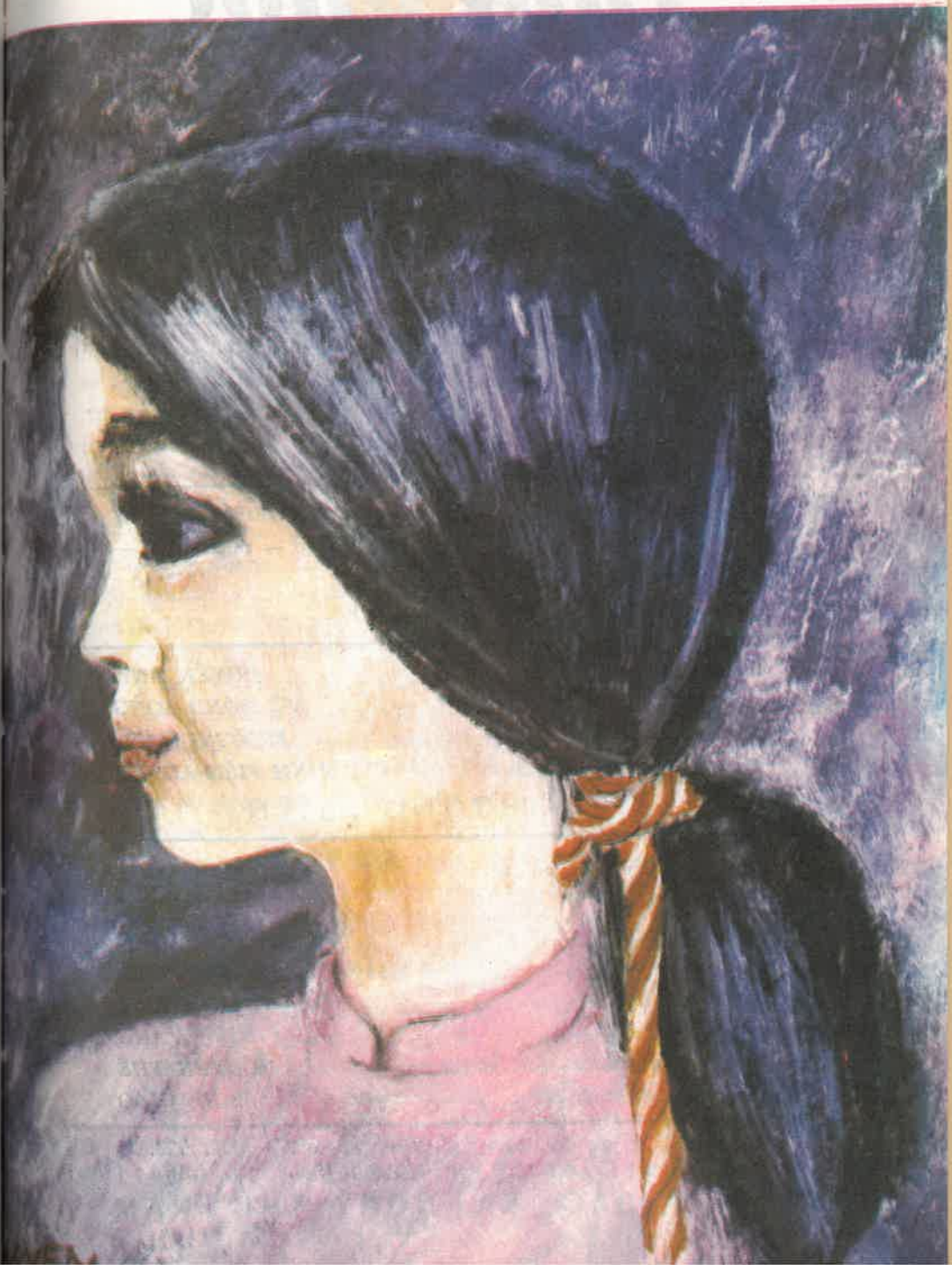

215

tuổi ngọc

27

tuần báo của tuổi vừa lớn

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM :

THƯ KÝ :

QUẢN LÝ :

TRỊ SỰ :

DUYÊN ANH VŨ MỘNG LONG
ĐINH TIẾN LUYỆN, TỬ KẾ TƯỜNG
ĐẶNG XUÂN CÔN
NGUYỄN MAI

VĂN

bao giờ em lấy chồng

mùa xa

những úi an mắt mát chùng lòng

ĐINH HÙNG

NGUYỄN NGŨ

NGỌC MINH

THƠ

từ kẻ tường — hoa vòng vang — ngọc thù khanh — hoàng
thụy khanh — trương văn dũng — hiền nhân — thiên thu —
trần trung đình — phạm khánh vũ

TRUYỆN DÀI

thăng khoa

nhà báo

lá trương tư

trong nhật ký của quỳnh

DUYÊN ANH

VŨ MỘNG LONG

MUỜNG MẠN

ĐINH TIẾN LUYỆN

MỤC THƯỜNG XUYÊN

tham dự phỏng vấn bỏ túi

ngọc thân ái

bệnh mới lớn

nhìn xuống cuộc đời

sưu tầm

chạp phở

biết một biết mười

bông hồng cho tình đầu

BẠN NGỌC

NGỌC

NGUYỄN TUẤN ANH

TÒA SOẠN VÀ BẠN ĐỌC VIẾT

LINH VIỆT

KIẾN VÀNG

NGUYỄN THẾ

HẠ GIAO

Tòa soạn, Trị sự 38 Phạm Ngũ Lão, Saigon 2 — Đ.T. : 23.595

BIÊN LAI SỐ 597/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

ngày nhớ ơn thầy

Ông Carnot xưa làm quan to nước Pháp. Một hôm rảnh việc, ông về thăm trường cũ. Thấy thầy của mình nay đã tóc bạc già nua. Ông bước vào lớp, cúi đầu chào thầy và nói : Con là Carnot đây, thầy còn nhớ con không? Rồi ông ngoảnh mặt, tâm sự với học trò nhỏ, hình ảnh của ông những tháng năm dĩ vãng, khuyên nhủ : Ta bình sinh nhờ ơn cha mẹ ta sinh ra, nuôi ta khôn lớn sau đến nhờ ơn thầy ta dạy dỗ ta nên người. Vậy bọn học trò phải biết ơn thầy. Đại ý bài Học trò nhớ ơn thầy tôi tóm tắt từ cuốn Quốc văn giáo khoa thư lớp dự bị, cuốn sách tôi đã học cách đây ba mươi năm. Ba mươi năm trước, nhìn bức tranh vẽ ông Carnot nghiêng mình trước ông thầy già nua, tôi chỉ buồn cười. Ba mươi năm sau nhớ lại mới cảm động. Và buồn vì thấy tình nghĩa thầy trò bây giờ quá phai pha. Tôi đã viết truyện Ngựa chững trong sân trường trong nỗi buồn đó. Phải chăng học trò hôm nay không còn được học bộ Quốc văn và Luân lý giáo khoa thư tiểu học? Phải chăng sách giáo khoa tiểu học hôm nay, đã hướng về khoa học thực nghiệm để rồi xa đạo lý? Sự tang thương của giáo dục hiện tại bắt nguồn từ sự phai pha tình thầy nghĩa trò. Chúng ta có thật nhiều Carnot nhưng chúng ta quên mất tình thần Carnot. Cần làm sống lại tinh thần Carnot. Sư huynh Mai Tâm, viện trưởng Viện Khoa Học Giáo Dục và một số anh em đang ráo riết thành lập Ủy Ban Vận Động Ngày Nhớ Ôn Thầy. Ủy Ban Vận Động gồm trên hai chục vị đại diện cho mọi ngành, mọi giới trong xã hội. Ủy ban sẽ ra mắt một ngày gần đây và sẽ triệu tập một Đại Hội để bầu vị Chủ Tịch, chọn một ngày trong năm làm Ngày Nhớ Ôn Thầy, đề nghị tổng thống ký sắc lệnh coi Ngày Nhớ Ôn Thầy như một ngày lễ lớn. Không lẽ đã có Ngày Người Cày Có Ra đồng, Ngày Thương Phế Binh, Ngày Điện Ảnh mà không có Ngày Nhớ Ôn Thầy? Ngày Nhớ Ôn Thầy, ngay cả tổng thống cũng phải về trường cũ thăm thầy xưa. Ngày ấy, Bưu Điện phát hành Tem Ngày Nhớ Ôn Thầy. Ngày ấy, những bậc thầy cao quý, những lương sư hưng quốc được tổ quốc ghi ơn và tặng bảo quốc huân chương hay giáo dục bội tinh. Văn văn .. Tôi hy vọng Ngày Nhớ Ôn Thầy được ban hành bằng một sắc luật. Để tự đó, đạo lý được khôi phục và xã hội có tôn ti trật tự. Một khi nhà giáo được đặt lên mức thang giá trị tột đỉnh, được tôn kính, được bọc bằng vàng son, tôi tin chắc, ngọn đuốc lương sư hưng quốc sẽ thấp sáng quẻ hương u tối này...

VŨ MỘNG LONG

cách mạng mùa thu và tương lai tuổi ngọc

Ông tổng trưởng kinh tế vừa hân hoan báo tin rằng ông đã làm được một cuộc cách mạng mùa thu. Nhất ông rồi, có mỗi con chim én mà cũng làm nổi mùa xuân. Báo chí VN đón tiếp sự nghiệp cách mạng của ông Phạm Kim Ngọc rất nồng nhiệt. Và cay đắng. Nghĩ tội nghiệp cho một tổng trưởng kinh tế của một nước vừa chiến tranh vừa không sản xuất vừa đông kẻ ăn không ngồi rồi để rình mò kẻ hở của nhà nước mà đả kích. Cuộc cách mạng mùa thu vĩ đại hơn cuộc cách mạng Kiệm Ước Song Hành. Lần này, những vị chủ báo ếch ương, bễ hội đồng, khiêu dâm không còn nại lý do « đệ tử quyền bị bóp nghẹt » để tranh đấu... hưởng trợ cấp bông giấy in báo nữa nhé! Vô lý, thật vô lý khi sửa con nít chịu thuế mơi mà giấy in báo rao vặt, cóc nhái tiếp tục hưởng ơn mưa móc của chế độ đề đối lập

chế độ ra cái điều chống độc tài cứu nước! Càng vô lý hơn khi nhà nước đề cô nhi, quả phụ nheo nhóc để trợ cấp hàng tỷ bạc cho làng báo mà sự trợ cấp đó chẳng xây dựng được cái gì cho dân tộc khốn khó này. Ngoài trừ giúp dân đánh xỏ số và số đề! Vậy nên cúp cái sự trợ cấp bông giấy đi cho nó tiện số sách. Nhật báo *Sóng Thần* vừa đăng bức thư của một chủ tuần báo tố cáo ông chủ tịch Ủy Ban... Tuần báo (trong Hội Đồng Báo chí) mần xin đồng nghiệp bằng cách dọa cúp bông giấy, dọa dùng « biện pháp chế tài ». Ông hội đồng Nguyễn Khánh Dư là một thiên phóng sự sống sượng. Ước ao sẽ có một phóng sự gia viết về ông ta và tuần báo *Dân Mới* không thấy bày bán của ông ta nhưng vẫn hưởng bông giấy trợ cấp đều đều. Ông hội đồng mà. Và « Hội đồng ta » đang lo vụ phát bông giấy, quyền hành đồng làm hơi tí là dọa. Tuần báo *Tuổi Ngọc* đồng ý với nhật báo *Sóng Thần*. Hãy dẹp bỏ bông giấy trợ cấp đi. Cách mạng kinh tế phải cách mạng bông giấy.

Cúp bông giấy là sạch sẽ hóa báo chí. Cúp bông giấy là bọn lái báo sống nhờ bông giấy ra khỏi làng báo. Cúp bông giấy trợ cấp, báo chí mới gắng sức cải tiến vì chỉ còn một số báo xứng đáng tồn tại và thực sự hưởng dẫn dư luận. Cúp bông giấy trợ cấp thư hội đồng Nguyễn Khánh Dư sẽ... thất nghiệp. Tuần báo *Tuổi Ngọc* lãnh mỗi tháng chưa đầy 500 rames, không cần. Bất quá tặng thêm mười đồng mỗi số hoặc rút vợi vài trang. Nhưng được sống hùng, sống đáng sống. Bởi không bị xếp cạnh loại tuần báo số đề và phá thai. (Tuổi Ngọc)

Duyên anh giải nghệ mở quán cà phê

Nhiều bạn ngọc gọi giầy nói hỏi Tuổi Ngọc rằng có phải Duyên Anh đã mở một quán giải nghệ và đang mở quán bán cà phê chẳng? Anh em tòa soạn mừng rơn tin này. Chủ nhiệm mở quán cà phê. Quán cà phê Duyên Anh ở đường Đinh Tiên Hoàng vừa khai trương không phải là quán của Duyên Anh. Duyên Anh xuất bản Tuổi Ngọc kiệt vốn rồi. Quán sách trên lầu I Crys'al Palace đã dán giấy « Muốn sang lại », sang gấp để lấy tiền làm bảo không phải quán cà phê của Duyên Anh thì nên bắt họ đổi tên đi chứ! Bạn ơi, ngay cả cuộc đời Duyên Anh ông ta còn coi chả ra gì, nữa là cái tên. Người ta quý mình dùng tên mình đặt tên quán của người ta là « thơm » rồi. Thơm mùi cà phê. Mai một, có ai quá thương mình, dùng tên mình đặt tên cho hãng vệ sinh tư (Thí dụ: Sở Vệ Sinh Tư Duyên Anh, chuyên rút hầm cầu, cống nghẹt), mình vẫn nên hân hoan. Vì, ít ra, tên mình có « là cái gì » người ta mới chiều cổ, chứ bộ. Bạn ngọc nên tới Cà phê Duyên Anh ở đường Đinh Tiên Hoàng, Đakao uống thử một ly. Tôi đã uống rồi. Không khí văn nghệ ra phết. Chỉ tiếc bàn ghế hơi cao và gần đường, xe cộ ồn ào. (Ý Đức)

tuổi ngọc đã đóng bộ đẹp lắm, xinh lắm

Tuổi Ngọc Bộ I (từ số 1 đến số 10) đã đóng xong. Bộ II (từ số 11 đến số 20) chừng mười ngày sẽ xong. Tuổi Ngọc đóng bộ thật đẹp, thật xinh, bia các tông cứng, gáy nạ chữ vàng công phu. Giá đóng một bộ rất tốn

kém. Nhưng Tuổi Ngọc chỉ bán mỗi bộ là 450 đồng (400 đồng 10 số báo và 50 đồng tiền công). Đây là món quà đầy ý nghĩa để bạn ngọc tặng bạn bè, thầy cô và đề trưng ở tủ sách gia đình. Muốn mua Tuổi Ngọc Đóng Bộ, xin bạn mua mandat 450 đồng (cho mỗi bộ) để tên Đặng Xuân Côn và gửi bảo đảm về tuần báo Tuổi Ngọc, chúng tôi sẽ gửi Tuổi Ngọc Đóng Bộ tới bạn thật sớm bằng đường bưu điện lối bảo đảm. Cước phí Tuổi Ngọc gánh chịu.

trẻ em việt nam

nhờ đọc những báo nào

Đã từ lâu tôi muốn viết, cũng như muốn hỏi tất cả mọi người, tại sao trẻ em Việt Nam có thể đọc những quyền truyện nhằm nhi chẳng ra cái thể thống gì... nào là những tiểu thuyết ba xu, những Charlot, những... măm non v.v. Mà trong khi những quyền truyện vừa bổ ích lại rất thích hợp trẻ em vừa có một giá trị về nội dung lẫn hình thức thì lại cho «xuôi theo giòng nước» và trong đầu đứa trẻ chỉ còn ấn tượng xấu xa của những quyền tiểu thuyết đáng «bỏ vào thùng rác...» mĩa mai thay! Ngoài bia lại quảng cáo là giáo dục trẻ em, măm non của dân tộc, nên đọc... Nhưng bên trong, toàn là những câu chuyện bí đi chỉ dạy cho mấy em những điều xấu xa, cái tại hại diên hình nhất là lối chính tả, chính những tác giả của những quyền truyện đó viết còn sai lỗi chính tả! giáo dục trẻ em, rèn luyện trẻ em đâu không thấy mà chỉ thấy trẻ em tiểu học viết chính tả là nắm chắc trong tay một con zéro to tướng! Giáo dục trẻ em trước tiên là dạy điều hay qua

những quyển truyện có nội dung lành mạnh và hình thức thật điêu luyện, thế mà ngay cả tiếng nước mình mà những người đó viết còn sai vậy mà đòi giáo dục kẻ khác.

Ở đây tôi không có ý khuyên răn hay là gì cả, nhưng tôi chỉ nêu lên một câu hỏi để hỏi rằng : Mầm non của Việt Nam nên đọc những truyện gì ?

Trần Ngọc Trân (Huế)

1-12 phát hành ngựa chứng trong sân trường ở ban mê thuật

Ngày 30-11, đôi song ca du ca Đạo và Đời (Frère Mai Tâm và Duyên Anh) sẽ đáp xe đò lên xứ Buôn Mươn Thuật trình diễn nhạc trẻ. Liên tiếp bốn buổi trong hai ngày thứ tư 1 và thứ năm 2-12-1971. Vào cửa tự do. Đây là chuyến đi thứ hai của Chiến Dịch Nói Với Tuổi Trẻ do Viện Khoa Học Giáo Dục chủ trương và bảo trợ. Trong chuyến viễn du Buôn Mươn Thuật, Duyên Anh rất hân hoan được gặp độc giả Tuổi Ngọc và độc giả của anh để thảo luận về tuần báo Tuổi Ngọc ngõ hầu thực hiện Tuổi Ngọc thật đúng là tuần báo của tuổi trẻ lớn. Cũng trong chuyến viễn du này, Tuổi Ngọc chọn Ban Mê Thuật để phát hành cuốn truyện giáo dục viết về thiên chức nhà giáo và tình nghĩa thầy trò của Duyên Anh, nhan đề NGỰA CHỨNG TRONG SÂN TRƯỜNG. Bạn đọc có cảm tình với Duyên Anh, thích sách giấy đặc biệt, xin hãy chờ gặp Duyên Anh vào ngày 1 và 2 tháng 12 sắp tới. Xin bạn đọc chú ý : Bản đặc biệt không để giá nhưng bán như giá bản thường.

(Ái Nhi)

nhà trang nghĩa thực và nhà trang thi sĩ

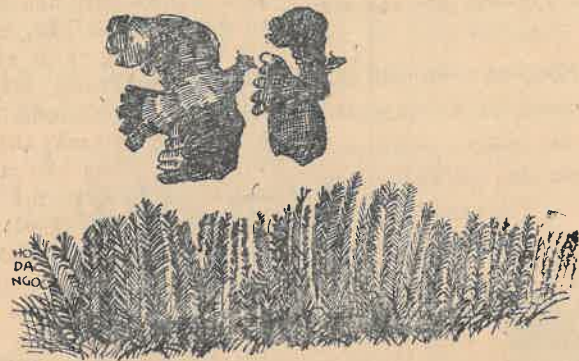
Nha Trang, thành phố nhiều kỷ niệm của tôi và kỷ niệm đáng nhớ

nhất là buổi chiều trong quân lao nói chuyện với năm người tuổi trẻ có đơn thuở nào, thành phố ấy tôi có nhiều bạn và bạn nào cũng đáng đề cao. Như Huỳnh Tấn, một nhà giáo có đủ khả năng và tư cách cảm hóa tuổi trẻ Nha Trang. Mấy tuần qua, Huỳnh Tấn và 500 môn đệ của anh đã làm ăn mỳ (ăn mỳ thật) đi xin tình thương cho đồng bào ruột thịt Quảng Ngãi bão lụt. Kết quả của mấy giờ đồng hồ ăn mỳ là vài trăm ngàn. Mà không đăng báo. Không hô hoán. Không đánh bóng giá gương. Không xúc nước hoa cho tẩm nhiều điều. Như Châu Đình Quang, nhà giáo trẻ âm thầm thấp sáng thiên chức của mình. Như Võ Hồng, con ốc thu cá đại dương trong lòng. Như Huy Hoàng, ham phục vụ đại cuộc như ham mê gái. Như Duy Năng, âm thầm với thế giới riêng của mình. Các bạn tôi vẫn đứng xong Nha Trang Nghĩa Thực. Bằng thiện chí và lòng tự phụ của mình. Không cần ai bảo trợ. Xin đừng ai nhận vợ đề Nha Trang Nghĩa Thực bị nhuộm màu này, sắc nọ. Bạn tôi, Duy Năng, vừa cho xuất bản tập thơ Vẫn đời đời tưởng nhớ tại Nha Trang. Lại còn nữ sĩ Ngô Thị Bích Ngọc cũng đã cho phát hành Tình trăng. Xin giới thiệu Nha Trang Nghĩa Thực và thi sĩ.

(Ái Hoa)

trong nỗi buồn vàng

Trong nỗi buồn vàng là tập thơ đầu tay của Hạc Thành Hoa, do cơ sở báo chí và xuất bản VĂN giới thiệu. Tập thơ dày 128 trang, khổ 13x19, bìa của Duy Thanh, rất trang nhã. Về nội dung, gồm những bài thơ đã đăng trên tập san VĂN và những bài chưa hề đăng báo. Qua hình thức trang nhã, và nội dung được tác giả cẩn thận chọn lựa, Trong nỗi buồn vàng là một tập thơ hiếm hoi trong sinh hoạt của thơ lúc này. T.N. xin giới thiệu với bạn đọc và cảm ơn tác giả Hạc Thành Hoa đã gửi sách tặng. (T.N)

bao giờ em lấy chồng

ĐÌNH HÙNG

Tôi biết rồi đây em cũng đi,
Như bao người gái đến xuân thì,
Mỗi đêm say tỉnh vài cơn mộng,
Trở giấc, lòng ơi ! buồn làm chi ?

Ôi biết bao giờ em lấy chồng ?
Đâu thu hay cuối một mùa đông ?
Bên người có ánh trăng, đèn mờ,
Em nhận thơ lòng tôi nữa không ?

Hoa nở cỏ đơn, bóng động rèm
Vườn xưa còn thoảng chút hương em.
Xót xa lá cỏ vương mùi tóc,
Tà áo bay về, nhớ suốt đêm.

Em cũng như làn hương phấn kia
Gió về rồi đến buổi chia ly
Nhớ trong khung cửa, mong ngoài
ngõ
Như kẻ xưa buồn lối phượng đi.

Nhớ buổi người yêu, kẻ hững hờ,
Em là thực nữ chỉ mê thơ,
Còn lòng tôi đó, em không biết
Chẳng đến dò thăm, chẳng muốn ngờ.

Mà chẳng tình chung cũng hẹn nhiều,
Lời em boy bướm tưởng rằng yêu !
Vì ai làm đẹp mây trời thế ?
Tôi đợi tin thu sớm lại chiều.

Em ướp hương vào những giấy thư,
Tôi hôn lên chữ một đôi tờ.
Nghĩ rằng : em gửi hồn thơm đấy,
Là bởi lòng kia đã ước mơ.

Mơ ước hiền như truyện trẻ thơ,
Hoài nghi từng ánh mực hoen mờ.
Chữ yêu lượn nét hoa kiều diễm
Tưởng thấy nghìn duôi mắt hẹn hò.

Vàng trăng vira ngã bóng chung đôi,
Em đã xa như Dĩ Vãng rồi !
Tình cũng quan san từ đáy mắt,
Một hàng im lặng : mấy trùng khơi ?
Nghe động bàn chân, nắng tỏa hương,
Mong manh từng gợn phấn còn
vương.

Em đi, nửa gói hoa tàn mộng,
Thương nhớ bay cùng mây viễn
phương.

nghề đẹp nhất thế giới

ĐỐI THOẠI VỚI MỘT GIÁO SƯ SƯNG SƯỞNG

Tuần này đề hậu thuẫn mạnh cho Ngày Nhớ Ông Thầy đang vận động thành lập Tuổi Ngọc dâng một cuộc đối thoại giữa phóng viên của tuần báo Le Nouvel Observateur, ông Jean Daniel với một giáo sư già đã từng gõ đầu học sinh trung học trong 30 năm trời với những phương pháp tiến bộ trong tinh thần giảng dạy mà chính các sinh viên học sinh Pháp đòi hỏi trong cuộc nổi dậy chống đối được mệnh danh là cuộc « Cách Mạng tháng 5 — 1968 » tại Pháp. Ông giáo sư Marcel Domerc đã yêu nghề dạy học, yêu theo đúng nghĩa đen của nó. Ông thấy ở mỗi học sinh một con người, một kẻ đối thoại, một người bạn. Ông coi lớp học như một sân khấu mà những vai chính đều do học sinh đóng, còn giáo sư chỉ thủ vai một linh hoạt viên say sưa. Mặc dù nội dung cuộc đối thoại nhiều khi chỉ liên quan đến tình trạng đặc biệt của nền giáo dục Pháp, nhưng cũng đã làm nổi bật được những đặc tính chính yếu về một quan niệm cũng như những phương pháp thích hợp với nền giáo dục hiện tại, đáp ứng được nhu cầu cảm thông giữa người dạy và người học không phải chỉ riêng ở Pháp mà còn trên khắp thế giới.

Tuổi Ngọc ước mong tài liệu này sẽ góp được một phần nhỏ vào việc làm đẹp lại và làm đẹp thêm nghề gõ đầu trẻ, cái nghề đẹp nhất thế giới.

Gs MARCEL DOMERCE.— Có điều kỳ lạ là tôi cảm thấy ít có thẩm quyền để nói về nghề dạy học. Ông có biết tại sao không ?

JEAN DANIEL.— Có lẽ tôi biết : Phải chăng là vì ông là một thầy giáo sung sướng với nghề ?

M.D.— Gần đúng như vậy. Một sự thành công nào đó tạo nên một mức ngăn cách.

J.D.— Nhưng nếu phân tích những điều kiện thành công, có thể người ta sẽ tìm thấy một số những lý do thất bại... Ông có cảm thấy thoải mái trong một lớp học ngay trong tuần lễ giảng dạy đầu tiên không ?

M.D.— Thoải mái như trong tuần lễ cuối niên học vậy.

J.D.— Không có sự e ngại, không thấy khó khăn trong việc tiếp xúc ?

M.D.— Cái đẹp của nghề dạy học bao gồm cả một sự lo lắng nào đó... Tôi chưa bao giờ bước chân vào lớp học mà không cảm thấy một niềm vui sâu xa nghĩ rằng cuộc vui sắp bắt đầu, pha lẫn với nỗi lo lắng làm cuống bồng và tìm hơi thất lại trước cái sự vô lý mà tôi sắp phải đương đầu.

J.D.— Thế là sao ?

M.D.— Điều đó có nghĩa là tôi thấy thật là kỳ quái và gần như không thể quan niệm nổi cái việc đòi hỏi một người hàng ngày phải đứng trước 30, 40 nam, nữ sinh (đã có năm tôi phải dạy 2 lớp đệ nhị, mỗi lớp có hơn 50 học sinh) cả 3 hay 4 tiếng đồng hồ, và phải làm sao dành được sự chú tâm của họ, rồi suốt cả niên học phải nuôi dưỡng được sự thông đạt, trao đổi và tình bạn đối với họ.

J.D.— Vâng, có lẽ điều đó không quan niệm nổi đối với ông là người mà ngay từ đầu đã có một ý tưởng về một sự trao đổi hoàn toàn tâm tiến. Nhưng đối với một ông thầy theo quan niệm « dạy học là cho bài », thì điều đó không phải là không quan niệm nổi.

M.D.— Ai đã đứng về phía chân lý, tôi hay là các người đó ? Tôi đã từng biết những bạn đồng nghiệp rất hữu hiệu trong lối dạy hoàn toàn trái ngược với tôi, nghĩa là họ rất khắt khe, lạnh lùng và xa cách học sinh mà vẫn đạt được kết quả khả quan.

J.D.— Ngay từ khi bước chân vào ngành sư phạm, ông đã có lẽ lối dạy học riêng biệt ? Lẽ lối cá nhân đó như thế nào ?

M.D.— Vâng, ngay từ khi bắt đầu vào nghề, tôi đã áp dụng phương pháp dạy riêng biệt. Cái lối dạy học của tôi cũng không có gì đặc biệt lắm. Đặc điểm chính là tôi rất ít khi ngồi trên bàn giáo sư. Tôi luôn luôn ngồi trên một góc bàn của một học sinh nào đó ở giữa lớp học và bắt đầu « nói với học sinh ». Không khí và ngôn ngữ trong cuộc đối thoại giữa chúng tôi đã biến đổi theo năm tháng. Những năm gần đây xảy ra những vụ có học sinh nhân một cuộc thảo luận gay go, đã nói thẳng vào mặt tôi : « Điều thầy nói ngu chịu không nổi ! » Anh ta đã nói một cách rất tự nhiên, và mọi người trong lớp đều hiểu rằng anh chỉ có ý nói không hoàn toàn đồng ý với tôi thôi. Tôi quả quyết họ không hề có ý định nhục mạ tôi.

J.D.— Đó là do ở uy quyền tự nhiên của giáo sư ?

M.D.— Có thể, mặc dù tôi không ưa chữ đó lắm.

J.D.— Theo chỗ tôi biết thì ông hay đề cập tới những tương quan hầu như say mê trong lớp học. Xin ông giải thích rõ.

M.D.— Các tương quan đó đúng như lời ông vừa nói. Và không thể không như vậy được. Điều đó tốt hay xấu ?

J.D.— Trong trường hợp của giáo sư thì điều đó thật hoàn hảo.

M.D.— Nhưng người ta không thể dựng điều đó lên thành một qui luật về sự phạm. Kể ra cũng kỳ lạ : nền sự phạm cổ điển không chấp nhận sự say mê trong các vương quan tại lớp học. Ấy thế mà tất cả các nhà sự phạm cổ điển đứng đắn nhất — thí dụ những vị Thanh Tra Học Chánh chẳng hạn — đều tỏ ra hài lòng về tôi.

J.D.— Phải chăng nghề dạy học đã chiếm trọn cuộc đời của giáo sư ?

M.D.— Ông đã thấy tôi đề cập tới việc dạy học một cách say sưa như thế nào rồi. Quả thật nó đã là một phần rất lớn của con người tôi, tôi đã hiến cho nghề dạy học tất cả những gì tôi có thể cho, nhưng nếu nói rằng tôi đã hoàn toàn bị nó chiếm ngự thì không đúng hẳn vì ngoài một giới hạn nào đó cũng còn một cái gì khác nữa chứ !

J.D.— Những điều ông không thể làm được ngoài nghề dạy học, cái sự phong phú mà ông có thể tạo thêm ở ngoài, ông không dành cả cho nghề dạy học sao ?

M.D.— Đúng vậy, tất cả rớt cuộc đều dồn cả về lớp học : những điều tôi làm và những điều tôi mơ ước. Tôi nghĩ rằng đó là bổn phận của tôi đối với học sinh. Có lẽ điều đó hơi ngây thơ chăng ?

J.D.— Có những lúc tôi có cảm tưởng giáo sư quan niệm lớp học như một màn kịch vậy. Điều đó có đúng không ?

M.D.— Đúng. Nhưng thuộc loại kịch nghệ giá trị, huy hoàng, với sự tham dự ngày một tích cực hơn của các khán giả như trong một số vở kịch tân kỳ ngày nay vậy. Đó là tất cả sự khác biệt giữa xưa và nay.

J.D.— Xin giáo sư nói rõ hơn về không khí trong quá khứ và về thái độ của giáo sư.

M.D.— Ông nói đến quá khứ à ? Thật ra ngày nay cũng chưa thay đổi gì nhiều... Hẳn ông đã biết rõ địa vị cũ của thanh, thiếu niên đối với người lớn, cái qui chế của người trẻ do người lớn đặt ra chẳng biết từ đời thuở nào. Tôi xin nói thẳng ra rằng cái sự qui định đó ngay từ căn bản đã hoàn toàn không đúng đắn, không được quan niệm đúng tầm quan trọng của vấn đề. Tôi thấy chẳng đúng đắn chút nào nếu chỉ nhìn nhận sự hiện hữu của một người trẻ (thiếu niên, thanh niên, học sinh) có giá trị qua nhãn quan của người đã lớn tuổi, hoặc qua khả năng của các em được ghi danh trên bảng vàng của nhà trường. Tôi thấy một học sinh đã không được coi là một đối tượng quan trọng khi một ông thầy dờ một bài làm lên nói : « Bài luận này hay quá. Tôi cho nó 16 điểm nếu trên 20 », hoặc, trong trường hợp trái lại : « Hãy đọc qua mà coi. Bài viết ngu như con bò ». Hai thái độ trái ngược và kết cấu với nhau trong cùng một hệ thống giá trị được ấn định bởi ý niệm về người chiếm giải khôi nguyên và kẻ đứng đội số. Tôi không chấp nhận quan niệm đó. Suốt cả cuộc đời dạy học của tôi, tôi không ngừng hỏi : « Một đứa học trò ngu xuẩn, biếng nhác, nó ra làm sao ? Xin cho tôi xem xem hình thù nó như thế nào. »

(Còn một kỳ)

MÙA XA

truyện ngắn NGUYỄN NGỮ

Tôi thức dậy thực muộn, nằm nán lại một lúc lâu với cơn biếng nhác sau giấc ngủ no đầy còn lan kín trong thịt da. Hai cánh cửa sổ đã mở nhưng tấm màn che vẫn còn kéo kín. Ánh sáng từ bên ngoài xuyên qua vải màn, hắt lên lò mờ trên những bày biện : bồn mặt tường trắng, mặt bàn ngồn ngang sách vở, cửa lớn còn khép. Tôi nhích đầu gối lên thành giường, đem thuốc hút. Lâu lắm, hình như tôi không nghe một tiếng nói cười nào ngoài nhà trước vọng vào cả.

Hút được gần nửa điếu thuốc, tôi tung chăn ngồi lên. Trên mặt bàn, cạnh đồng sách vở đã được thu xếp lại, một chiếc tách sứ có cái muỗng nhôm cán dài đang đứng bất động bên một chiếc tách khác còn nguyên phin cà phê. Tôi chợt nhớ tới ngày đi của Hạ. Nhớ và thoáng ngờ ngẩn hẳn : có phải Hạ đi rồi hay không ? Tôi vén màn cửa, nắm vào phin dò xem hơi nóng. Cả phin tách đều nguội lạnh. Tách bên cạnh còn một chút cà phê váng lại khô nâu dưới đáy. Tôi gọi Bằng : Tiếng con nhỏ đáp lại xa phía sau nhà, rồi tiếng dép lệt xệt kéo gần lên, cánh cửa lớn bị đẩy ra, khuôn mặt con nhỏ tươi cười.

— Anh ngủ giờ mới dậy à.

— Ừ, mới dậy. Chị Hạ đâu rồi ?

— Chị ấy đi hồi nãy rồi.

— Hồi nãy là cỡ bao lâu ?

— Cỡ nửa giờ.

Không đứng tôi nuốt nước bọt. Nỗi buồn làm tôi lạng người đi một lúc lâu. Tôi đứng nhìn con bé, nhìn sang mặt bàn ; không biết mình phải làm gì nữa.

— Sao chị Hạ đi lại không kêu anh dậy.

— Chị Hoàng định kêu nhưng chị Hạ bảo để anh ngủ. Chị Hoàng và chị Hạ cầm cà phê uống chung một ly, chờ anh dậy uống luôn nhưng chờ hoài không được sợ chị Hạ trễ đồ nên hai chị ấy uống trước để kịp đi.

Chờ không được, sợ trễ đồ, uống trước để đi : những hình ảnh thì thăm vảng lên theo tiếng nói của con bé, thoáng sắp vào nhau chung trong một phối trí chặt chẽ và tạt hẳn đi một mù. Sợ trễ, phải uống trước để đi cho kịp ; và kịp, hẳn thế, hẳn Hạ đang lẻ loi với một chỗ ngồi nào đó trên mạn thuyền về xuôi, đôi mắt quàng thâm buồn rầu trông ngược lên hướng sông nước. Và trưa nay với chuyến hàng hẳn Hạ đã có mặt trong vùng phố nắng âm âm tiếng sóng biển ngàn năm đó. Và chiều nay, chiều mai, chiều kia. Hạ, còn gì nữa không. Và tôi có phải hôm nay là một trong đám ba hôm cuối cùng của ngày nán ở.

Quên cả việc rửa mặt, tôi ngồi xuống ghế, lật nắp phin ra bàn, làm cà phê uống. Con bé vẫn còn đứng tần ngần bên cạnh.

— Anh có cần đun lại không ?

— Đun lại sao ?

— Đun lại cho nóng.

— Ai bảo mày cái trò kỳ cục đó ?

— Chị Hạ, chị ấy dặn thế.

Tôi lắc đầu cười hỏi con bé và nụ cười khô lại với câu trả lời. Chị Hạ, chị ấy. Hạ dặn thế.

— Dặn sao ?

— Chị ấy dặn anh có dậy trễ, cà phê nguội thì coi đun lại cho anh.

— Thế còn con Hoàng ?

— Chị Hoàng ra ngoài bến với chị Hạ rồi.

— Còn mày, bây giờ không cần đun cà phê, có rảnh không ?

— Dạ rảnh.

— Rảnh thì ra giặt giúp mấy bộ áo quần anh ngâm từ hôm qua đi.

Con bé không nói gì thêm cả, yên lặng kéo dép trở ra. Tiếng dép lệt lệt xệt xệt dần, nhỏ lại và mất hẳn. Căn nhà chìm trở lại sự yên tĩnh cũ. Hình như không còn một tiếng động nào khác ngoài tiếng gió man thiên rì rào quanh trời và tiếng một cành cây nào đó khua đập nhẹ từng lúc trên mái sau. Sự im vắng, những vùng bóng tối lạng lờ, lớp ánh sáng nhòa đục ngái ngủ, hơi lạnh gaise. Thêm một chút đường vào tách cà phê, tôi lấy chiếc muỗng từ tách trống bên cạnh bỏ vào tách mình cầm rãi khoáng đều. Một tách trống không, một tách còn nguyên vẹn, đậm đặc và nguội lạnh : phần của người đi dành cho kẻ ở. Hạ đã ngồi uống một mình, nhìn tôi ngủ say và tách cà phê

hết, nâng đứng dậy ra đi, cho kịp chuyến đò sớm mai để về với những đời khác. Tôi thức dậy buồn bã và trễ nải, một mình ngồi uống phần mình, uống với trí nhớ thờ thẩn bồng nhác không nói năng. Tôi đã ra đi một mù và mất tích, quay mùa trong đạn lửa, bây giờ đang trở về đây. Cuộc chiến tranh diên khùng đã qua. Những mặt trận đã dứt. Những lần ra đi đã không còn được nhắc nhở. Những người chết đã chết. Bọn trẻ bé ngày trước cũng trong phố này nhiều đứa đã chết. Bọn trai chết dọc các mặt trận lớn nhỏ trên khắp bán đảo Đông dương, hoặc được mang xác về trả xuống phố hoặc mất tăm mất tích luôn, hoặc đang què cụt lè thê ở những nơi khác đang nguyên tròn tay chân mặt mũi và thích nghi với những con vợ cửa nhà khác để không buồn về lại phố này ; lũ gái hầu hết đều lấy chồng xa, phân tán nhau đi mỗi đứa một nẻo một mù, những vốc đang tươi vui ngày trước bây giờ không còn gì ngoài dăm ba lời gọi nhắc không đầu không đuôi. Tôi về đây từ xứ của những người còn nguyên tròn tay chân mặt mũi không buồn về lại và Hạ : nàng về đây từ những chuyện gọi nhắc không đầu không đuôi. Tôi về để ra đi lại, không bao giờ về nữa. Khu phố ngày trước vẫn chẳng có gì thay đổi. Con đường nhựa cũ trải dài quanh quanh ven những gốc cây sấu đông khô lạnh dưới nền trời tháng chạp, hai dãy quán xá vắng tanh giữa những buổi chiều, những người già già thêm và những đứa trẻ nghịch ngợm cũ đã khôn lớn, căn quán cà phê của người đàn bà mẹ Tây hết thời vẫn còn nhưng bà ta đã chết, ngôi nhà thờ khuất trong vùng cây trên đồi cao bên kia thiết lộ vẫn rung chuông, mấy ông sư bà ni vẫn thắp nhang ra vào ngôi chùa cổ cuối chân dốc thoải thoải nghiêng xuôi.. Tất cả đó, như một phông cảnh chết, tôi về đứng nhìn với đôi mắt tỉnh lạnh, lòng không buồn không vui. Những kỷ niệm cũ chẳng còn đủ sức để hồi sinh lại nữa. Tôi tới lui, tôi chào hỏi những người quen biết, tôi nói đùa một cách dửng dưng về những nhà cửa con vợ ở xa, tôi ngồi trong quán cà phê cũ trông xuôi theo giòng sông trôi menh mang bên ngoài, tôi theo Hoàng lên thăm mộ mấy người bạn chết có xác trở về, lang thang qua vùng cây quanh nhà thờ, đứng lại trước sân ga hoang trống, nhìn cây cầu sắt cũ gãy úp xuống giòng nước chưa kịp thiết lập lại, tôi nghe những chuyện kể nhắc. Tôi hồ hững dửng dưng với tất cả. Tôi về để ra đi không về nữa. Và Hạ đến. Chuyến hàng tải từ xe hàng xuống đò dọc, ngang qua đây, định vào thăm đi lại nghe tin anh về luôn. Mái tóc vẫn cao, khuôn mặt thon dài, đôi mắt to đen quàng thâm, nụ cười lạng lẽ, chiếc áo dài xanh, quần đen ống rộng, cái ví da nhỏ, đôi dép da đế thấp, những ngón tay trắng xanh. Hạ đứng cười bên cửa, Hạ vào ngồi xuống bàn trước tôi, Hạ pha cà phê nâng lên cười hỏi : phải bây giờ anh vẫn còn uống mỗi tách với ngàn này đường không, Hạ hát thì thầm... Và trong tôi, tất cả chợt thăng thổ thay đổi hẳn. Một khi hậu bằng khung trải lên cảnh trí cũ : đây là nơi tôi đã được chôn nhau cắt rốn, đã vui chơi, đã yêu thương, đã bỏ đi và đang trở về, nơi có má mở cửa những người đã chết và nhà cửa phố xá của những người đang còn.

Chuyến hàng được gửi chuyển về trước, Hạ ở lại đây thêm hai ngày nữa. Hôm qua, sau bữa ăn trưa và giấc ngủ ngắn, Hạ trở dậy ra ngồi vào bàn với tôi, nói đến chuyện về.

— Em cũng muốn nán lại chơi dăm bữa nữa nhưng lại ngại dưới nhà ngày mai em phải về thôi. Còn anh, anh định nán lại đến bao lâu nữa ?

— Sao Hạ lại hỏi là anh còn nán lại đây mà không hỏi là anh định ở lại đây luôn sao ; hỏi vậy có dễ nghe hơn không ?

— Dễ nghe nhưng không thật.

— Sao lại không thật ?

Hạ lắc đầu cười :

— Ai lại sao không kể thử riêng em thì em không tin rằng anh có thể
đi lại đây một mình một mình.

— Không tin vậy thì em tin gì ?

Hạ vẫn lắc đầu, môi giữ nguyên nụ cười :

— Không biết tin gì nữa nhưng chắc chắn là em không tin anh ở lại đây.
Chỉ nhìn sơ qua cái dáng, không cần nghe nói, người ta cũng thấy ngay là anh
sắp ra đi rồi.

— Thấy anh sắp ra đi à, có thấy luôn anh sắp đi về đâu không ?

— Không.

Nụ cười se lại, Hạ vẫn lắc đầu, đôi mắt đăm đăm nhìn tôi rồi nhìn
mông ra cửa. Và thôi. Không còn chuyện gì giữa hai đứa nữa cả. Tôi biết nơi
Hạ về và Hạ không cách nào biết hoặc thấy được nơi tôi đến, những cảnh
đời tôi xa ngoài khu phố quê quán buồn thảm này, những người tôi đã và sẽ
chung đụng, thương yêu. Suốt ba ngày không ai nói với ai nhưng cả hai đứa
đều đồng lõa trong việc tránh phải nhắc nhở đến những bạn bè thời trước,
những kỷ niệm, những đời thay : và Hạ ; tuyệt đối nàng không đã động gì đến
chuyện mà lẽ ra nàng phải đồng đến ngay từ lúc thấy lại nhau, chuyện mà
mẹ tôi và Hoàng, cũng như bao nhiêu người quen biết khác, lặp đi lặp lại
nhiều lần nhất : đời sống tôi bây giờ sao, tình chuyện vợ con chưa hay đã có
rồi nhưng quên mang về theo. Không nhắc đến, và Hoàng hay mẹ tôi có nói
đến nàng lại tìm cách phá loãng đi, dãn câu chuyện sang những nẻo khác. Một
hai lần đầu rồi hình như mẹ tôi và Hoàng không nhận thấy điều đó nên cả
hai người cũng tăng lời luôn. Riêng tôi, đó là một điều tôi không hiểu. Tôi cố
quan sát để truy tìm thử nhưng rốt cuộc, qua hết thời gian ba ngày, sự bí
mật vẫn còn nguyên vẹn. Bí mật, vàng, chắc thế. Chắc hẳn phải có một cái gì khác
lạ, thâm thẳm bên sau những câu hỏi tránh không hỏi đó. Như một bí ẩn bên
những điều không muốn gợi nhắc trong tôi. Như đêm khuya dưới bóng cây
đưa thì thầm lay động, đang chuyện trò cười giỡn với tôi và Hoàng, nghe
tiếng chuông nhà thờ vọng về, Hoàng báo sắp giáng sinh rồi, chợt Hạ khe khẽ
hát một câu hát xa xưa của ngày cũ, rồi câu hát được hát lại nhiều lần khác
với đôi mắt ngọc ngà bắt lạc trong suốt ngày hôm sau : Thiên thai chốn đây
hoa xuân chưa gặp bướm trần gian, có một mùa đào... Khúc hát và một chân
trời đầu đó mệnh mang trên những người chết mất tiên, những người còn sống
không buồn trở về ; một chân trời cuối giấc ngủ, rất xa bên ngoài căn nhà
đêm đêm Hạ nằm gối đầu lên cánh tay chồng. Và, có phải với chân trời đó
Hạ thay tôi sắp ra đi ?

Buổi chiều hoe vàng nắng lạnh, ba anh em dắt nhau đi vòng quanh trong
phố, lúc sau Hoàng và Hạ phải về giúp tay mẹ tôi làm cơm chiều ; còn một
minh, tôi lang thang lên đồi thêm chốc nữa rồi cũng về theo. Bữa cơm thêm
mấy món ăn nên được bày ra thật muộn, tôi hỏi sao vậy, Hoàng cười : Làm
cơm tiễn chị Hạ mai về mà. Với câu nói, bằng cái giọng trong trẻo hồn nhiên
đó của Hoàng, nỗi buồn thoáng hết mừng lên và lan rộng nhanh ra trong tôi.
Tôi ăn, chốc chốc ngừng lại như Hạ, nhìn và mơ hồ thấy mình đang nhìn
với đôi mắt của kẻ ra đi không về, như một lần nữa để chết, để ngăn đời
không bao giờ thấy lại mặt mày nhau. Rồi đêm, ngọn đèn vàng vọt, bữa ăn
xoang, những câu chuyện về bưng biển ngày theo cha tôi đánh Pháp ngân nga
đầu phía trước cuộc chiến tranh vừa qua được mẹ tôi nhắc lại. Tôi đem
thuốc bát, nóng nước, bưng luôn ly nước ra đứng trước ngõ trông tôi gióng
sóng thẳm tối đằng trước, mãi đến khi nghe tiếng bước gần lại bên sau tôi

quay lui : dáng Hạ mờ mờ đi ra. Dầm ba lời vớ vẩn không đầu vào đầu,
thôi thôi. Có lẽ gần cả giờ đồng hồ hai đứa đứng im lặng như thế, giữa bóng
tối lạnh dần theo đêm ngả sâu, không ai nói năng gì cả. Đêm không còn tiếng
súng và đèn trái sáng chập chọang quanh phố, phố không còn linh tráng sáng
đan lăm lý qua về và đèn cũng chẳng còn sáng khuya như thời nào yên vui
nữa. Những cánh cửa khép kín. Con đường ngút về phía bờ đất thiết lộ đắp
cao. Ngấm hơi lạnh, Hạ bảo khẽ :

— Thôi vào anh, anh nghe lạnh không ?

— Lạnh.

— Vào em làm cà phê cho uống.

— Thế thì nhất rồi còn gì.

Làm cà phê : đun nước sôi, sửa soạn ly tách, dáng Hạ cầm cúi chăm
chỉ. Hoàng hỏi : thế mà mẹ với em ngỡ là hai người ra đầu ngoài quán rồi.
Tôi xóa tiếng hai người Hoàng vừa dùng, hỏi đến sự hoang vắng của phố xá,
và chợt nhớ, sợ đụng đến ngày tháng cũ, tôi dãn câu chuyện không đầu vào
đầu của mình sang những sinh hoạt của các thành phố Miền Lào mà tôi đã
mang súng đạn tìm đến. Mẹ tôi đã vào bàn thờ với buổi cầu kinh tối như
thường lệ. Hạ và Hoàng còn lại, cả hai đều có vẻ chú ý đến những chi tiết
trong các câu chuyện. Tôi kể, cố gắng lấy giọng thật âm áp nhưng hồ như
càng lúc càng đuối hơi đi, miết một lúc rồi cũng không biết mình đang kể nói
những gì nữa.

Cà phê trong phin rỏ xuống hết. Hạ chỉ làm hai tách, một cho tôi và một
cho nàng chia làm đôi cho Hoàng phân nửa : uống ít để còn ngủ mai dậy sớm
kịp chuyển đồ về.

Khuya, tiếng gió bên ngoài càng lúc càng trở lớn. Hạ và Hoàng vào
phòng sau, tôi đọc sách thêm chút nữa rồi cũng tắt đèn lên giường nằm dỗ
giấc ngủ. Giấc ngủ không đến, đôi mắt tỉnh táo mở nhìn mãi lên trần nhà,
tôi đốt hết điếu thuốc này sang điếu thuốc kia và thiếp dần đi sau cơn mệt
lặng lờ. Có lúc tôi thấy mình khi không bị bay hăng khỏi cửa sổ, treo ngược
chân lên cành cây như rơi hoặc đang chìm sâu trong một giòng nước sâu mù
rời thảng thốt thức dậy, mơ hồ nghe những tiếng kêu rên ỏi ỏi trong tiếng
gió, tiếng của nhiều bạn bè thân quen, dầm ba tiếng lạ giọng cụt ngắn kinh
dị, thiếp dần lại, lại tỉnh giấc. Cứ thế, không có một chỗ nào cho chuyển đi
của Hạ cả. Và sáng nay, trở nài, tôi thức dậy, Hạ đã không còn. Tách cà phê
nguội lạnh đứng bên bên trang sách mở, hai chiếc ghế kéo lệch ra, tấm màn
xanh rủ che, và Hạ : đầu đó nàng đang một mình giữa đám khách thuyền,
trên mạn gỗ, lênh đênh dọc giòng sông trôi về.

Ba ngày. Xong, không còn gì nữa cả. Như một giấc mơ ngắn đã tan. Hạ
đã đi lạc vào giấc mơ, hát cười ngọc ngà, đứng yên lặng trong bóng tối lạnh.
Và đã ngủ, đã dậy sớm cho kịp chuyển về. Buổi sáng sẽ hết, trưa sẽ nắng lớn
và tiếng gió sóng đập trùng trùng trong thị trấn đó, nơi Hạ về với chồng con và
những cảnh đời ngày trước tôi không cách nào hình dung tôi qua cái dáng
son sẽ tươi cười của nàng cũng như bây giờ tôi không cách nào tham dự vào
được. Còn tôi. Tôi về để ra đi lại, đi không bao giờ về. Như một kẻ mất tích,
một trong số bao nhiêu người đã chết vài dọc cuộc chiến tranh vừa qua. Ở một
khu phố khác rất xa nơi này tôi có căn nhà, có một tên gọi khác, những bày
biện thân quen khác. Hôm nay trong căn nhà này Hạ là kẻ vắng mặt, đã rơi vào
ngôi thứ ba : chị ấy ; cũng như tôi trong ngày mai, với căn nhà này và cả
khu phố ngoài kia : anh ấy, thằng ấy. Ấy, nó, anh, ông .. Rồi thôi. Rồi những
hàng chục hàng trăm hàng ngàn năm nữa sẽ qua. Vàng không còn gì nữa cả.

Hạ, tên của một mùa, qua bao nhiêu năm. Bây giờ, tháng chạp, Hạ là
tên của mùa xa nhất.

Bàn tay có những ngón tím hồng, thon xinh, cong quắp một cách tội nghiệp như tay trẻ sơ sinh. Tại sao lúc chết nó lại không buông thõng tay như ngoại nhỉ? Mà lại thu gọn trên ngực như thay cho một tiếng khóc thõng thiết, một lời nhỏ nhẹ, van xin. Hình như có một giọt nước mắt vừa cựa mình khỏi ổ đề lẩn xuống an ủi cái xác lạnh dưới kia.

Bàn tay mà chiu trên vai em nâng dậy với tiếng rầy nhẹ: « Cái con bé này. Nhóp quá đi thôi. Ai lại đưa đầu vào thùng rác mà khóc chuột chết ». Em đứng dậy, mắt đỏ qua khe hở bàn tay đối theo luyến tiếc. Anh T. cười dõ dành: « Mùa để đến rồi đó, để anh đến cho một hộp để lửa với đá than »

Em hôn lấy chui vào một góc nhà bó gối. Không khóc nữa đâu cơ. Nhưng mà nghe buồn bã quá chừng chừng. Hai con chuột nhắt. Bàn từng đêm của em ở một góc lầu. Cả nhà ở dưới xem Ti Vi hết. Chỉ còn ba đứa ở trên lầu mà thôi. Em ngo ngoạ viết. Tại nó ngo ngoạ đuôi. Có những lúc em lả nghiêng mái tóc trên đầu gối, tay mân mê những sợi tóc dài thon như đến những khốn khó ngộ nhận mun đen dựng sừng nhả giăng trôi thắt đời người. Nước mắt chỉ mới rung rung thì hai con nhà chuột đã rúc rích vỗ về kéo lôi nụ cười đậu trên môi em lại. Nghe an ủi quá đi thôi.

Nhớ đến dạo khởi đầu một tình thân với nhau là một hải hùng, sợ sệt rồi e dè, ngưng ngưng. Em đã hét lên suýt nhào xuống cầu thang khi hai cái đầu nhỏ xiêu thò ra góc ngoắc tai cong. Nhưng dần dần rồi qua tauộc đến trở nên một cần thiết cho nhau. Tại nó mà đất diu sang nhà bên cạnh ăn cỗ hay bát

**những ủi an
mất mát
chùng lòng**

NGỌC MINH

phổ chi đó là trong đêm thiếu thốn tiếng chít chít, em chả làm nên cái tích sự gì. Cầu thang tăm tối mênh mang bây giờ không còn ả hiếp nức tím nhắt gan của em đến phải «viện trợ» người thứ hai theo em một tí để lên bật đèn giùm. Cũng như hai cặp mắt nâu tròn nhỏ xiêu hạt tiêu của thuở ban đầu mon men đến làm quen vương vất nét ngo ngác thẹn thùa giờ đây đã ngập tràn về ủi an, khôn cùng chia sẻ. Quả tim em, do đó, đã êm ả bình an phần nào, không còn hăng hơi dọa dẫm kích ngất khi nhắc thấy những con nhà chuột.

Tâm hồn «người ta» cũng hay ghé lẩn cơ. Biết im lặng khi em dạo

đàn trong đêm vắng là nhất bạn em rồi. Có đêm, em bỏ quên đàn dưới chân bàn, trong thình lạng mang mang của đêm đã vắng vắng bên tai thật rõ ràng những bản đàn quái đản. Và nhắm mắt nằm im trong chăn màn không cần chỗi dậy bật đèn em cũng tưởng tượng nổi bốn đôi chân bay nhảy qua từng sợi tơ đề buông rơi từng giọt tranh thấp cao vui buồn lẫn lộn.

Bây giờ bạn chết em mới có dịp nhìn rõ những đôi tay nghệ sĩ ấy. Cho đến anh T. vẫn thích chòng em bằng cách chê những gì em khen để thương cũng đồng ý rằng đôi bạn của em có những bàn tay quá tuyệt diệu. Mấy hôm cãi nhau hoài. Anh T. bảo hai anh em nhà chuột đó, chị C cãi hai vợ chồng, em nói đôi bạn của em mà. Mạ phải la tụi bây có hai con chuột mà cũng dằng dai cãi lầy. Thôi mạ xử đũa nào cũng có lý hết. Cứ giữ lý lẽ của mình đi với hình ảnh một con chết, để con còn lại quanh quẩn bên xác người người tiếc thương và chỉ chóc khóc than...» thoáng bên tai tiếng anh T. lạnh vắng và tàn nhẫn:

«Thế nào cũng chết theo!»

Tóc đen ngùi làm đệm cho mắt trên đầu gối. Em mắt nhắm nhưng vẫn thấy rõ đôi tay thon cong vừa nghệ sĩ vừa tội nghiệp chi đâu. Chao ôi là thương quá! Cũng như đôi tay của Phi Ti và những buổi Bằng Sông ghé thăm em. Chiếc guitare ở xó nhà được mang đến một vùng tối. Em thu mình như chuột nhắt trong ghế bành nơi vùng sáng. Tiếng hát trầm vắng ra tự vùng tối. Cũng vỗ vỗ, cũng êm ả tựa mắt chuột nâu tròn cho mượn

phiền thấp cánh bay rời. Có khi Ti ra về, lặng lẽ như bạn chuột. Đến cất đàn, đắm đắm nhìn em rồi quay đi. Tự lúc vào nhà đến lúc rời khỏi, không có lấy một lời với em. Em và chuột, cũng đâu có nói với nhau lời nào. Dạo trước em vẫn nhủ thăm hứa hoài với hai nguồn an ủi của em. Rằng để an ủi nhau hãy ngàn đời im lặng. Như Le petit prince và chú chồn của St. Exupéry đã tuần tuần thiện dưỡng bằng cách rút thương qua ánh mắt. Đừng mượn vay đến ngôn từ kéo chúng nó giết chết cảm thông.

Những lời đó, em biết nhủ thăm với ai bây giờ khi chuột bạn đã chết. Khi Ti đã buồn bã chi đó mà không đến nhà em, gặp nhau ánh mắt không còn cảm thông chia sẻ mà là một trách móc với vợ nào lòng; và khi chung quanh em rộn ràng để gáy lẫn những bày tỏ thương yêu quá ồn ào.

Thỉnh thoảng có nhắc nhở đến Ti là mạ nói: «Ti còn phải học thi nữa. Chớ đâu có rảnh rỗi như Miên Nghị đệ tam đâu mà đi chơi». Ở thì Ti học thi. Như anh T. của em đó phải không. Nhưng những an ủi thăm lặng có mất mát đến nao dạ se chùng cũng chẳng thể nào thay thế bằng những nhộn nhịp quanh em đâu, chuột mắt nâu và người bạn học thi ạ!

Chiếc guitare cơ hồ chỉ có mỗi mình Ti xử dụng nên mấy tuần ni vắng tanh đã có bụi phủ, đã có cơ tơ chùng. Như di hãn là mandoline của mạ đã đứt dây. Như em hãn là đàn tranh trên gác sẽ long lay nhạn đổ. Như lòng em khi mất mát những ủi an cần thiết đã cao ngạo rồi dằng đặc buồn phiền cho những nốt nhạc cười không còn reo vui trên môi sầu em ngâm.

thư về trường duy tân phan rang

(Cho những người học Duy Tân)

Rồi gió có về đưa ảnh cây
rồi hoa còn ngủ dưới trăng đầy
biết sương còn ngậm bờ xanh cỏ
từng dãy lầu cao đứng với mây
Ở đó bấy năm vui sách đèn,
bây giờ ở đó lạ trông quen
bao nhiêu rồi cũng thành yêu dấu
kỷ niệm gọi sầu lên đừng xem

Em dáng Đông phương mỗi buổi mai
tóc thề tha thiết ngủ bên vai
nắng căng nhựa mọng hồng đôi má
guốc nhỏ thướt tha đẹp vóc hài

Em có thương ra đứng ngắm đề
có xem nắng rớt lúc chiều về
có đem hoa phượng lồng trang sách
có biết ve sầu hát thật mê

Anh nhớ con đường thi nghiệm trưa
lúc ngồi sinh hoạt vui chưa vừa
hay vào thi cử trong lo sợ
và những mùa đông đi dưới mưa

Anh nhớ Duy Tân nhớ đã nhiều
bây giờ kỷ niệm để phiêu diêu
vô tư cũng mất từ xa đó
đời đã đưa vào cõi quanh hiu
NGỌC THỤY KHANH

nhà em

Chiều xưa qua nhà em
thấy bóng em sau rèm
tôi tần ngần đứng lại
nhìn em muốn lam quen

chiều sau qua nhà em
thấy giữa hàng tương vi
em hồn nhiên mỉm cười
đang hôn nụ hoa tươi

và tình tôi dần xa
tôi cứ qua lại nhà
tôi gần em dần biết
cũng không biết... người qua

chiều nay đến nhà em
cửa đóng, cổng cài then
thấy ghi: nhà bán rồi
còn hoa nhưng... tình ơi

chiều nghiêng mưa rơi rơi
nhìn hoa lỏng ngậm ngùi
trong gió hoa lả lơi
trong tối hân rưng rơi

TRẦN TRUNG ĐÌNH

buổi sáng

Chim hót trên cành cao
Hoa reo mừng nắng mới
Ta bước lên đồi sao
Nghe hân thấy đầy sương tới

em

Ngồi cười trong ó cửa
Em biết không ngày qua
Sợ buồn reo như lửa
Tay ta mưa rớt nhạt nhòa

THIÊN THU

trong vườn thu buổi sáng

Em đứng trong vườn cần móng tay
Tóc mây nghìn sợi kéo thu bay
Che nửa chân trời trăm hoa cúc
Khoe áo em vàng một sớm mai.
HÀN NHÂN

người yêu

Trời ngoan những đám rêu buồn
Mây xanh cũng vội xa nguồn như ta
Bước về ngọn cỏ nở hoa
Trái ngô đồng rụng đã nhòa trong
sương

và trời mưa

Sầu theo giọt lệ xuống đời
Ta nắm ngón nhỏ xa vời nỗi đau
Mưa về cho lá rơi mau
Có con chim cú cúi đầu trong đêm

nhớ áo vàng

Như con bướm nhỏ bay xa
Áo người về nở trong ta đóá hồng
Vàng bay mây chiếc bên sông
Ngỡ tình xưa đã trôi bồng theo mưa

và mắt biếc

Em có còn nhớ buổi chiều
Nắng rơi vàng mắt biếc nhiều nhớ
thương

Cho anh khúc hát tràn hương
Về ôm nhớ một đóá tương vi xưa.
PHẠM KHÁNH VŨ

bài chờ hoa nở

Lông anh hoa nở mười giờ
Đi về bỗng nhớ bất ngờ tên em
Nhủ thầm kẻ nhớ khi quên
Khi hong tóc rũ bồng bênh đêm nay
Nghe rơi nắng ở bên này
Bên kia phố nhớ những ngày lang thang
Cũng mưa trên đám me vàng
Cũng anh đếm bước nghe hàng lá rơi
Lá bay đậu xuống ven đồi
Như em bước nhẹ, như lời hoang vu
Anh về góp hết mùa thu
Đề mai đứng ngóng trong mù sương
mưa

Nhớ nhau một chút đủ vừa
Cho đau mấy ngón tay thừa hững hờ
Chờ mai hoa nở mười giờ
Anh về nhớ lại không ngờ tên em!
HOÀNG THỤY KHANH

mùa xuân giọt lệ em hồng

mưa trong giọt nắng thủy tinh
ngày đêm bia đá trở mình vui đau
đã xa với vợ đông sầu
thế sao em vẫn còn sầu mắt buồn

mùa thu xưa với mưa hồng
lệ em biển lạnh vô cùng trần gian

giọt nào rơi mãi chưa tan
anh nghe nặng lá trên hàng cây mưa

người về tình đã về chưa
ôm em tay nhỏ không vừa tiếng ru

tuổi xuân hồng

đi về trên một nhánh sông
có nghe lạnh tuổi xuân hồng chẳng em
phương này ngợy tháng không tên
động hân hoa cỏ giữa đêm trăng rằm
em che kín mộng mười lăm
tôi xôn xao thấy nghìn trăm mối sầu
TRƯƠNG VĂN DŨNG

hoa hồng

Ngủ mơ trong vườn hoa
Vàng thơm ánh nguyệt tà
Và em như hồng đó
Lả lơi riêng với ta.

người yêu

Mắt em xanh vườn sao
Má thơm giọt nắng đào
Áo vàng trăm hoa cúc
Đưa anh vào chiêm bao

quà tặng em buổi tối

Tối rồi anh tặng nụ hôn
Đề ru em ngủ trong cơn mơ đầy
Vườn sao thấp nền ngàn cây
Lông anh trăm cánh hạc gầy vút qua
HOA VÔNG VANG

mùa cũ nào xanh rêu

anh về nhớ tên bé
và con đường mùa đông
trời có mưa rất nhẹ
rơi mau như tơ hồng

lá vàng trên tháp cổ
bàn tay nào êm mơ
con bướm vàng cánh vỡ
bay về đâu xa xưa

bé của anh còn nhớ
một ngày một buổi chiều
em nhìn anh bờ ngõ
anh nhìn em thêm yêu

nên áo vàng từ đó
vào hân anh rêu phong
một thoảng tình thơ nhỏ
bay trong chiều bóng khuáng
PHẠM KHÁNH VŨ

truyện dài DUYÊN ANH

— Đoàn quân đi thắp thoáng trong đêm... Một, hai, ba... Toán cảm tử hát vang :

Đoàn quân đi thắp thoáng trong đêm không một vì sao
 Uốn khúc đường đào
 Mưa tron bùn sâu
 Đoàn quân đi thắp thoáng trong đêm mình dẫm mồ hôi
 Thép súng xây đời
 Vai nặng trĩu cảm thù lòng sôi

Bao em tôi đôi mắt sáng ngời
 Đang say mê quân hành bước tiến
 Tóc bạc trắng đó là những mẹ tôi
 Lòng già run run đứng nhìn đoàn quân xa vời
 Hẹn ngày mai chiến thắng chớ quên đường về làng xưa
 Em vẫn mong chờ
 Tôi ngày ấy đôi ta cùng mơ (*)

Bài hát vừa dứt, một « công » cảm tử quân « xô lô » :

(*) Trích bản nhạc Đoàn quân đi của Việt Lang.

Bao em tôi đôi mắt toét nhèm
 Đang say mê cái nôi bún ốc

Hai mươi cảm tử quân cười rộ. Thế là cái lạnh biến đầu mất. Phía cầu đình, khuất sau những bụi tre, tiếng hát của toán quân Mẫn sọ vọng lại :

Đoàn vệ quốc quân một lần ra đi
 Nào có mong chi đâu ngày trở về
 Ra đi ra đi bảo toàn sông núi
 Ra đi ra đi thà chết chớ lui. (*)

Như hâm nóng toán cảm tử quân của Khoa. Trung đội trưởng Khoa oai vệ :

— Tao dặn lần cuối : gần đến đồn giặc, lặn hết tay trái bịt mũi, tay phải cầm ống đu đủ. Nhớ thở bằng mồm, cảm ho. Ống đu đủ nhô khỏi mặt nước chừng gang tay thôi. Nào, xung phong..

Các cảm tử quân lần lượt nhảy xuống ngòi. Khoa dẫn đầu. Nó hô hoán :
 — Lặn thử !

Hai mươi cái đầu của những ông nhô tập làm anh hùng chìm dưới mặt nước: Chỉ còn những cái ống đu đủ nhô lên. Những cái ống đu đủ biết đi ! Hai mươi chiếc tàu-ngầm-người, sáng kiến của Khoa, của kháng chiến, của một giai đoạn tuyệt vời của lịch sử dân tộc chống xâm lăng. Giặc Pháp đã thua toi bời vì những sáng kiến ngáy ngồ đó. Khoa nhô lên mặt nước đầu tiên. Rồi tất cả cùng nhô lên. Và đi trên bèo. Rẽ nước, rẽ bèo mà đi. Có thể chạy một mạch qua cầu đình rồi nhào xuống ngòi lặn cũng được. Nhưng Khoa không thích thế. Nó muốn quân ta phải gian khổ cơ. Càng gian khổ bao nhiêu càng là quân ta bấy nhiêu. Khoa có anh là thắng Vũ. Các bạn của anh nó là Côn, là Vọng, là Luyến, là Lộc đều chiến, đều đã thắng tại An Tập và tại trường Tàu. Khoa sẽ chiến như Vũ, sẽ đè bẹp thắng Huệ để được giữ bộ trống đồng nay mai. Khoa sẽ làm lác mắt bọn nhi đồng Hải Phòng, Hà Nội tản cư về Tường An. Nó thèm chơi thân với con Liên như Vũ đã chơi thân với Thúy. Cứ bắt sống Henri Rivière Huệ đêm nay là Khoa có đủ thứ. Cái thứ nhất, chắc chắn, Khoa sẽ chỉ huy nhi đồng cả hai thôn. Khoa thích thứ, reo lớn :

— Đánh mạnh, đánh mạnh để chiếm lại thủ đô !

Toán quân cảm tử nô nức. Chúng chạy dưới nước. Qua cầu đình, trung đội trưởng Khoa vẩy tay, những cái đầu chìm ngấm. Chẳng ai biết, trừ trung đội Phó Mẫn sọ đang cho quân tiên phong nằm sát vệ đường mở mắt thao láo chờ « ống khói tàu ngầm » và con ngòi xao động là tiến lên khiêu khích quân thù cho quân cảm tử đánh bọc hậu bắt sống trọn ổ giặc Pháp.

(*) Một đoạn trong bản nhạc Vệ quốc quân của Phan Huỳnh Điểu.

Anh Kim Đồng rét run nằm co quắp ở chân đống rơm. Kim Đồng quê hương Việt Bắc xa mù chắc cũng khổ đến thế này là cùng. Nhưng Kim Đồng Tường An vui lắm vì Henri Rivière đã mắc mưu của nó. Kim Đồng hy sinh cho chiến thắng. Không có Kim Đồng nào sung sướng cả. Muốn làm Kim Đồng phải chết vinh hơn sống nhục, phải dám tắm xăng đốt cháy nhầy vào kho đạn của giặc Pháp như em bé Nam bộ. Kim Đồng Hiền sẽ lừng lẫy chiến khu giống hệt Kim Đồng trong bài hát. Bây giờ, nó đang ăn độn nước lạnh của thực dân. Và nó mong quân ta từng giây từng phút. Cái mùi nhùi của giặc trên thềm chùa chỉ muốn bốc cháy khi gió thổi mạnh. Hiềm vì mùi nhùi quá nặng. Lát nữa, Kim Đồng được quân ta cởi trói, sẽ rút rơm, dùng mùi nhùi của giặc mỗi lửa cháy bùng để sưởi ấm và hong khô quần áo. Kim Đồng cười thầm nhìn Henri Rivière dẫn quân đi bao vây quân ta bên chùa Đại Đồng, ngôi chùa mà ông tiên làng Tường An chọi gà bị thua ông tiên làng Đại Đồng.

Chờ Henri Rivière ra khỏi đồn khá xa, Kim Đồng dọa bọn giặc Pháp còn lại :

— Thắng nào đầu hàng trước nhất sẽ không bị quân ta quăng xuống ngòi.

Giặc Pháp đã biết rõ số phận của nó. Hung hăng cách mấy rồi cũng thua bết tí. Chưa hề thấy giặc Pháp thắng trận nào. Giặc Pháp bị quân ta đánh tơi bời ở Nam bộ, ở Việt bắc. Hai nghìn giặc Pháp chết chìm dưới đáy sông Lô. Bài hát ghi rõ chiến công hiển hách này :

Ai nhớ sông Lô

Giặc lên ăn cướp dân ta

Tôi nhớ sông Lô

Chiều nao phơi xác quân thù

Hỡi cô con gái giết giặc bên bờ

Thuyền tôi đậu bến sông Lô

Nửa đêm nghe tiếng quân thù thở than

Than rằng

Khoan hỡi hỏ khoan

Hôm nào chiến sĩ Việt nam

Trên giòng sông mệnh mang

Tiếng thần công vang vang

Hai ngàn quân Pháp vùi thây

Oai hùng thay Lô giang...()*

(*) Bản nhạc của Phạm Duy nay đã đổi lời mới.

Tin bộ đội ta đánh giặc Pháp đọc mỗi tối trên chòi phát thanh toàn là chiến thắng. Tàu giặc bị bắn chìm. Máy bay giặc bị hạ rơi. Xe tăng, tàu bò của giặc bị đốt cháy. Giặc Pháp không được quyền thắng quân ta. Giặc Pháp trong các cuộc chơi trận giả càng phải thua liềng xiềng. Quân của Henri Rivière Huệ gạ gẫm :

— Đánh nhau một lát rồi mới thua chứ ?

Kim Đồng lắc đầu :

— Quân ta chỉ đánh toán quân của thằng Huệ thôi. Thằng Khoa bảo sẽ quăng hết chúng mày xuống ngòi. Đưa nào đầu hàng ngay thì được tha.

— Chưa đánh đã hàng à ?

— Ở Hải Phòng vừa nghe tin bộ đội ta định đánh, tụi Pháp đã quăng súng khóc sụt nước, xin tha tội. Tụi mày không nghe tin chiến sự, hả ?

— Có.

— Thế còn đòi đánh cái con khỉ gì nữa ?

— Ừa, tụi tao hàng.

— Thả tao đi.

— Không.

— Sao ?

— Thả mày thằng Huệ nó sẽ khiến tụi tao. Mà Kim Đồng phải chết mới anh dũng. Kim Đồng sống nhe răng chán lắm, không giống kịch.

Thằng giặc vừa nói vừa cười. Nó đá Kim Đồng một cú đau điếng :

— Đừng khôn lỏi, Hiền vô ! Kim Đồng vô thích sống nhục hơn chết vinh.

Kim Đồng vỗ vỗ vỗ dọa :

— Ông sẽ cho mày xuống ngòi mò ốc.

Giặc Pháp khoát trá :

— Chúng tao « rút lui có trật tự », thắng vô a ! Bọn thôn dưới chiếm đồn trống, bắt tượng làm tù binh. Còn chúng tao về nằm khoèo ở rơm ăn ngô rang.

Và giặc Pháp hành hạ Kim Đồng vô không nương tay. Khi ấy, nắm sát vệ đường làng, trung đội trưởng Mẫn sọc căng mắt chờ ống khói tàu ngầm. Quân ta hối chỉ huy :

— Tấn công chưa, Mẫn sọc ?

— Gươm đã.

— Mày bắt chúng tao ngủ suốt đêm à ?

— Đợi thằng Khoa.

— Xung phong đi ! Ông nóng lòng giết giặc giành độc lập quá rồi.

Mẫn sọc không thể nhìn rõ ống khói tàu ngầm. Vì trời đêm nay thiếu trăng. Nhưng nó đã nghe rõ tiếng ống ọc của bùn dưới đáy ngòi cuộn lên. Và những đám bèo di chuyển. Thằng Khoa đó. Mẫn sọc hạ lệnh :

— Bò số một !

Toán quân tiên phong lết cơ hồ loài rắn. Hai khuỷu tay mỗi quân ta dùng thay chân. Đã tập bò, tập bắn, ném lựu đạn, quân ta áp dụng đúng các kiểu bò mà anh Lý huấn luyện. Anh Lý không dạy chiến thuật... tàu ngầm. Đang thở bằng ống đu đủ, Khoa vẫn có thể mơ mộng rằng anh Lý sẽ khen

ngợi nó và nhi đồng thôn dưới. Và, biết đâu chừng, anh Lý sẽ viết thư gửi bác Hồ. Rồi bác Hồ sẽ gửi thư cho Khoa như bác Hồ đã gửi thư cho ông Năm. Mẫn sợ không biết mơ mộng. Nó bò thật chậm. Tôi cũng đồn giặc, Mẫn sợ ngừng lại chờ Khoa lặn nốt khúc ngoi để tiến về cái ao phía sau chùa. Đồn còn cách vài chục thước. Giặc Pháp nghênh ngang đi đứng. Quân ta có thằng ngựa cỏ ho. Mẫn sợ xuyt xuyt. Thằng «quân ta» buồn ho, bịt miệng, gục mặt xuống cỏ mà ho. Nó ho khò ho sỗ. Ho là đờ... Việt gian phản quốc! Những lúc không được phép ho thì nó cứ thềm ho. Và một thằng «quân ta» ho là y rằng nhiều thằng «quân ta» khác lây ho. Mấy đêm trước, Khoa dẫn quân đi đột kích bồng của ông lang Can, chỉ vì ho mà bị bầy chó của ông lang Can sủa inh ỏi, chạy trốn chết. Mẫn sợ sợ lộ mục tiêu, cảnh cáo :

— Thằng nào ho sẽ bị khai trừ.

Bị khai trừ là chịu đựng một hình phạt đau đớn nhất. Nhiều thằng «quân ta» cấu cổ cho đỡ ngứa. Rồi hết ho. Mẫn sợ đếm thầm từ một tới hai trăm. Nó tính đoạn đường nước của toán quân cầm tử. Mẫn sợ truyền lệnh :

— Chuẩn bị tấn công!

Toán quân tiên phong ngời dậy. Mẫn sợ hét lớn :

— Xung phong!

Quân ta ào ạt chạy. Những trái lựu đạn chày nặn bằng đất sét nung khô tung lên.. Tung đúng sách vở dạy. Rút kíp tưởng tượng, đưa ra đằng sau, động xuống gót chân, đếm một hai ba và ném. Ném xong vội vàng nằm rạp chờ tiếng nổ. Giặc Pháp chống trả mãnh liệt. Quân ta hứng đạn đỏ xanh, bồng non lớp lớp. Tạc đạn gió phóng vào đồn giặc. Bụi bay tung tóe. Một thằng giặc Pháp gọi ơi ơi :

— Huệ ơi, chúng nó tấn công rồi! về cứu tụi tao, mau lên!

Henri Rivière Huệ đang bao vây quanh chùa Đại Đồng, nghe tiếng kêu cứu, hai chân bốn cẳng chạy về đồn. Nó nguyên rửa thằng Kim Đồng vồ. Anh Kim Đồng mừng rên :

— Quân ta đâu, giải phóng tao đi chứ?

Năm thằng «quân ta» liều chết vượt qua làn đạn đỏ xanh của giặc cứu Kim Đồng.

— Mày ở đâu hả, Hiền?

Kim Đồng ngàng đầu :

— Tao bị giam ở chân đống rơm.

Quân ta nhào tới đống rơm, lôi Kim Đồng ra khỏi đồn giặc. Vừa lúc Henri Rivière Huệ kéo quân về. Giặc Pháp được tiếp viện, ném đi xanh tung bồng. Quân ta đánh cầm chừng theo đúng chiến thuật của trung đội trưởng Khoa. Đột nhiên, trong toán quân ta có vị anh hùng chửi bậy :

— Mệ bớ đũa nào ném cứt trâu trúng ông đấy?

(Còn tiếp)

lá thư gửi bằng tơ trời

MINH GIAO

Anh ạ, đến hôm nay thì em không thể dối lòng mình được nữa, và anh có thấy như em không? rằng chúng ta không thể giận đối mãi được. Những chiều em đứng hong gió. Gió làm tóc em bay và một bất chợt em nhận ra những sợi tơ trời của anh chẳng còn đen huyền và óng ánh như xưa nữa. Sao lại thế hở anh? Có biết nỗi buồn trong em lúc ấy đến thế nào không? Những giọt nước mắt đã lăn dài trên đôi má em. Và lúc ấy chẳng có anh bên em để anh thăm bảo «anh vẫn thích nhìn em khác nhưng đừng nên khóc nhiều quá Huyền nhé, bởi lúc đó em chẳng còn xinh xinh và anh cũng chẳng đủ khăn để thấm nước mắt cho em.» Anh vẫn còn nhớ hở anh? Thế sao anh chẳng nhớ lời hứa ngày đầu tiên anh nói chuyện cùng em? Một tuần lễ. Vàng, đúng một tuần rồi đấy anh, em chẳng thế nào giải thích được sự vắng mặt của anh. Em không dám nghĩ anh sẽ quên em. Em vẫn hy vọng anh sẽ đến trước cửa và rất chậm rãi anh đưa tay nhấn nút chuông cho em soi vàng chạy ra nhìn xuống đường để thấy chiếc xe thân yêu cũng như biết rằng anh của em đã đến tìm em. Nhưng anh ạ... biết bao lần em chạy ủa ra sân và em đành thất vọng. Chẳng có chiếc xe màu đỏ làm nhức mắt em. Chẳng có những bước chân với âm điệu quen thuộc. Anh ạ, hình như những giọt nước mắt chực lăn trào đấy anh. Em đã có thêm một thói quen: soi gương mình lúc khóc, nhưng em chẳng đủ can đảm nhìn đề lần nào em cũng gục đầu vào gương mà nghe nhớ anh đến ê àn bởi em nhớ đến đôi mắt vẫn hằng cho em soi bóng.

Anh ạ, em nhìn hai cái ghế nơi bàn học mà nghe buồn chỉ lạ. Sách vở cũng đã một tuần em chẳng cầm đến, có lẽ chúng cũng buồn như em và biết đâu anh nhỉ, một con nhện vô tình nào đó đang giăng tơ, nó cũng như em đang giăng những sợi tơ buồn. Khung trời em ở đã già lạnh và cô đơn thế mà anh nở gửi cho em những cụm sương mù. Và những cụm sương mù đó vẫn đọng mãi ở mắt em chẳng chịu tan. Em đã hong mắt mình trong nắng. Em muốn sau những chớp mắt thật lâu em sẽ thấy anh đứng trước mặt. Thế

rồi em đã biết đó chỉ là ảo tưởng. Anh đã cho em biết những cảm giác đau buồn trong tuần lễ vắng anh. Có lần nào anh xử ác với em như thế này đâu. Có bao giờ anh nghe được tiếng em gọi để vội vàng anh bỏ mọi việc và đến với em. Em mong một lần như thế trong lúc này lắm anh ạ.

Lá thư này em gửi đến anh, không, em tặng cho anh, và em ước ao anh sẽ hiểu được ý em. Em muốn anh hỏi hận vì đã bỏ quên em trong góc hẹp của trí nhớ. Nhưng em chẳng bao giờ mong nhận được thư xin lỗi của anh. Một bức thư có hai tiếng xin lỗi sẽ là vô tình xóa bỏ sự thân quen giữa em và anh. Em chỉ muốn em ước anh sẽ đến với em. Thế là quá đủ. Đừng một lời thân tình để anh và em sẽ ôm ai ngồi vào bàn học cho em nũng nịu bảo với anh rằng «*Tơ trời thiếu anh, thiếu chất bổ dưỡng của sự thương mến nên cái đẹp đã bỏ nó ra đi*»

Anh ạ, những sáng em vẫn đợi hoa mười giờ nở, nở trên những ngôi mộ. Hoa nở để sự trông chờ của em khép kín, để biết rằng anh đã thêm một ngày nữa không đến thăm em, và tất cả em đã đến được bảy ngày. Em giận anh vô cùng. Em muốn bắt trái tim thời chang nghĩ đến anh nữa. Nhưng em lại tội nghiệp cho em. Thế mà anh chẳng tội nghiệp em gì cả. Em muốn nói lại một lần nữa là anh ác quá. Anh bắt em cứ chờ và... chờ mãi. Sao lúc trước anh dạy em «*Huyền đứng ở ác nhà. Tội lắm đấy*» Em muốn thì thăm với anh rằng «*Anh đã áp dụng câu: Làm những điều gì tôi nói và đừng nói những điều gì tôi làm*» có phải thế không hở anh?» Anh bảo em có những thói quen dễ thương. Thế sao anh chẳng nghĩ rằng sự có mặt đều đặn của anh bên em cũng là một thói quen? Sao anh chẳng thương thói quen ấy? Em muốn hỏi anh trăm ngàn câu hỏi và anh sẽ chẳng trả lời em câu nào cả bởi em đã ra dấu cho anh đừng nói. Những câu hỏi của em sẽ bay bổng và cuối cùng anh bảo với em «*Em hỏi nhiều quá anh chẳng nhớ câu nào cả, à mà hình như anh có nghe em hết giận anh rồi. Đúng, anh chỉ có nghe câu ấy phải không em?*»

Anh ạ, em thương cái gối nằm của em quá, suốt tuần lễ nó đã thay anh hứng những giọt nước mắt của em, mắt cứ hoài sưng đỏ để những khi ra đường em dị kỳ và tức anh vô cùng. Em muốn nói với anh rằng «*Em chẳng thích mắt trong nhờ những giọt nước mắt đâu. Em chẳng tin thế. Nhưng em biết chắc một điều là mắt em sẽ đẹp vô ngần khi có anh bên cạnh*» Thế mà anh chẳng muốn mắt em đẹp, anh muốn em phải khổ sở vì đôi mắt đỏ mọng của em đẹp ư? Anh còn muốn em của anh phải mang mặc cảm khi ra đường? Mặc cảm của kẻ thiếu tình thương. Ngược lại em muốn anh phải lần lượt như em để anh hiểu được em lúc này. Bằng cách nào? Chẳng mở cửa cho anh vào? Mãi mãi em chẳng bao giờ làm được anh ạ. Em thương anh chẳng muốn anh khổ thế mà anh nở làm khổ em. Em đang dạy trái tim ghét anh đấy. Và anh còn biết điều này chẳng? Những sợi tơ trời của anh lúc này rơi rụng rất nhiều. Em để áo bay bồng lảng khắp nơi, em không muốn giữ lại vì đó là chứng tích của buồn đau.

Em mong ngày mai anh sẽ đến, để mỗi ngày em sẽ hỏi anh «*Anh đã nhận được thư của em do tơ trời rơi rụng đan kết lại với nhau đem đến tặng anh chưa? Một ngày, hai ngày rồi ba ngày hay một ngày nào nữa anh sẽ nói với em «*Anh đã nhận được thư em rồi, dễ thương quá, anh hứa từ đây những sợi tơ trời của anh sẽ mãi mãi vàng, mãi mãi em ạ, đen tuyền và óng ánh em nhé!*» Em sẽ dọa anh rằng «*Nếu thêm một lần nữa em sẽ cắt ngắn những tơ trời của anh để anh ạ*» Anh, ngày mai anh đến với em anh nhé, ta sẽ cùng nhau bút những sợi tơ buồn mà nhện đã giăng ở bàn học cũng như những sợi tơ buồn đang giăng kín mắt em.*

2 NHỮNG NGÀY LÀM BÁO XÂY DỰNG

Cái lỗi làm hỏng một phóng sự thuần túy là tại tôi thiếu bình tĩnh. Là tại cái không khí của năm 1964 nó ngột ngạt, nó bắt tôi phải thoát khỏi «*cái tôi*» để hòa mình vào cái của một lập trường không bao giờ là lập trường của mình. Nghĩa là, thừa thắng xông lên, vô tình, tôi đã hòa tôi vào *Xây dựng* để đánh phá tất cả mọi khuynh hướng chống đối khuynh hướng *Xây dựng*. Phóng sự *Chợ người* bắt đầu hỏng từ hôm những nàng liên tử (con sen) của tôi đấu hót chính trị và hết lời xỉ vả và quý vị lãnh tụ Lê Tuyên, Lê Khắc Quyến của cái gọi là Hội Đồng Nhân Dân Cứu Quốc. Tự nhiên, tôi là chiến sĩ chống Cộng Hồ Nai hơn cả Hồ Nai. Quý vị linh mục di cư khoai đọc *Chợ người*, viết thư khen ngợi. Quý vị linh mục ở Huế, Đà Nẵng hâm mộ Thương Sinh quá xá. Thế là Thương Sinh phồng mũi. Ký giả mới ra lò, chóng « *nổi tiếng*», anh nào chẳng tưởng mình sáng giá. Tôi hãnh diện lắm, công kích Hội Đồng Nhân Dân Cứu Quốc ròn rã bốn tháng. Quý vị linh mục, lãnh đạo tinh thần bao nhiêu con chiên mà chấp nhận «*sự nghiệp chữ bới*» của tôi, tất nhiên, cái «*sự nghiệp chữ bới*» có hương đi lên! Nạn nhân của ống đu đủ, của xúi bẩy, tôi bước trên lớp cỏ mà không hề nghĩ tới những cái hố đầy chông nhọn dưới lớp cỏ. Ân oán giang hồ kể từ đó Nhưng chưa đến nỗi oan nghiệt. Phải đợi ngày tôi làm nhật báo *Sống* rồi báo *Công Luận* và các tuần báo trào phúng ào ào mới nặng. Tôi sẽ viết rõ hơn về những đồ võ khốc liệt của tôi ở những cái phóng sự... thời đại.

Xin xem từ số 21

Bây giờ nói về người phóng viên... chạy ngoài. Thuở tôi mới học tập làm phóng viên thì người phóng viên của làng báo Việt nam hành nghề như một hiệp sĩ hành hiệp. Xuất hiện âm thầm và khiêm tốn. Người phóng viên cần bình thường hơn cả một người bình thường nhất. Thế nhà báo chỉ « trình » khi bị nhân viên công quyền bắt phải « trình ». Không hề thấy anh phóng viên nào mặc quần áo rằn ri, mang giày « xăng đá » và đầu chải nhẩy brillantine hay uốn xẩy loăn quăn hay mái tóc phản kháng thợ húi tóc như nhiều anh phóng viên hôm nay. Đặc biệt là chẳng ai đủ can đảm in tên mình lên túi áo ngực cùng với lối biểu diễn song ngữ Press—Báo chí! Câu cách ngôn *Thùng rỗng hay kêu quả là đúng*. Những ký giả lão thành, những ký giả danh tiếng của làng báo Việt nam không bao giờ... nặng phần trình diễn cả. Chỉ có bày ếch ương là khoái ồn ào. Trong lãnh vực nào ếch ương cũng nhiều. Tôi đã thấy một chiếc xe Renault 4 của một ông nhà báo. Ông này hẳn phải trừ danh! Vì, kính trước, ông dán màu giấy, *ưu tiên trong giờ giờ nghiêm* và cái biển Press—Báo chí to tướng. Chưa đủ, kính sau xe ông còn gắn cái biển Press—Báo chí to hơn cái biển kính trước. Hình như cả họ hàng ông này làm báo vì trên xe lúc nào cũng đầy nhóc nam phụ lão ấu. Điều lạ lùng là phóng viên ngoại quốc hành nghề ở xứ này thì dùng Báo chí đeo ngực còn phóng viên « lô can » lại sử dụng Press! Đồng ý rằng đề khỏi bị đập oan khi thì hành hỗn phạn trong những cuộc xuống đường có « dàn chào » người phóng viên nên mang một dấu hiệu cho nhân viên công quyền dễ nhận. Vậy dấu hiệu viết bằng chữ quốc ngữ là đủ, đeo dấu hiệu viết bằng chữ Mỹ làm chi? Các bạn trẻ đang và sắp làm báo nhớ giùm vụ này.

Phóng viên năm 1964 còn sáng giá mà rất khiêm tốn. Bạn trẻ có biết phóng viên nghị trường của đệ nhất cộng hòa là ai không? Là Từ Chung, tiến sĩ kinh tế. Là Hoàng Hải Thủy, nhà văn. Là Tô Văn, rụng hết tóc cho nghề báo. Là kích thước lớn Trần Tấn Quốc, Nam Định... Chuyển chạy ngoài đầu tiên của tôi là chuyển tháp tùng tướng Nguyễn Khánh xuống An Giang tiếp xúc Phật Giáo Hòa Hảo. Lần đầu hành nghề phóng viên cũng là lần đầu biết đi máy bay nhà binh. Tôi ngỡ ngành và vụng về lắm. Người chỉ dẫn tôi cách buộc thắt lưng trên máy bay (seat belt) là Mai Anh. Bấy giờ, Mai Anh làm cho *Sài Gòn mới* và *Độc Lập* (không phải *Độc Lập* của Hoàng Châu). Mai Anh chắc đã quên nhưng tôi còn nhớ. Bởi nó là kỷ niệm. Buổi sáng lên đường rồi ngồi trên khán đài xem hoan hô, buổi trưa họp báo tại tư dinh tỉnh trưởng tỉnh An Giang ăn « xăng ụch » uống Coca Cola. Đứng cạnh những Phan Nghị, Minh Đức Hoài Trinh, tôi đã lấy làm một sự... run sợ. Lại nghe nữ sĩ Minh Đức Hoài Trinh thân mật đầu tiếng Tây với đại tá Vĩnh Lộc, càng rét mướt. Các bạn trẻ làm báo hôm nay đừng « rét » trước những đàn anh tên tuổi. Việt nam, bước tới một địa vị nào đó, người ta thường ngủ yên và dừng lại. Và chỉ cần cố gắng, các bạn sẽ bước qua vinh quang của đàn anh để chói lọi hào quang. Những Chu Tử, Sức Máy, Dương Hùng Cường, Kiều Phong, Thăng Hề, Thăng Bờm... đã lần lượt làm cho độc giả quên đi những cây viết phẩm luận cự phách nhất. Cũng như có thời Hiếu Chân, Mai Nguyệt đã làm độc giả quên hẳn Tam Lang, Trọng Lang. Buổi chiều, từ An Giang về Sài Gòn

chưa kịp viết xong bài tường thuật đã phải đi họp báo ở Hội Trường Diên Hồng nghe Phó thủ tướng Đỗ Mậu và nhà văn Nguyễn Mạnh Côn «chơi» nhau và thăm thía khi tổng trưởng thông tin Phạm Thái quyết định đóng cửa hầu hết «nhật báo của chế độ cũ» *

Buổi họp báo gây phẫn nộ. Chủ nhiệm Huỳnh Thành Vị xả láng đấu lý. Nhật báo *Đồng Nai* của ông đang dẫn đầu số bán nhờ truyện *Cô gái Đồ Long* của Kim Dung do *Tiền Phong* dịch. Nhiều độc giả, mỗi chiều, ngồi ở quán Chùa (La Pagode) đợi mua *Đồng Nai*, ở trang trong coi *Cô gái Đồ Long* trước nhất. Có người chỉ đọc *Cô gái Đồ Long*. Làng báo Sài Gòn, đạo đó, còn lương thiện. Nghĩa là tôn trọng sáng kiến của nhau. Cho nên *Dân Việt* thông thả đăng *Anh hùng xạ điêu* do Tam Khôi dịch (dịch rất lộn tuộm) và *Đồng Nai* thông thả đăng *Cô gái Đồ Long*. Kim Dung xâm nhập làng báo Việt Nam rất khiêm tốn. Nội các Nguyễn Khánh đóng cửa một lò báo chế độ cũ, đồng thời mở kỹ nguyên cho tiểu thuyết kiếm hiệp. Buổi họp báo chấm dứt, nhiều ông chủ nhiệm vừa mới phản đối chính phủ, bênh vực đồng nghiệp thăng thán, bèn làm một cuộc chạy đua... nước rút. Những cây bút trang trọng ăn khách được chiếu cố vội vàng chỉ cần đến chậm vài phút là có ông chủ nhiệm thở dài vì mất bà Tung Long «ăn khách» của *Sài Gòn Mới*. Và *Cô gái Đồ Long* xuất hiện trên trang tư (thay vì trang ba trót in rồi) ngay hôm sau. Xuất hiện trên nhiều báo. Ở trang nhất, «xi lô găng» quảng cáo nong nàn. Có báo sắp chết đã nhờ *Cô gái Đồ Long* mà hồi sinh anh dũng. Cách mạng đã cách mạng cho làng báo! Khi *Cô gái Đồ Long*, bộ cuối cùng của trường thiên *Ỗ Thiên kiếm*, *Đồ Long đao* chấm dứt. (Trường thiên này gồm ba bộ: *Anh hùng xạ điêu* (đăng ở *Dân Việt*), *Thần điêu đại hiệp* (đăng ở *Báo Mới*) và *Cô gái Đồ Long* (đăng ở *Đồng Nai*), làng báo Việt nam khai thác trường thiên tiểu thuyết *Thiên Long bát bộ* cũng của Kim Dung. Tên truyện của Kim Dung được «đặt lại» cho mỗi báo. Báo thì *A Tỷ Kiều phong*, báo thì *Lục mạch thần kiếm*, báo thì *Cô Tô Mộ Dung*. Ngày ông Trần Ngọc Huyền nắm chức thứ trưởng thông tin đặc trách báo chí, ông Huyền đã cấm nhật báo không được đăng truyện kiếm hiệp. Mỗi nhật báo chỉ được đăng một «phơi ơ tông» cây nhà lá vườn. Ông Huyền muốn làm cách mạng báo chí và đặt báo chí đúng vào vị trí thiêng liêng của nó. Nhưng ông Huyền bị văng chức rất sớm và tổng trưởng Phạm Thái nắm lại quyền hành, «phá» ông Huyền bằng cách tung hệ tiểu thuyết Tàu, Tây, Ta cho làng báo. Kết quả là nhà văn Kim Dung thao túng nhật báo Việt nam. Báo *Chính Luận* cũng nhào «đ» khai thác. Đến nay, chỉ còn nhật báo *Đức Nhà Nam* là không thêm đăng tiểu thuyết kiếm hiệp.

Hiện tượng tiểu thuyết kiếm hiệp Kim Dung xâm lăng nhật báo Việt nam để thêm một hiện tượng kỳ quái sau đây: Nhật báo *Xây dựng* «ngừa ngày», cho đăng *Tàn chi lệnh* do Tam Khôi dịch. Người dịch khôn ngoan không chịu tiết lộ tên tác giả. *Tàn chi lệnh* đã in thành sách, bán ở vỉa hè Chợ lớn. *Xây dựng* không cho tái xuất anh chàng Dương Chí Tôn theo lệnh tung hô của tổng trưởng Phạm Thái. Dịch giả Lã Phi Khanh vợ được cuốn *Lệnh xe xác*.

* Mặc dù, sau 1-11-63, rất nhiều báo đã cải danh. Như Sài Gòn Mai đổi thành Điện Báo, Dân Việt thành Việt Báo vân vân...

Lệnh có vẻ hợp với độc giả *Tia Sáng* nên, dù nó rất ngắn, bèn được Lã Phi Khanh nối tiếp dài dài, vô tận. Rồi ông Lã Phi Khanh bỏ *Tia Sáng*, đem *Lệnh xe xác sang Thời Đại*. Báo *Tia sáng* để cử một tân dịch giả «sáng tác» tiếp theo. Trên hai nhật báo, hai «bản dịch»... đối lập nhau và cả hai dịch giả đều nhận mình dịch đúng nguyên tác, bản dịch của người khác là giả mạo! Ngoài Kim Dung, nhiều tác giả Hồng Kông, Đài Loan xuất hiện tấp nập. Phim chương Trung Hoa đã được dọn đường giúp trên báo chí Việt Nam từ những năm tháng trước. Nhân ấy thì trái ấy. Cho nên, khi thấy một số ký giả đã bênh phim Việt, đã kích phim chương và thấy nhiều nhà giáo dục thanh thiếu niên tỏ vẻ lo ngại tâm hồn tuổi trẻ nhuộm... chén giết, tôi lấy làm tội nghiệp cho sự nhìn xa của ông Trần Ngọc Huyền. Xin được công khai ngưỡng mộ sự nhìn xa của ông cựu thứ trưởng thông tin Trần Ngọc Huyền.

Trở lại cuộc họp báo. Ông phó thủ tướng đặc trách văn hóa xã hội Đỗ Mậu đã, bằng giọng nói mỉa mai, cay đắng «những ký giả và những tờ báo đã viết, về về tôi». Ông Đỗ Mậu «cám ơn» họa sĩ Tuyết đã «khiến» ông đau đớn trên báo *Dân Chủ* của Vũ Ngọc Các. (Tuyết là biệt hiệu của một họa sĩ nổi tiếng trong nhóm *Sáng Tạo*. Anh khởi nghiệp hí họa ở *Dân Chủ*). Ông cũng «cám ơn» các ký giả *Xây Dựng* viết về tôi nhưng tôi không lạ gì họ, tôi đã hiểu họ từ mười năm nay». Ký giả *Xây Dựng* chỉ có tôi viết xỏ xiên ông Mậu, nhắc lại dĩ vãng linh lệ của ông đề suy tôn sự nghiệp cách mạng và... thông tin của ông. Ý của ông muốn nói: các anh *Xây dựng* các anh đa số từ *Cách Mạng Quốc Gia* chui ra, các anh đừng tưởng bở. Được ông Đỗ Mậu «cám ơn», tôi lên tinh thần ghê quá. Tôi tự cho ngòi bút của tôi «ép phê» khủng khiếp. Và tôi hung hăng con bọ xít, viết tàn bạo, ác ôn hơn. Y hệt con gà mới này tí cựa, tôi chỉ muốn đá. Không ai ngăn cản, kìm hãm tôi. Mọi người cõ võ tôi. Khi tôi đặt bút viết, tôi luôn luôn nhớ tới ông Đỗ Mậu và nhủ mình: Mẹ kiếp, phó thủ tướng mà ông đã kích còn chả dám làm gì ông nữa là những anh ấm ở! Sự háo đá của con ngựa non càng ngày càng tệ hại.

Nhưng ta sẽ phán xét con ngựa non háo đá ở những chương tới. Bây giờ tôi nói về tôi, một phóng viên cõ đơn của một tờ báo chống mọi khuynh hướng báo chí 1964.

3 PHÓNG VIÊN, ĐẶC PHÁI VIÊN, BIÊN TẬP VIÊN, BINH BÚT, TRỢ BÚT, KÝ GIẢ, THÔNG TIN VIÊN

Có nhiều chức tước đặt ra cho làng báo Việt nam và trong một nhật báo Việt nam. Thường thường, chức tước vượt quá khả năng hoặc chưa khai thác hết khả năng người nắm giữ chức tước. Thí dụ chức tổng thư ký tòa soạn. Một ông tổng giám đốc một cơ quan nhà nước hay một xí nghiệp tư nhân đều có ở dưới trướng vài ông giám đốc. Tiểu giám đốc thì không thể làm tổng giám đốc. Báo ngoại quốc, những tờ phổ biến rộng rãi khắp thế giới mới có tổng thư ký tòa soạn.

(Còn tiếp)

HẠ GIAO

một chút bóng tối buồn

Nếu có một lúc nào em đi lại trên con đường này, đứng lại ở một góc hành lang này, và nếu một ngày nào em còn ra vào ngôi trường này thì em còn nhớ, rằng sự nhớ thương vẫn thường trở về, như đứa con xa nhà vẫn thường trở về với gia đình sau những khoảng thời gian vắng bóng, để lấp đầy những khoảng trống, để khuất voi những cô quạnh muộn phiền, thì em vẫn nghĩ, kỷ niệm đã sống trong cuộc sống và nỗi chết, thì em vẫn nghĩ, cuộc sống và nỗi chết đã chết trong kỷ niệm. Thì em vẫn nghĩ, rằng như thế, ít nhất cũng một lần, một phần kỷ niệm, một phần cuộc sống và nỗi chết, đã sống và đã chết trong nhau.

Nếu có một lúc nào em còn muốn hiểu, yêu thương là những tiếng đàn đã thành thốt rót giọt vào tim, tưởng

sẽ chẳng có ngày tìm được cho mình những phút giây nghe bởi hơi nồn nả, với những nghe ngào mà sung sướng, riêng là của ta, chính là của ta. Thì em còn muốn hiểu, rằng đó mới thật là nhịp đập của trái tim người, của tình cảm, của tâm hồn. Thì em còn nhớ, H. đã bảo khi yêu thương, người ta ai cũng dễ trở thành lằm cằm, lằm cằm nhưng mà đáng yêu. Thì em còn biết rằng em đã rất lằm cằm rồi đó mà. Vì H. có phải?

Nếu có một lúc nào em còn nghe lại bài hát đó, lời nói đó, trong một buổi chiều, ở một chỗ ngồi trên này nhìn xuống dưới kia, thắm cỏ mướt xanh dẫn tới một góc đường, lá cây xanh, bóng mát. Và ở đó, là sự yên tĩnh im vắng cho mặt gương tâm hồn ném hắt lên dịu dàng cái ánh yêu thương. Màu xanh và sự yên ả dẫn tới một khuôn mặt, một đôi mắt, sâu và sáng, rực rỡ niềm vui, đằm đằm nỗi nhớ, lắng đọng những lo lắng buồn phiền. Tới một môi cười. Và giọng nói như rót mật vào đời. Màu xanh và sự yên ả dẫn tới một cảm giác khó quên, vô hình nhưng vẫn thấy, một lần em vuốt ve những sợi tóc bảo tóc H. dài rồi đây. và H nhìn em cười. Má đã lúm đồng tiền. Và nụ cười đã lên màu trong một bức hình trí nhớ. Đề là kỷ niệm, khó và không thể quên. Đề là tất cả, đã có và đã đủ để bỏ lại trong khoảnh khắc, trong phút giây, những phiền toái của đời sống.

Tất cả, ta lãng quên
Tất cả, ta để biệt tâm, mắt hứ
Là sống trọn cho ta
Là sống hết cho người
Là sống về những dấu tích hồn
Là sống tới những ước mơ yêu
dấu.

H. của em. Đã một lần H. ước ao được đi một nơi thật xa để được ngồi lại bên một bờ hồ, ngắm bóng mình bị gió đánh tan trên mặt nước. Có phải đó là lúc H. thấy trong hồn một buồn khổ, không tưởng, một mệnh mang muộn phiền. Có phải đó là lúc chúng ta không thể gặp nhau. Là lúc chúng ta không thể trở về cái vị trí cũ giữa những người không quen biết. H. yêu dấu. Bây giờ, ngay lúc này đây, em cũng muốn được là một loãng tan của những vòng tròn đồng tâm bị gió đánh thành hình trên mặt nước. Lúc này em cũng muốn nơi mình là một ra đi. Một trời sao. Một đời cao. Một nhớ thương về quá vãng. Một nhớ thương người.

Và, nếu có một lúc nào, như lúc này em đã viết. Đời sống mở ra, khung cửa hẹp. Em bước vào, ở đó, đã nghe mình, nghe nhau. Nghe nỗi khổn khổ hằn sâu trong hai ta. Ở đó, đã nhìn ngó thấy cái bóng dáng lướt lướt của một chiều trời mưa xuống người, trời mưa xuống đời, H. ướn át quay về với em nửa đường đến lớp. Ở đó, đã nhìn ngó thấy, đôi mắt chớp mau nước mưa ngập sũng yêu thương. Đôi tay lạnh ngắt gió mưa. H. co ro trong mắt em, yêu dấu trong mắt nhau. Trong H. em đã có. Trong em H. đã là. Chúng ta đã nói và chúng ta đã lắng nghe.

*Đôi mắt chúng mình vẫn quen
Vì chưa bao giờ biết lạ
Đôi tay chúng mình vẫn nhớ
Vì chưa bao giờ biết quên (NS)*

Như thế là đã đứng một năm. Một mùa Xuân năm trước im vắng bỏ đi.

Và một mùa Xuân năm này yên lặng trở về. Trên một cành cây, cánh chim bé bay qua, đậu lại, và cất tiếng hót vút cao vào 1 trời thương nhớ. Trong một bụi cây, đóa hoa đã thắm hồng rực rỡ, ném vào khoảng không cái hương ngọt ngào, của một êm ấm tìm lại. Như thế, thì cái sự bỏ đi và cái sự trở về không một nghĩa lý nào. Như thế, thì cái sự lãng quên và cái sự nhớ tới không là vấn đề cho ta thắc mắc. Tại sao ta đã nhớ? — Có phải là bình thường? Như thế thì cuối cùng ta cũng chỉ còn lại là nỗi buồn. Cái nỗi buồn của một cảm tưởng chẳng còn gì. Quên cũng là mất tích. Nhớ cũng là tay không. Cái thời gian cũ không trở về bao giờ. Hạnh phúc đã sống qua 1 lần không thể sống lại một lần thứ hai. Thì em đã bảo, cứ yên lặng với cái mình co hiện giờ, cái mình còn cầm giữ ngay đây. Thì em đã bảo, cứ yên đề sống. Sống trong nỗi chết và chết trong kỷ niệm. Thì em đã bảo, không nói nữa. Không là than van. Không là kẻ lẻ. Than van kẻ lẻ không sống hơn. Im lặng chịu đựng không chết kém. Nhưng vẫn nghĩ như thế này, nếu đời sống để ta yêu thì ta không mất sớm, những buổi sáng những buổi chiều, cười rạng rỡ và hát vui tươi. Trong cái nỗi hồn nhiên, con người quên hết những muộn phiền. Trong cái sự êm đềm, con người im sững và lắng nghe trái tim kẻ lẻ những yêu thương. Yêu chính cuộc sống mình. Thì em vẫn nghĩ, ta không sống vì đời nhưng đã trót ở trong đời. Và ta đã phải chịu. Con người với những xoi mói tìm hiểu, những lệch lạc xét đoán, đã trong một buổi sáng mù sương không nhớ, đánh bằng đi mất cái vô tư, xóa tan nụ cười và nhạt nhòa tiếng hát. Đã

là những bức dọc nhen nhúm, khởi phát và tỏa rộng trong vòng nghĩ ngợi. Em phải làm gì? Sự thể nếu đã thế, phải làm gì khác hơn một yên ả bỏ đi, một lặng lẽ hút mất. Em phải làm gì. Có chăng, chỉ là sự lặng yên.

Một buổi tối nào đó, tình cờ nghe lại... Một ngày đó tóc mây sẽ phai màu, có chờ ta oán trách đâu, có vì duyên kiếp không lâu. Đời sẽ thấy chúng ta sống không cầu, cho tình cứ ứa phai màu, cho người cứ mãi phụ nhau... Nghe lại và nhớ. Đã quên lắm, thân lắm. Và phải rồi, chính là cái đã mất đi, của những ngày đã qua, đã xa, đã chìm khuất vào một lãng quên biển biệt. Và phải rồi, chính là cái hương nồng ấm của những tháng năm cũ, đã bằng đi, nhạt phai, và trong một phút giây này, đã ngắt ngắt quên hơi.

Đã thế thì thôi không nói nữa
Tất cả đã là, không phân nản
Tất cả đã xong, không kẻ lẻ

Chúng ta phải cảm ơn, phải coi như không có gì về một ngộ nhận xa xưa. Tất cả đã như giấc chiêm bao lớn. Sau cơn mơ dài, (cơn mơ đã cho hai chúng ta những sợ hãi khôn cùng về một mất mát) ta đã bừng mắt và cùng ngắm nhìn đóa hồng nở tung các cánh, cùng nghe trong buổi sớm mai những lời yêu dấu của Tagore rằng «... những ai ở gần anh đều không hiểu rằng tình yêu của họ chỉ đem em vào lòng anh...», và tất cả những ai yêu anh đều không hiểu rằng tình yêu của họ chỉ đem em vào lòng anh...», cùng nghe trong những đêm vắng, thật khuya khoắt của bài vở thì cứ âm ập... Đôi khi thoát g trong gió bay lời em nói. Đôi khi thấy trong mắt em một bóng tối. Đôi khi thấy trong tóc em mùi cây trái thơm nồng... Em nhớ, H. đã bảo, mắt em đừng có bóng tối nghe Trâm, từ bóng tối của anh... Ôi, sao mà em yêu quá thế.

b ó n g
h ò n g
g a i

— Người con gái khi yêu thường có ba chứng bệnh nguy hiểm :
— chung diện
— làm kiêu
— khinh người.
Tựu trung ba chứng bệnh trên làm cho người con gái thường hay đau khổ vì :
— chung diện muốn cho người khác nhìn, khi có người khác nhìn tức nhiên có âm mưu lường gạt.
— làm kiêu vì tưởng mình đẹp hơn người, khi làm kiêu người đàn ông thường theo đuổi rồi chê chán.
— khinh người thường hay bị người ghét, lúc người ghét thường hay tạo nên nhiều cạm bẫy cho nhảy vào.

JEAN PAUL SARTRE
STANN (ghi)

— Thế giới tốt đẹp nhất là thế giới có nhiều tình yêu nhất.

SCHELER

— Xứ nào đẹp nhất? Thưa: xứ mà người yêu tôi đang ở.

I.A. KRYCON

— Cổ mà quên tức là còn nhớ tưởng. Chỉ có đứng nghĩ đến, tình yêu mới phai dần được mà thôi.

PALATON

— Yêu là tin tưởng một nữa rồi.
VICTOR HUGO

— Tình yêu của những người trẻ tuổi không ở trong lòng họ mà ở trong khoe mắt họ.

WILLIAM SHAKESPEARE
MQM (ghi)

1. Ở tuổi bạn, vấn đề nào được coi là « vấn đề lớn », chi phối nhiều thì giờ nhất, tại sao?
2. Bạn quan niệm như thế nào về tình yêu ở tuổi học trò, sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái có nên khuyến khích hơn chăng?
3. Ý kiến của bạn ra sao về các phong trào trẻ bây giờ. Có phải bạn là người lúc nào cũng bận rộn tới chuyện theo đuổi « mối »?
4. Có bao giờ bạn bạn nghĩ tới chọn nghề nghiệp trong tương lai? Điều đó làm bạn băn khoăn nhiều không?
5. Hẳn bạn có rất nhiều ước vọng, bạn muốn nói điều gì với những người chưa quen biết?

Chi tiết tham dự cuộc phỏng vấn này đã đăng liên tiếp trong TN số 19 và 20.

BẠN NGỌC THAM DỰ
CUỘC PHỎNG VẤN BỎ
TÚI CỦA TUỔI NGỌC

KIM QUY
19 tuổi, Văn Khoa

1.— Vấn đề được coi là « vấn đề lớn » chi phối nhiều thì giờ nhất của Quy là « học ». Học ở trường, học ở ngoài đời và học bồi thêm trong sách báo. Chẳng phải Quy sợ nhà nước mời vào « đại học Quang Trung » hay cho xuất ngoại Hạ Lào Kam-pu-chia đâu nhé! Trái lại, Quy rất thích, Quy quan niệm rằng dân hủi của phải được nếm qua mùi vị lính, có những điều mình chỉ học hỏi được ở trong lúc làm lính mà thôi. Làm lính mình được đi đây đi đó, khắp các nẻo đường quê hương đi một ngày đàng học một sàng khôn mình sẽ thấy được những cảnh đẹp của quê hương, mình sẽ yêu quê hương mình hơn. Bây giờ Quy chưa là lính vì Quy muốn trước khi vào lính phải học xong Đại Học.

2.— Tình yêu là trái đắng hay là giọt mật ong đó là theo ý tự do của mỗi người, con người không có tình yêu thì cũng như là một bãi sa mạc khô cằn. Tình yêu chính là những giọt nước tưới mát cho cuộc đời. Nhờ có tình yêu chúng ta sẽ cảm thấy cuộc đời này đáng sống, cuộc đời này đẹp. Riêng về tình yêu ở tuổi học trò theo Quy thì rất đẹp: Nó chiếm hồn ta bằng năng nhặt bằng mây nhẹ nhẹ, gió hiu hiu (Xuân Diệu). Thật thánh thiện và dễ thương: Áo nàng vàng tôi về yêu hoa cúc. Áo nàng xanh tôi mến là sân trường. Sợ thư tình không đủ nghĩa yêu thương. Tôi thay mực cho vừa màu áo tím (Nguyên Sa), không nên khuyến khích hơn nữa sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái.

3.— Các phong trào trẻ bây giờ xuất hiện hơi nhiều đó là lỗi tại bộ thanh niên thể thao không hướng dẫn và giúp phương tiện cho giới trẻ có những giải trí lành mạnh như tổ chức những buổi đi du ngoạn xây nhiều hồ tắm hợp vệ sinh, lập những câu lạc bộ thanh niên trong đó có nhiều sân quần vợt, bàn binh bồng, sân vũ cầu... Do đó giới trẻ Việt Nam hiện tại bị lôi cuốn vào những phong trào trẻ không mấy lành mạnh, họ thật ồn ào và thiên nhiên về hình thức, tuy nhiên cũng có những phong trào trẻ đáng khuyến khích như du ca chẳng hạn... Quy không theo đuổi theo « mối », nhưng rất thích ngắm nhìn người khác ăn diện theo « mối » những hình ảnh ấy sẽ trang điểm thêm về sống động của thành phố.

4.— Lúc còn học dưới trung học Quy muốn sau lớn lên trở thành « tài xế » tàu bay, lướt gió mây ngàn nên hồi học bài tới một hai giờ khuya lặn, ai cũng tưởng Quy sợ... làm dân KBC có biết đâu Quy cố học để được làm lính, thế rồi khi thi đậu xong, ba má, Quy không cho thực hiện ý định đó, ba Quy muốn Quy đi con đường ba Quy đã đi qua nghĩa là nghề « godaute » Quy phải vâng lời tiếp tục học để lấy xong tú tài hai, và năm rồi học Văn Khoa. Quy không thích làm nghề dạy học một lý nào cả nhưng từ hồi đọc « Ngựa chững trong sân trường » của anh Vũ Mộng Long đăng trong báo Tuổi Ngọc Quy lại thích nghề dạy học và bây giờ đang gạ bài đề thi Sư Phạm đây. Nói như thế có nghĩa là sự chọn nghề nghiệp trong tương lai tùy thuộc vào nhiều yếu tố như gia đình, xã hội, sở thích... và số mệnh nữa « mưu sự tại nhân, thành sự tại thiên » mà.

5.— Vâng, Quy có rất nhiều ước vọng, bây giờ là được quen biết với các bạn có tinh thần tự lập, tự chủ, yêu gia đình hơn yêu bản thân mình, yêu tổ quốc hơn yêu gia đình, yêu nhân loại hơn yêu tổ quốc» Quy tin rằng nhiều bạn trẻ đồng ý với Quy.

HỒ BÍCH NGỌC
18 tuổi, Đồng Khánh, Huế

1.— Với lứa tuổi 18, khi nói đến một vấn đề, vào địa hạt nào cũng có thể gọi là lớn, vì ở tuổi này chưa hội đủ trí tuệ để phán xét và nhận định. Chỉ biết một cách tổng quát. Với Ngọc nước mắt luôn luôn hiện diện trên mi nếu vấn đề đó không thể giải quyết. Theo Ngọc nghĩ: Đa số các bạn cùng lứa tuổi đều có một ý niệm chung: « Sự học luôn luôn đứng đầu trong mỗi một người » Vì tương lai ngày mai không thể là một kẻ ăn mày. Cũng có một đôi khi, về địa hạt tình cảm làm giao động trong một ngày, một giờ và có lúc đến cả tuần. Dân C không nên quá khô khan trong vấn đề thương yêu. Nếu không, đó chưa phải là dân C các bạn nhỉ?

2.— Đó là một thứ tình yêu vụng dại, chỉ thoáng qua trong chốc lát để rồi mãi mãi tan biến trong cõi hư vô. Nhưng trong một lúc mờ đó, cần gọi lại, nhớ mãi những ngày đầu chấp chững thương yêu. Ngày ngộ và thơ mộng. Đối với một người con gái sự giao thiệp nên có giới hạn. Đừng quá lộ bịch để rồi chấp nhận những hậu quả không hay. Cần biết qua những quan niệm chung của bạn trai để khi giáp mặt cuộc đời khỏi bỡ ngỡ trong vấn đề tìm kiếm và lựa chọn (cần giao thiệp nhưng cần thận).

3.— Chỉ được nhìn và biết qua sách báo. Một quan niệm chung, ghét mình hippie nhưng lại thích nhìn hippie. Nhưng hippie quá lỗ cũng có thể là một trò hề cho thiên hạ. Rất thích chiêm ngưỡng thời trang để biết sự tiến triển của nước ta đến mức độ nào nhưng không bao giờ là kể lúc nào cũng bận rộn theo chuyện «mốt», danh từ «mốt» đã làm cho người ta hư thân vì mãi đua đòi.

4.— Có người đã hỏi Ngọc, «Sau này thích chọn nghề gì?» Bản khoản không ít khi nghe câu hỏi đó, cuối cùng ngọc thân nhiên trả lời «chọn nghề giáo» trả lời xong, Ngọc cảm thấy khó chịu làm sao, với sức học mình với hoàn cảnh xã hội có đủ những yếu tố để đi theo chiều hướng mình đã chọn chẳng?

5.— Đã nhờ sinh ra làm người thường có nhiều ước vọng lớn lao nhưng biết nói điều gì với người chưa quen biết. Nhờ nói sai họ cười chế. Mặc cỡ lắm.

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG DUNG
15 tuổi lớp 9 trường Regina Pacis.

1.— Vấn đề lớn chi phối nhiều thì giờ nhất của Dung là «Học». Bởi thế nên các bạn Dung chẳng ngạc nhiên gì thấy Dung cắp sách đến trường học mỗi ngày 8 giờ. Vì học để có đủ khả năng giúp ích cho chính bản thân, cho gia đình và cho tổ quốc.

2.— Không gì đẹp và thơ mộng cho bằng tình yêu trong lứa tuổi học trò. Không vì tình yêu này mà các bạn sao lãng chuyện học. Nhưng tình yêu này đừng bộc phát trong sự hèn hờ lên lút. Vì sự lên lút nguy hiểm lắm đó. Bởi thế Dung nghĩ là các bậc phụ huynh của chúng ta chớ nên cấm trai gái giao thiệp mí nhau.

Nếu là một sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái một cách tế nhị và đàng hoàng thì nên khuyến khích. Còn vụ hai người hẹn hò để «cúp cua» đi chơi thì đáng chê trách.

3.— Các phong trào trẻ bây giờ được xem như làm vui cho cuộc đời và cho thành phố thêm ồn ào náo nhiệt. Vì cuộc đời khổ đã quá nhiều nên có mục nhạc trẻ làm vui sâu, thành phố lại có thêm nhiều áo xanh áo đỏ hoa la cành cho vui mắt.

Dung không là kẻ lúc nào cũng bận rộn theo đuổi mode nhưng cũng thích «áo theo thưở ở theo thời». Ăn mặc vừa phải trông xinh còn quá lỗ lảng lại trong kỳ quái. Nhưng chớ nên đồng hóa mode với danh từ hippie. Hai trạng thái khác hẳn nhau xa.

4.— Nếu Dung sẽ bước vào ngưỡng cửa của làng Đại học thì Dung rất bản khoản nghĩ ngợi. Nhưng lại lo không còn đại học để những lứa tuổi như Dung lọt được vào đại học. Nhưng Dale Carnegie đã nói «hãy quảng gánh lo đi và vui sống».

5.— Chao ôi! ước vọng của Dung thì nhiều lắm cơ, nhưng vấn đề học thì Dung ước mong sẽ đi du học ở Canada hoặc Pháp.

Với những người chưa quen biết à? Eo ơi! biết nói ký gì bây giờ hở? À, phải rồi các bạn ơi hãy cố gắng làm sao để đạt được những ước vọng của các bạn. Và hãy nhớ rằng tổ quốc thân yêu đang mong chờ những «mầm non» trong tương lai.

DỪNG QUYÊN
20 tuổi S.V.

1. Vấn đề lớn chi phối nhiều thì giờ nhất là học, một năm trước tôi

này tôi phải học tối tám mặt mũi mới học 7 tháng thì trong suốt 7 tháng lèa chạy theo kịp bài vở nhất là khoảng 2 tháng cuối, gần ngày thi (học xong thì liền) ăn uống mà tôi cũng cảm thấy «mất thì giờ quá!» Và nếu may mắn đậu ngay kỳ nhất thì thôi, nhưng bằng phải thì kỳ 2 thì rảnh thêm 3 tháng công lưng cúp cổ nữa.

2. Tình yêu ở tuổi học trò? Tôi không phủ nhận có những mối tình rất thơ, rất trong ở lứa tuổi này, nhưng tôi vẫn nghĩ chúng ta thường bị những cảm xúc mãnh liệt choán ngập cả tâm hồn rồi trong lúc chơi với đó chúng ta đã gọi những cảm xúc này là tình yêu, vì chúng ta vừa mới lớn lên, có ai từng biết tình yêu là cái gì đâu sự giao thiệp rộng rãi giữa trai và gái theo tôi thì không nên khuyến khích, vì không ích lợi gì mấy, ở lứa tuổi học trò khi thực hiện cho đúng sự giao thiệp rộng rãi, nhất là đối với con gái.

3.— Tôi không hiểu Tuổi Ngọc muốn nói những phong trào trẻ nào: Nhạc trẻ? Hyppy? hay những «bàng» gì gì đó mà báo chí vấn đề cập đến? Nếu đúng «phong trào trẻ là những thứ trên thì tôi không có ý kiến vì thứ thật tôi mù tịt về mấy thứ đó, tôi và những bạn trẻ thân ái của tôi chung quanh chẳng thấy nhắc đến mấy thứ trên bao giờ nên câu hỏi này làm tôi hơi ngỡ ngàng.

Chuyện theo đuổi mode thì không tôi chưa đề cập những mode thời đại với gia đình bao giờ nhưng tôi chắc ba mẹ tôi sẽ sửng sốt vô cùng nếu tôi ngộ ý xin may một bộ short hay mi ni jupe. Gia đình tôi hơi cổ nhỉ? Nhưng những bộ đồ dài của tôi thì cũng hơi hơi hợp thời trang.

4.— Có lẽ tôi là người độc nhất đứng đưng như không với tương lai mình. Lúc còn ở trung học, học thì học chẳng bao giờ tôi nghĩ mình sẽ làm gì sau này. Rồi tôi đậu tú tài đậu luôn vào phân khoa tôi đang học, tôi lại bình thân tiếp tục học cứ tính queo, coi như cái sự đời nó là như cái sự đời, nó là như vậy, không có gì phải thắc mắc hết cả, hối tiếc duy nhất (mà bây giờ tôi mới bắt đầu, thăm thẳm) là đã làm phí cái mention tú tài của mình: hồi đó cứ lơ là không chịu lo xin đi du học gì hết!

5.— Mơ ước rồi hy vọng? Vâng có rất nhiều, nhưng chỉ những chuyện vớ vẩn gì đâu, chớ không có gì cho tương lai hết: trời đất đâu tôi xin ngồi đó. Đứa con ngoan nhất của thượng đế nhỉ? Chẳng biết với vĩnh gì hết! Còn chuyện muốn noi cái gì

tuổi trẻ

Đại tướng Mac Arthur quan niệm về tuổi trẻ như sau:

«Tuổi trẻ không là một giai đoạn trong đời sống. Nó là một trạng thái tinh thần, một hậu quả của lòng cương quyết, một đức tính của trí tưởng tượng, một sức bao quát của tình cảm, một sự chiến thắng của lòng can đảm trên sự rụt rè, của ý thích phiêu lưu trên nhu cầu tiện nghi.

Roger Bacon nói về tuổi trẻ như sau:

«Sự khinh miệt uy quyền của tuổi già là cảm thức bẩm sinh trong những người tuổi trẻ: chính là để cho mỗi người trở nên khôn ngoan về những lầm lỗi của mình».

YẾN DUNG TỬ ghi chép

đó với những người chưa quen biết, thì, các bạn đừng cười nhá, tôi chưa nghĩ đến bao giờ. Riêng những người đang điều hành guồng máy quốc gia này đôi khi tôi có nói đến họ với những người thân : họ làm sao mà VN ngày một nát ra !

MUỘI TỶ

21 tuổi, Khoa học, Huế

1.— Với số tuổi của tôi, vấn đề làm tôi mất nhiều thì giờ để nghĩ tới nhất là «một ngày kia ta phải làm sao, làm gì khi bước xuống cuộc đời».

2.— Tình yêu ở tuổi học trò ? Dễ thương và thánh thiện lắm, nếu như nó không được tạo nên do lòng hiểu thấu của 1 trong 2 «đương sự».

Vấn đề giao thiệp giữa trai và gái bây giờ đã quá rộng rãi rồi, không còn gì để hỏi là nên khuyến khích hay không cả.

3.— Tôi không có ý kiến gì về những «phong trào trẻ» bởi mỗi người có 1 ý kiến của tất cả.

Theo đuổi «mode» ? Vâng, có 1 chút để khỏi làm «mán về thành» thôi, còn thì không bận rộn bởi có «mode» nào lại không có ngày «démoder».

4.— Hồi xưa lúc còn ở Trung học tôi đã «muốn» nhiều chuyện. Tôi có lý tưởng đảng hoàng chứ, cái lý tưởng của những người mới lớn nhìn mọi sự việc chỉ theo một chiều. Bây giờ hết «muốn» gì cả. Thấy học chỉ để biết thêm những cái mình chưa biết, còn thì mong sau này mình sẽ được đứng an lành ở vị trí đúng nhất của người đàn bà, trong gia đình là ở nhà bếp đó mà.

5.— Ước vọng ai mà chẳng có nhưng làm sao để nói với những người chưa hề quen mặt biết tên. Lỡ người ta cười, người ta chế nhạo thì sao ?

HOÀNG TRIỀU UYÊN PHƯƠNG

17 tuổi, Marie Curie

1.— Theo Phương, vấn đề lớn và chi phối nhiều thì giờ nhất vẫn là việc học vì có lo học thì tương lai mới tốt đẹp chứ. Tuy nhiên vẫn phải có tí mơ mộng vẫn mơ về con người đừng khô cứng như sỏi đá.

2.— Tình yêu ở tuổi học trò ? Ồ, được lắm chứ, nhưng phải có giới hạn và đừng lạm dụng quá vì Phương e rằng sẽ mất hết vẻ dễ thương của người học trò.

Sự giao thiệp giữa trai và gái ở điều kiện đứng đắn, không là cụ non đầu nhé, vẫn đáng được khuyến khích lắm vì mình có việc học hỏi những tư tưởng mới lạ nơi các ông con trai.

3.— Phong trào trẻ ban đầu được lắm nhưng bây giờ có nhiều quá, đôi khi lại lố lăng không còn mấy ai hoan hô cổ vũ nữa rồi.

Nếu là một dễ thương, như áo dài mini chẳng hạn, thì nên theo lắm chứ, nhưng vẫn mong là không sặc sỡ lố lăng và đi quá trớn.

4.— Hằng đêm vẫn thao thức hoài vì vấn đề chọn nghề trong tương lai đó. Đó không những chỉ là sự băn khoăn mà còn là nỗi ưu tư nữa vì từ sự «muốn» đến cái «được» còn biết bao chông gai thử thách nữa.

5.— Ước vọng thì có nhiều lắm nhưng chưa quen biết thì hẳn rằng mà nói được, vì như thế thấy nó kỳ kỳ sao đâu đó.

TỪ KẾ TỰ ÒNG TRONG NỤ CƯỜI BUỒN

Và đã hết mùa thu yêu dấu đó
Hoa ngâu vàng, mưa chẻ sợi long lanh
Con đường phai, cây lá đổ một mình
Anh cũng thả trên tay buồn, mấy
ngón

Trời mới cười đất thơm, lòng mới dọn
Tình lớn trong bầu áo thuở xa người
Nghe anh về vai nắng hãy còn tươi
Hồ mộng tưởng đầy rêu xanh kỷ
niệm

Anh ngỡ uống bờ môi em ngọt lịm
Đời buồn xưa trong một đáy mắt
trong

Nghe em cười thương một chút hư
không
Thương một chút hồn anh đang
chín rữ

Anh cúi xuống nhìn anh trong bóng
lạ

Tình cũng bay, sợi tóc chẻ trăm
đường

Ngày tháng dài qua một lớp mưa
sương

Càng tri nhớ đã tàn phai mấy kiếp
Và đã hết mùa thu em có biết

Hoa ngâu vàng say rụng nắng
chiều xa

Nỗi buồn rơi theo với tiếng chim ca

Nghe tan nát như lòng anh mấy
thuở

Xưa em để lòng anh còn một nửa

Một nửa theo em tan vỡ trên đời
Chẻ trăm mùa lóc lạnh đẫm niềm
vui

Anh mới biết đêm trăng vàng đã
rụng

Bầy sao nhỏ của một đời tuyệt vọng
Của một đời tan nát xuống giòng
sông

Soi trên bàn tay đó mắt nhưng trong
Còn thấy cả tình đau vàng cánh rã

Nghe một tuổi nào bay trong trời lạ
Cơn mưa dài hiu hắt sớm tinh sương

Anh nằm đây xao xác những con
đường

Thôi xa ngái thuở còn nghe tiếng gấu

Và đã hết mùa thu trong mắt biếc
Thuở em cười vai áo ngả bên hiên

Dưới thềm mưa hoa cỏ nở rất hiền
Anh bối rối như loài chim ướt cánh

Và đã hết như người ra khỏi bệnh
Những ngày đau chân gấu nhỏ bên
ngoài

Nhớ cuộc tình tan trên cánh chim bay
Lòng thổ khởi nghe buồn rung nước
mắt

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM
ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

văn tự việt nam

Từ ngày có sử đến nay, văn tự nước ta không được liên tục: trước khi có chữ Quốc ngữ, ông cha ta đã viết bằng chữ Hán và chữ Nôm, đó là một thiệt thòi lớn cho nền văn học nước nhà. Lớp người lớn ngày nay không trực tiếp đọc được tư tưởng của tổ tiên đời trước, việc phiên dịch dù có đủ cũng không sao lột hết tinh thần của nguyên văn; khi ý tưởng không được truyền đạt thẳng từ văn tự trong đó người xưa đã gói gắm tất cả lòng dạ của mình thì dòng tâm tư của dân tộc lưu truyền từ người trước đến kẻ sau không sao toàn vẹn. Chữ Quốc ngữ ta phát minh từ giữa thế kỷ 17 đến nay chưa có đủ dĩ vãng để thành một văn tự có lịch sử, nên còn là một phương tiện ghi âm mới đặt ra của các dân tộc hậu tiến. Người thức giả nên thấy rằng dù nó đã thoát thai từ tự mẫu la tinh của văn Ý đại loại hay Bồ Đào nha nên đã có những lỗi viết không tiện lợi thì nó cũng có thể coi như những vết tích lịch sử khai sinh có thể có ở bất cứ chữ viết của dân tộc nào. Có điều đáng mừng là ngày nay giọng người Việt ta, tùy

địa phương mà có nhiều cách phát âm khác nhau, nhưng tất cả chữ: g ta đều chấp nhận một chính tả duy nhất. Đó là biểu hiệu tốt đẹp trong tinh thần thống nhất quốc gia, và cũng là thái độ mặc nhiên chấp nhận rằng văn tự Việt nam đã không còn là một lối ghi âm đơn thuần như trong nguyên ý của những nhà truyền giáo đã phát minh ra nó. Một nếp chính tả thống nhất, chặt chẽ đã làm cho chữ Việt ta thêm chính xác rõ ràng: những chữ loại âm (paronymes) như lau và lang, cõ và cõ đối với người miền Nam có thể không trở ngại gì trong khi nói vì đã có điệu bộ và hoàn cảnh giúp vào, nhưng khi viết mà viết giống y nhau thì quả là tối nghĩa và có khi gây lầm lẫn... Nói chung thì chữ Hán Việt nhỏ có bản cách riêng, và theo một ngữ pháp khác mà khi dùng trong câu tiếng Việt nó đứng hẳn riêng ra khiến cho câu viết rất rõ ràng. Việc dùng quen còn tạo cho nó nhiều nghĩa mới làm cho văn tiếng ta thêm phong phú: cõ không có nghĩa luôn luôn là cũ hay xưa, thằng dùng riêng không giống nghĩa với lên, chữ địa không dùng như chữ đất,.... Nếu văn tự là một nếp sinh hoạt của quốc gia thì cũng như quốc gia, nó phải có nguồn gốc, lối sống và một con đường tiến thủ.

PIANO Ghi

dành cho cô

Bí quyết dành cho dân «kip tóc» để đoán tính nết của dân «húi cua»:

— Một anh chàng có cái ví tí tươm tất, với các giấy bạc gấp tử tế, xếp ngăn nắp cẩn thận, cái ví được để ở túi riêng có khay cài đàng hoàng. Anh chàng đó thuộc loại «đeo lọ nước nậm, đếm củ dưa hành».. bạn đã gặp ông «VUA HÀ TIỆN» rồi đấy. Xin chia buồn 5 phút cùng bạn.

— Với một nắm giấy bạc nát nhàu, để bừa bãi trong túi áo, túi quần. Anh chàng này thuộc con người ra bề ngoài, không khiêm tốn, thích phô trương, hay lo âu và sợ sự nghèo khổ.

KIM OANH (TV)

mỹ phẩm rẻ tiền

— Cùng các bạn kịp tóc có làn da mặt ăn nắng kinh khủng. Lại không thích chơi thân với cái nồm, yên chí cứ việc dong chơi dưới nắng, chỉ cần làm theo công thức sau đây, sẽ giữ được da trắng mịn. Lỡ đen rồi cam đoan sẽ nhả nắng tụt xuyết trong vòng 1 tháng.

— Khi vo gạo, nước đầu tiên các bạn lấy lại cho vào cái thau nhỏ lồng lấy chất cám gạo càng đặc càng tốt, nướng 1 miếng thạch cao rồi chà nhuyễn trộn chung với nước gạo vo lòng lúc này, mỗi tối trước khi đi ngủ các bạn thoa khắp «khuôn trăng». Khô lớp này thoa lên lớp khác. Sáng rửa mặt thật kỹ Đành rằng khi thoa cái mặt hơi khó thương, nhưng lo chi, đi ngáo mà, chúc thành công.

H.T. CA DAO

huyền thoại về 2 loài hoa

— Hoa forget me not, tiếng Anh, có nghĩa là đừng quên tôi. Sự thật ra nói cho đấng văn phạm phải là Don't forget me Chuyện kể lại có đôi tình nhân đi dạo ven một bờ hồ, nàng nhìn thấy bông hoa bên bờ đẹp quá nói anh hái hoa ấy cho em đi. Chàng vươn tay hái nhưng trượt chân té xuống hồ, nước cuốn trôi mất. Trước khi khất bóng chàng còn dặn theo người yêu: «forget me not». Từ đó ven bờ hồ mọc lên loài hoa tím tím nhỏ bé rất dễ thương và người ta đã nhớ lời dặn dò thống thiết ấy của chàng để đặt tên cho loài hoa.

— Hoa oeillet, tiếng Pháp, có nghĩa là khoe mắt. Ta thường gọi là hoa Cẩm Chương. Chuyện kể một đôi tình nhân đi dạo bằng xe và bị tai nạn: nàng chết, chàng mù mắt. Về sau hề chàng tỏ tình với ai thì mọi người con gái đều hoảng sợ lánh tránh, chính vì hôn người chết còn ghen tương rêu đã không muốn chàng gần gũi bất cứ người con gái nào khác. Cuối cùng chàng ra mộ nàng khóc lóc thảm thiết đêm ngày và chết ở đó. Ít tháng

sau bên ngôi mộ nàng mọc lên những đóa hoa như những khoe mắt, có đủ màu, và người ta quen gọi là hoa oeillet. Tiếng Việt ta gọi là Cẩm Chương.

NGÔ THỊ THANH KHUÊ (St Thomas)

kiến thức

— Bạn có biết rằng loài rong nâu chính là thực vật đầu tiên ở trái đất này không! Thật vậy, từ khi trái đất bắt đầu có nước thì loài rong nâu xuất hiện và sống ở trong nước. Sau, để thích ứng với đời sống trên khô, nó sẽ thay đổi dần để ta có loài thực vật như hiện tại.

— Bạn có biết rằng, từ lúc sơ khai các sinh vật sống ở biển có đời sống chặt vật như thế nào không? Lúc ấy vì chưa có oxy nhiều như ngày nay nên sinh vật phải cố sức phá vỡ các nhân nguyên tử để lấy năng lượng mà sinh sống.

Bạn có biết rằng nước ngọt xuất hiện trước nước biển không? Khi có những cơn mưa đầu tiên rơi xuống địa cầu, nước mưa lấp các chỗ trũng để tạo ao hồ: ta có nước ngọt. Về sau, mưa vẫn tiếp tục, nước sẽ ngấm vào các khoáng chất và hòa tan (trong đó có cả muối): ta có biển.

KÍNH NHỚP Sư tập

đeo nhãn

— Đề người đối diện biết tình trạng của ta.

Ngón cái: kẻ bị nô lệ

Ngón trỏ: tôi là thợ đi săn (tìm kiếm).

Ngón giữa: nhắm con mồi (đang đề ý một người).

Ngón áp út: Đã bắn trúng con mồi (tôi đã có người yêu).

Ngón út: Thợ săn bẻ cung tên không đi săn nữa.

(Tôi đã chán tình yêu. Tôn thờ chủ nghĩa độc thân suốt đời).

O SIAS Sư tập

vài vấn đề lý thú

Trong tiếng Việt Nam, có hai « âm rất là đặc biệt đó là âm « OP » và « OE ».

Vấn OP chỉ nghĩa từ một hình thể to lớn đến thu nhỏ lại.

Thí dụ Cái CHÓP, chỉ từ một chân núi bành rộng đến dần dần nhỏ lại. HỌP, chỉ từ rời rạc, rải rác đến sự việc gom nhỏ lại v.v...

Còn vấn OE thì trái lại, chỉ từ sự nhỏ hẹp đến trạng thái to rộng ra.

Thí dụ : LÓE sáng, chỉ một đóm lửa ban đầu rất nhỏ, chợt bùng lên sáng rực. LÓE LOET, chỉ từ cái tầm thường đến sự phô bày ra cho gây sự chú ý nhiều hơn v.v...

Mời quý bạn tìm vài chữ khác thí dụ thêm.

TẠ VĂN SĨ (Kontam)

quá trình của tờ giấy

Thời Thượng cổ, những người tiền sử sống trong hang động không thiếu thông minh, nhưng tài năng của họ còn đang tiềm tàng trong giấc ngủ. Có thể nói họ là những đứa trẻ mới lớn.

Vì gần gũi với thiên nhiên, họ ước muốn vẽ trên đá những gì họ nhìn thấy và cảm thấy. Người tiền sử là người đầu tiên khắc trên đá. Biết quan sát tình trạng dù còn man rợ, họ đã biết chọn lựa loại đá cứng nhất để nó thành những con dao có hình dạng giống như những con dao thợ khắc ngày nay thường dùng. Họ có tài trang trí. Họ tìm ra màu hoàng thổ mà sau hàng vạn thế kỷ vẫn còn nguyên vẹn. Người ta hiểu tại sao có một số họa sĩ dùng những màu sẽ phai đi với thời gian và ánh sáng, mơ ước tìm ra bí mật của những màu cổ đến cả hàng nghìn năm.

Sau này con người bỏ đá và hướng tài năng về những chất không có tính cách tĩnh học: thí dụ những bộ xương thú vật hay những mẫu gỗ. Những tác phẩm nhỏ bé này đẹp và ngây ngô, đã thực sự biểu lộ cá tính của họ và là dấu vết của nền văn minh

sơ khai nhưng hiền nhiên. Theo thời gian, con người phát triển, do đó ảnh hưởng đến cách diễn tả tư tưởng của họ.

Từ hình ảnh đơn thuần tượng trưng, họ tiến đến hình ảnh gợi ý. Đó là cha đẻ của mẫu tự và chữ viết. Từ lúc đó, họ tìm kiếm những chất dẻo hơn và có tính cách phổ thông hơn. YÊN DUNG TỬ (Sưu tầm)

những con số kinh khủng

Trong số 2 tỷ rưỡi người ta hiện đang sống trên quả địa cầu này, có gần 700 trăm triệu người hiện đang sống trong hang và chòi lá, 700 trăm triệu người chỉ mang một chiếc khố, 250 triệu người sống lỏa thể và 250 triệu không có chỗ ở nhất định.

TRẦN VĂN DIỆP (Huế)

núi rác

— Dùng rác để làm đẹp phong cảnh đó là cách mà người Mỹ đã dùng để phết thái rác rến. Và chỉ có Hoa Kỳ mới nghĩ ra được như vậy.

Tại Victoria Beach (tiểu bang Virginia) 2 tấn rác thu lượm từ 5 năm rưỡi nay, đã đóng thành một cái đồi cao 24 thước và dài 270.

Những người đưa ra ý kiến này giải thích: Cách này rất ít tốn kém. Rác được ép lại và phủ đất lên trên thì không còn hay mùi khó ngửi nữa. Còn về phía dân chúng thì từ nay lại được có ngọn đồi ở nơi đồng bằng. Người ta sẽ tổ chức những sân chơi tại đó.

Thấy Victoria Beach làm được quá nhiều tiểu bang khác cũng đòi làm theo, có nơi sẽ dùng làm thành đường trượt tuyết.

CON ĐƯỜNG LÁ XANH
Theo (L'XEPRESS)

tê chân

Khi bị máu ứ làm tê chân, bạn lấy cây viết (khúc cây cũng được) để lên kẽ tai phải, nếu bị chân trái và ngược lại.

Cam đoan sẽ hết sau vài ba phút.

NGUYỄN XUÂN VY (Huế)

lời hay

— Trong ý định kiếm tìm đã bao hàm nghĩa không bao giờ gặp gỡ.

NGUYỄN THỊ HOÀNG

(Ngày qua bóng tối)

— Lương lực là đã lâm nguy rồi.

— Trí nhớ của con người ngắn lắm, ai cũng bội bạc hết.

VÕ HỒNG (Gió cuốn).

— Cho mượn là mất.

TÚY HỒNG

(Tôi nhìn tôi trên vách)

— Một lời khuyên bao giờ cũng là một lời thú tội.

ANDRÉ MAUROIS.

— Một người có thể tốt với vài người này, nhưng lại ác nghiệt với một số người khác.

ERICH MARIA REMARQUE

(Một thời để yêu và 1 thời để chết)

(THANH, CAM RANH Ghi)

vỏ quít dày móng tay nhọn

Công nhân xưởng nọ muốn tăng lương, nhưng không biết làm cách nào nên khi gặp ông giám đốc anh đại diện đưa tay gãi đầu rồi nói:

— Thưa ông, nhà tôi bảo lúc này sinh hoạt đắt đỏ quá nên yêu cầu ông tăng lương cho ạ.

Ông giám đốc đưa tay xoa râu rồi bảo:

— Được, để tôi về hỏi lại nhà tôi xem sao.

LIỄN (Khánh Hội)

những tỉ số đáng lưu ý

94.1/ gia đình Nhật có máy khâu hình.

75.1/ gia đình Nhật có máy giặt.

76,6.1/ có máy khâu.

61,6.1/ có tủ lạnh.

41,2.1/ có máy hút bụi.

99.1/ gia đình ở thôn quê ngoài TV ra không còn môn giải trí nào khác hơn T.V.

Hình được phát ra từ 6 giờ sáng đến 1 giờ khuya.

NGỌC VĂN

cần thận

Trong một bữa cơm thân mật, sau khi ăn xong, trời đổ mưa tầm tã, mây kéo đen nghịt khắp nơi, không có hy vọng gì tạnh ngay được.

Chủ nhà bảo Hiếu: Chắc là mưa suốt đêm rồi đấy. Anh không có xe cộ hay áo mưa gì cả. Hãy ở lại đây, sáng mai rồi hãy về.

Vừa nói xong trong giây lát, chủ nhà không thấy Hiếu đâu nữa. Hai giờ sau, anh từ ngoài lù lù đi vào, quần áo ướt đẫm đìa.

Chủ nhà hỏi: Anh đi đâu nãy giờ đã lâu mà không thấy?

Hiếu: Tôi về lấy bộ quần áo ngủ.

THANH TRANG (Chợ Lớn)

bóp chất

Cậu hippy bảo cô gái hippy:

— Áo mặc gì mà chó tấp 7 ngày không tới.

Cô gái hippy đáp lại:

— Quần mặc gì mà 7 con chó chui vào cũng lọt.

LƯU HƯƠNG

bạn có biết

Bạn có biết người đàn bà nổi tiếng là đoan trang, thủy mị và rất đẹp, đẹp một vẻ rất ư là á đông là ai không? Xin thưa vị đó là Nam Phương hoàng hậu, vợ của vua Bảo Đài nước ta đấy, hách không?

VN GIAO

suy luận

— Lỗi của 1 cây đinh mắt là miếng sắt mắt

— Lỗi của miếng sắt mắt là con ngựa mất

— Lỗi của con ngựa mất là viên tướng mất

— Lỗi viên tướng mất là ai trấn mất

— Lỗi của ai trấn mất là kinh thành mất vậy..

THANH CHÂU ghi

hột gạo nổi

Lâu lâu, bạn thấy những vết trắng nổi lên ở các móng tay trông như hột gạo vậy, có khi ở ngón trỏ, ngón áp út hay ngón cái v.v... rồi một thời gian sau mới lặn hẳn. Thế là mình đâm ra có một sự «théc méc» ghê lắm nhỉ ?

Đây nè, coi vậy mà hột gạo nổi lên cũng có ý nghĩa lắm đi các bồ ạ.

— Hột gạo nổi ở ngón cái : thế nào bồ cũng gặp chuyện bực mình không đâu và có khi cũng nhỏ vài giọt lệ âm thầm.

— Ở ngón trỏ : yên chí đi ! bồ gặp toàn chuyện vui, nhớ «cười hở mười cái răng» nhé.

— Ở ngón giữa : Eo ơi ! xui lắm đi nghe, bồ nào thích ăn vụng trong lớp nhớ coi chừng đôi mắt của vị thầy khả kính đang chiếu tướng là sẽ có cặp tròng vịt về luộc ăn ngay.

— Ở ngón áp út : có người đang «thăm yêu trộm nhớ» bạn đấy. Có thể bạn sẽ đón nhận nụ cười làm quen của «người ta» bên đường đi học về.

— Ở ngón út : một tình bạn chân thật sẽ đến với bạn đó, nhớ giữ cho lâu bền nhé.

LAN TÍM (NhaTrang)

rất buồn

Kiến Vàng rất buồn vì Hội Chợ Cười vừa qua đã trở thành Hội Chợ... Mếu. K.V. đã vô ý để những tên gián điệp lặn vào Hội Chợ như Bạn Vàng thấy nên Hội Chợ không nổi đình đám được. Tuy nhiên Cuộc Thi Cười vẫn tung bừng diễn tiếp mỗi tuần để chọc cười quý vị.

K. V.

kiến vàng và bạn vàng

VI THỦY (Đà Nẵng).— Cám ơn cái hoa vàng của Thủy gửi tặng đẹp lắm.

THỤC HUYỀN — Trời ơi, khế thời nào, sập tiệm của tôi bây giờ. Cứ phải bắt chước gương kiên nhẫn của loài kiến mà chờ đợi. Đây là bài học thứ nhất.

LYNH TRANG (Chợ Lớn).— Vậy, thi cứ đặt tên cho nó là «trưng tư» Cũng như mưa nắng là bệnh của trời vậy. Còn nếu ai dám chê «đồ bỏ không ai lượm» thì có Chạp Phở sẽ nhào tới mại liền một khi, và dĩ nhiên là đắt hàng.

CUA ĐÌNH (Cần Đước) Hãy mang chúng về CPTN, hậu tạ.

MÀU XANH TRÙNG DƯƠNG (NQT).— Những gì bạn sắp gửi cho CPTN, KV nghĩ chắc là lý thú lắm, KV mong đấy. Khổ nỗi KV có những 6 chân lặn, nên hay đi chả bao giờ dám hẹn ai cả. Nếu có dịp, cứ ghé Tòa soạn chơi nhé.

HEO MAY.— Nghi thi cứ việc nghi, viết thi cứ việc viết, tại sao đã vội rào trước đón sau kỹ vậy.

ĐỖ NGUYỄN MY MY (Sài Gòn).— Hãy soạn tiếp tục đi, nhớ có động thái. Được lắm.

THÚY HỒNG (Xứ Thượng).— Bạn đã làm khi bỏ thư vô phong bì. Nhắc bạn lần sau cẩn thận hơn kẻo tai nạn ấy xảy ra thêm lần khác, tội nghiệp

NGUYỄN PHAN DŨNG (Đà Nẵng) Bài gửi đăng báo bạn nhớ viết 1 mặt giấy thôi nhé.

VƯƠNG THỤY VŨ DUNG — Vàng, chính hẳn. Hẩn gửi lời thăm cô đấy ạ.

LÁ TƯƠNG TƯ

truyện dài MƯỜNG MẢN

Mường Mản là một tác giả không xa lạ gì đối với những ai đã đọc các tạp chí Văn, Trinh Bầy, Ý Thức. Ông đã cộng tác với Văn từ sáu năm nay và được coi như một tác giả có những truyện ngắn thơ mộng, nhẹ nhàng, tươi sáng. Và có nghệ thuật. Tâm hồn ông rất thơ. Đôi khi, người đọc được thưởng ngoạn một vài bài thơ kỳ tuyệt của Mường Mản. Truyện dài LÁ TƯƠNG TƯ mà Tuổi Ngọc hân hạnh giới thiệu với bạn ngọc từ số này được kể là truyện dài đầu tay của ông. Bạn ngọc sẽ thấy những giọt sương long lanh trên những chiếc lá. Và nhìn qua những giọt sương hồng để rõ tình yêu, nỗi nhớ thương của tuổi vừa lớn.

tuổi ngọc

một

Thoan đi lui đi tới, hết chiều đọc căn phòng lại đi men chiều ngang. Không biết đã bao nhiêu bước rồi, không biết đã bao lâu rồi ; thời gian bồng bồng trôi ngoài cửa sổ. Thoan không nghe tiếng chim kêu, Thoan không cần biết lá đang rơi nhiều, cả nắng nữa — nắng cũng thẩn thờ biếng lười rút chậm. Chiều căng no gió hiền. Thoan lui tới cùng nỗi buồn, cùng cơn giận đang bóp nhẹ nhẹ trái tim .

Phải xử giảo anh Quân. Ừ, phải từng xẻo anh ấy ra từng miếng nhỏ mới hả, mới người đơn giản này. Cắt cụt tai ? Cắt cụt chân ? Cắt lia từng đoạn ?

Thoan bối rối nhàu mày, vòng tay lên ngực nâng trái tim nóng hực bước chậm. Thoan thôi bước, đứng lại trước chiếc bàn con kê bên cửa sổ. Trên bàn : một chồng sách vở vô trật tự, một đồng thư từ xáo tung vạ, một chiếc ảnh đặt nằm ngửa phơi dưới ánh chiều tà rơi qua song. Thoan kéo ghế ngồi xuống trông mắt ướt nhìn chiếc ảnh. Chiếc ảnh chụp gã con trai đứng dưới gốc me cao, môi cười tinh nghịch gần điếu thuốc bốc khói làm duyên: Khôn mặt gã đó, anh Quân đó. Đều ơi là đều, ngựa ơi là ngựa ! Thoan kêu thầm, Thoan đưa năm ngón tay thon vuốt nhẹ hai mi mắt. Thoan cầm chiếc ảnh lên ngắm nghía, tia nhìn ba phần chiêm ngưỡng 7 phần diễu cợt khinh xuất. Thoan chụp cây kéo để dẫn lên chiếc ảnh. Cát tai? Xẻo mũi? Cát tay hay cát chân? Thoan đứng dậy lui tới, ngược mắt nhìn trần nhà dăm dăm, rồi, đứng giữa phút bất thần nhất, bất ngờ nhất, Thoan quay mình chụp vọi cây kéo. Thoan ném cái chân cụt của gã vào sọt rác, mỉm cười. Nụ cười độ lượng khoan dung mở ra cùng ý nghĩ này vụt nhanh qua trí Thoan : Cắt cụt một chân cho hết đi, cho hết lang thang bước ra ngoài vùng đất mơ chung của hai đứa. Hai đứa ? Không, từ nay Thoan nhất định sẽ đi một mình, đi một mình hoài hoài chẳng thêm tới anh Quân nữa. Thoan ngồi xuống ném mạnh chiếc ảnh cho rơi xuống sàn nhà. Miếng giấy in hình đen trắng lảo đảo đáp nhẹ phơi bề lưng dưới mắt Thoan cùng hàng chữ : «Anh đó, ngó đi, ngó cho đã nư con mắt, ngó và thương anh mãi nghe Thoan ! » dưới dòng đề tặng là chữ ký dài ngoằng bằng 2 con giun đất của Quân, chữ ký đứt hết nửa vì đường kéo bạo tàn xâm phạm.

Thoan ôm đầu nhìn xuống lưng chiếc ảnh lăm lăm đọc lời đề tặng thương yêu nọ và bỗng thấy chán ghét cái cậu ấy vô cùng. Thoan cúi mặt lật ngửa chiếc ảnh lên rồi đứng dậy vòng tay trước ngực đi lui tới.

Căn nhà vắng vẻ đìu hiu tự quán vắng khách, như chợ vắng người và Thoan như thể con thoi lui tới qua lại dệt những sợi tơ buồn nhỏ thành tấm lưới rộng. Thoan đi như bơi trong tấm lưới buồn, Thoan là con cá mắc lưới, lưới vô hình mà lồng lộng. Thoan muốn khóc.

Thoan tới đứng trước tấm gương cao, Thoan bên ngoài là một, Thoan trong gương là hai. Hai Thoan đứng nhìn nhau âu yếm. Bốn con mắt, hai con mắt thật lẫn hai tia nhìn tròn cuồn lấy 2 con mắt trong gương. Thoan bên ngoài cảm thấy thương Thoan bên trong đảo đẽ. Thương mình. Vâng, chẳng có ai thương mình bằng mình hết Thoan à !

Thoan quì gối trước tấm ảnh, hai tay quàng chéo ôm lấy đôi gò vai, dịu dàng nhìn Quân trong tấm ảnh thì thầm : «Anh Quân ơi, Thoan cắt mắt của anh một chân rồi ; chứ anh là anh Quân quê. Chứ anh là anh Quân cụt. Đáng kiếp anh, đáng kiếp đứa con trai lêu lổng, đáng kiếp đứa con trai phản lòng tin của bạn gái. Anh chưa công khai nói yêu Thoan nhưng hai đứa ngầm nói rồi. Hai bàn tay nói với nhau rồi, hai đôi mắt của Thoan của anh chúng thỏa hiệp a tòng nói với nhau rồi. Rứa mà tại răng anh lại dối Thoan.

Anh là kẻ có tội, nhất định rứa ! Trong ngày phán xét cùng cuối em sẽ tố cáo cái tội lừa dối ngày mừng 5 tháng 6 năm 197... của anh với Chúa, biết không biết không ? » Đọc thoai hồi rồi Thoan lại đứng dậy. Thoan ti bụng vào mép bàn nhìn mông ra cửa sổ. Nắng vàng lá xanh, chim non chim già ngoài đó. Trái chín trái xanh trái mơ trái rụng ngoài đó. Thiên nhiên ơi mi quá hồn nhiên trước nỗi buồn tê tái của ta. Thoan chuyển mắt lên tận đỉnh cây cau ngoài vườn hát một câu nhạc thất tình :... Người ta đã phụ con rồi Chúa ơi ! Tiếng hát đáng lẽ phải nối dài thêm vài huyền âm nữa nhưng bỗng chợt ngừng lại chơi voi tặc tị giữa chừng vì Thoan chợt nghe có bước chân ai đang lê nhẹ ngoài thềm.

Thoan đứng yên không quay đầu lại coi thử ai đang đẩy nhẹ cửa bước vào phòng.

Người mới tới nhẹ nhàng đến sau lưng Thoan, đưa hai bàn tay lên úp vào 2 chỗ trống đôi vai Thoan thỉnh thoảng. Thoan không quay lại, Thoan bất động. Ai đó ? Ai vừa tới ? Ai đang lặng lẽ âm thầm đặt tay âu yếm lên vai Thoan ? Vai Thoan nặng nặng chút cảm tình thân yêu gần gũi. Quân ? Có phải người mới tới là Quân đó không ? Có thể giờ này anh chàng cúp cua lò dò tới kiểm ta để xin lỗi, để vuốt giận làm lành, để đưa tay cao khỏi đầu thề chung thủy ? Có thể là Quân lắm chứ, tại răng không ? Thoan thắc mắc tự hỏi, cố lắng nghe hơi thở quá nhẹ thoáng ấm nồng trên miền da gáy. Giữa bầu khí im lìm chết giấc sững sờ ấy bỗng một chuỗi cười rộn ràng xoáy tóc Thoan, rồi tiếng nói cất lên, tiếng nói ngoài dự đoán của Thoan :

— Mi ngó chi mà ngó chằm chú tịch tịch rứa con tê ? Mơ mộng tới thiên đường mô đó ?

Thoan bàng hoàng quay lui kêu nhỏ :

— Người ta đã phụ tau rồi mi ơi !

Người mới tới là đứa con gái ốm o gầy mòn như Thoan, áo dài vàng mờ gà, tóc cột sợi cao su thả lỏng sau lưng chùm đuôi sao chổi, Quyên đó, Quyên á hậu trường Nguyễn Du. Bọn con trai ngầm làm một cuộc bầu bán không công khai đồng ý bầu nhỏ Thương ở lớp 11A3 là hoa hậu ; Quyên của lớp 11C2 là á hậu. Quyên nghe mình bị bầu làm á-hậu nổi giận thật tình. Quyên phải hơn Thương 11A3 chứ, bọn học trò con trai mù rồi, mù rồi. Thoan thuộc thứ mấy nhỉ ? Thoan không cần biết, Thoan ngoại hạng. Quyên nói với Thoan : « Mi với tau đứng ngoài cuộc bầu bán gian lận của bọn nó, bọn ngu ». Thoan gật đầu đồng ý. Hai đứa bắt bớ với nhau từ hồi còn học ở trường tiểu học Gia Hội lận đấy. Quyên nhìn ngắm bạn từ đầu tới chân, buông tiếng thở dài thậm thọt giá vô.

— Thiệt không ? có phải người ta đã phụ mi rồi thiệt không ?

Thoan không nhìn mặt Quyên vì bộ mặt Quyên phảng phất vẻ trêu cợt trên lưng lơ nào đó.

— Yêu cầu mi trở về vị thế nghiêm trang để tau nói chuyện.

Quyên cắn đôi môi chúm cười một nụ tròn.

—Ừ,ừ thì tau nghiêm trang rồi đây, nói đi.

—Người ta đã phụ tau rồi!

—Biết rồi, ráng nữa?

Thoan nhướng cao đôi mày nguyệt khuyết:

—Ai mi biết không?

—Chàng Quân?

—Ừ phải.

—Ráng?

—Tau đã có hành động mạnh rồi.

Quyên xóa nụ cười trên môi, tròn mắt ngạc nhiên:

—Hành động mạnh à?

—Ừ, hành động mạnh, tau chặt cụt chân anh ấy rồi.

Quyên chăm chú nghiêm trang nhìn Thoan, nhìn cái sắc diện tỉnh mịch của Thoan, cố đoán câu nói vừa rồi có mấy phần trăm sự thật. Thoan tỉnh quá, Quyên đâm hoảng.

—Hả, mi dám dả thương anh ấy?

—Ráng lại không dám?

—Mi chặt cụt chân anh ấy thiệt không?

—Thiệt mà, anh ấy chừ thành một anh chàng què, một anh chàng cụt.

Quyên thở ra từ từ nén xúc động muốn vỡ bùng gan:

—Trời ơi, ri thì loạn quá rồi.

Quyên ngồi xuống chiếc ghế con, mồ hôi hai giọt âm thầm rỏ những sợi tóc mai sợi dài sợi ngắn bờ sống má.

—Lâu chưa hả mi?

—Mới có mấy phút trước đây thôi.

Quyên vò nát chéo áo trong tay bối rối.

—Mi có điên không hở Thoan? Việc chi cũng phải tìm tau mà nói, tau có cả 3 bồ thuốc giải. Tại răng mi nóng nảy, mi quá khích làm rứa? Thôi bớt buồn đi. Mi buồn tau cũng buồn theo, buồn một chặp e đời già, e rụng hết lông mi lông mày.

—Thôi mi đừng đọc kinh cầu an nữa, đọc kinh cầu siêu đi là vừa.

—Mi ăn nói lảm nhảm như đồ khùng, hay là để tau đọc kinh Thủy-Sám chữa bệnh điên cho mi?

—Kinh Thủy-Sám?

—Ừ, tau nghe ông già tau nói người ta chữa bệnh điên thường tụng kinh Thủy-Sám đó.

Quyên đứng dậy nhìn vớ vẩn ra cửa sổ. Buổi chiều còn nắng, bớt gió, cây cối im nghe nhịp tim của đất và trời quyện lẫn vào nhau. Quyên cầm đôi tay ướt mồ hôi lạnh của Thoan.

—Ừa quên, rứa anh ấy chừ mô rồi? Chắc vô nhà thương nằm rồi há?

Thoan cười. Nụ cười khó hiểu lần thứ nhất trong đời Quyên nhìn thấy.

—Anh ấy không đi mô hết, tau giam ở trong phòng này.

Quyên đảo lia đôi mắt bốn phía ngơ ngác như bồ câu mới ra ràng.

—Mô? Tau có thấy chi mô? Mi có điên, có loạn thị loạn óc không hở Thoan?

Thoan trừng mắt vượt cái nhìn nhọn tợ đuôi tôm.

—Mi đui mi mù hay mi không muốn thấy? Anh ấy nằm chính inh trên sàn nhà đó.

Quyên định thần quét nhãn tuyến qua sàn một lượt dừng mắt lại trên tấm ảnh rồi lê chân tới quì gối ngắm nghía. Tấm ảnh mất một góc, anh chàng trong ảnh cụt một chân, Quyên chột hiệu, Quyên ôm bụng cười:

—Khá lắm, khá lắm. Mi có lối xử tội rất ư là quân tử Tàu.

—Quân tử Việt Nam, tau ghét tội Tàu.

—Ừ thì quân tử Việt Nam. Ở này nường quân-tử-Việt-Nam-mến-yêu muốn-đời ơi, lý do chi mà có cái sự vụ tiện chân cứt « túc » ni.

Thoan đưa ngón tay trở của bàn tay mặt áp lên môi, đôi môi ngậm và ngón tay làm thành hình chữ thập.

Quyên nóng nảy giục:

—Nói đại cho rồi, bỏ trong bụng mãi cái nỗi buồn của mi sẽ đọng thành một khúc ruột dư mi nờ.

Thoan buông ngón tay trở, hé miệng trả lời lửng lơ:

—Chuyện dài lắm.

—Dài hơn sông Hương không?

—Hơn.

—Dài hơn đường từ Bến Hải tới Cà Mau không?

—Hơn.

Quyên vùng cười lớn níu cổ Thoan xuống vượt má Thoan như mẹ nựng con gái cưng.

—Thôi nói đi cưng. Chuyện chi mi cũng liên hiệp với tau giải quyết, ráng chuyện ni mi lại muốn đôn phương một mình?

Thoan lắc đầu nguầy nguậy; Quyên dỗ:

—Nói đi cho rồi, dẫu khó khăn mấy tau cũng giải quyết được, tau mát tay lắm, tau thơm tay lắm.
(Còn tiếp)

Ngọc thân ái là người có nhiều thư nhất trong tòa soạn. Ngọc thân ái vui lắm, muốn trả lời tất cả. Nhưng, theo lệnh chủ nhiệm, những gì đã viết không được viết lại. Ngọc thân ái thấy nhiều câu hỏi của bạn ngọc giống nhau quá đi. Do đó, Ngọc thân ái đề nghị: Hễ thấy câu trả lời nào giống câu hỏi của em mình, bạn ngọc cứ tưởng tượng là Ngọc thân ái đã trả lời cho mình. Sau 26 số báo, Ngọc thân ái đã «nói» đủ mọi «vấn đề» rắc rối tư vò của bạn ngọc. Chịu khó đọc lại từ số 1, bạn ngọc sẽ thú vị và thấy gần Ngọc thân ái hơn. Và không nỡ trách Ngọc thân ái nữa.

tướng số

Em nghe người ta nói rằng con gái mà có mụn rudi ở gần mặt ngay chỗ nước mắt chảy ra thì con gái ấy sát phu có phải không chị Ngọc? Chị Ngọc chỉ giùm em tiêu diệt mụn rudi ấy đi.

TRẦN THANH NGHỊ (Huế)

Tướng số là khoa học huyền bí, nói theo các ông thầy tướng, mà nền khoa học tối tân hôm nay chưa thể giải thích nổi. Theo sách tướng số, trên mặt mỗi người có hàng trăm điểm đề... giải đoán. Đại Ma Sư Tô đã viết cả một cuốn luận về tướng mặt mà ông Ngũ Tử Tư (bút hiệu của Hoàng Hải Thủy) đang dịch đăng trên một

nhật báo và sẽ xuất bản nay mai. Theo chị «kinh nghiệm» thì những người đàn bà nào gò má cao mới sát chồng. Nhưng, em ạ, em thử nhìn những khuôn mặt sương phủ, góa phụ hôm nay mà xem, mấy ai có mụn rudi ở gần mặt hay gò má cao. Tại sao chồng họ vẫn chế ngoài sa trường? Thế thì tướng số, dấu có đúng, cũng chỉ đúng tương đối. Người có tướng sát phu mà nhờ phúc đức của ông bà cha mẹ sẽ được hạnh phúc bên chồng đến thuở tóc bạc răng long. Người ta tu nhân tích đức vì thế. Xưa nay nhân định thắng thiên đã nhiều mờ ly. Em đừng nghe ai xúi dục tẩy nốt rudi. Nếu em tin tướng số, đây là điều em cần biết: Thượng đế tạo ra con người đồng thời cũng cho mỗi người một điện mạo và định mệnh. Mụn rudi cũng là của Thượng đế. Tẩy xóa nó là tẩy xóa định mệnh đã được an bài. Khỏi người đi cắt mắt, sửa mũi cao, cấy nốt rudi đã gặp hoạn nạn. Kề chồng mất ngôi vị lãnh đạo quốc gia, kẻ chết cha, vỡ nợ. Tẩy xóa dấu vết của Thượng đế sẽ bị Thượng đế trừng phạt.

chống nhạc rẻ tiền

Em muốn «răn dạy» anh chàng ca sĩ xóm em đừng hát nhạc «lá cải» và khugen anh hát nhạc tiền chiến hoặc những bản nhạc có giá trị nghệ thuật hơn, nhưng em không biết cách nào, chị Ngọc chỉ giùm em nhé! (cách nào đừng để cho anh chàng biết mặt em, vì em thích làm người trong bóng tối).

T.H. (Tân Định)

Chàng ca sĩ xóm em chắc thuộc loại ca sĩ lạc đà Chế Linh Giang Tử chuyên hát nhạc ngoại ca tình yêu của các nhạc sĩ Fontaine des amours. Không thể ngăn cấm sự hát nhạc «lá cải» của chàng ta được. Vì ngăn cấm chàng ta, chàng ta sẽ đổ Hiến Pháp ra mà phản đối. Sau lưng nhạc «lá cải» còn thêm Hiến Pháp Liên Hiệp Quốc và Tuyên Ngôn Nhân Quyền nữa. Và lại, nếu không có nhạc «lá cải» thì hai con lạc đà Chế Linh, Giang Tử biết lấy cái gì mà hát cho quý «sến nương» nghe?

vây để mặc chàng ta triết lý âm nhạc: «Đời việc gì đến sẽ đến» hay: «Đi trên đường một chiều, em đi trước anh sau, không bao giờ gặp gỡ». Văn vắn... Em hãy mua bông gòn nút nút lỗ tai lại cho nó được việc... tôn trọng tự do của người khác. Câu hỏi thứ hai: Đợi tuần lễ nữa, mua thêm cuốn Ngựa chững trong sân trường mà tặng cô em.

ngọn lửa yêu thương

Em có một ông bố nhiều mặc cảm và cổ chấp, một bà mẹ mắc bệnh nói nhiều, một bà chị lúc nào cũng muốn thoát ly gia đình mà không có một khả năng nào hết. Em phải làm gì để ba người này hiểu nhau và có thể sống hòa hợp với nhau.

MÂY THU (Phú Thọ)

Đừng phán xét cha mẹ. Mặc cảm là quá cô đơn. Từ nỗi cô đơn sinh ra nhiều tật. Có người uống rượu say mềm để quên nỗi cô đơn chốc lát. Có người hút thuốc phiện... Hãy tìm hiểu vì sao bố em cô đơn. Nói nhiều là bản tính. Có người nói suốt ngày. Lại có người cạy răng cả buổi không thêm nói nửa lời. Miễn là mẹ em không «xổ bho» liên chi hồ điệp, còn thì chẳng sao đâu. Bảo cho chị em biết ngoài đời không có bố cổ chấp, bà mẹ nói nhiều mà chỉ có roi vọt, hát hủ và tử cực. Khi chị em hiểu thế, sẽ gần gũi gia đình. Nói tóm: em phải nhóm ngọn lửa yêu thương. Ngọn lửa đó sẽ đốt cháy mặc cảm, cổ chấp và ý muốn thoát ly.

NMT (Cầu Chữ Y).— Không cần thanh minh gì cả. Người ta ứng dụng bài học lịch sự sơ đẳng đó em ạ!

HL.— Bài nhạc phổ vào thơ Mùa thu em bé của Vũ Đức Sao Biển của em, chị sẽ nhớ các nhạc sĩ lỗi tiếng xem giùm. Nếu «đúng luật» chị sẽ nhớ các ca sĩ hát hoặc nhớ chủ nhiệm Duyên Anh cho đăng trên Tuổi Ngọc.

cái nhìn

Em gặp nhiều «cái» nhìn của dân kẹp tóc, nhưng thưa chị, nhờ chị chỉ

dùm em kinh nghiệm «cái» nhìn thế nào mới là có cảm tình. Em rất nhát (nhất thế giới đây) muốn làm quen với một dân kẹp tóc thưa chị em phải làm thế nào, ăn nói ra sao?

TRẦN TRUNG (Kiên Giang)

Muốn biết «cái nhìn» nào có cảm tình, em chịu khó tới tiệm Chạp Phô. Ở đó, những số báo cũ, ông Kiến Vàng đã «luận» về những cái nhìn. Muốn làm quen với một dân kẹp tóc, em cứ nhát mãi đi. Tự nhiên, hôm nào đó, dân kẹp tóc sẽ yêu cái nhát của em mà làm quen với em.

mùa thu con gái

Em là con út trong một gia đình khá giả đông con, vui nhộn. Nhưng sao lúc nào em cũng cảm thấy buồn buồn sao ấy. Và khóc hoài, nhất là vào buổi tối. Nhiều lúc em nghĩ đó là điều báo hiệu, cuộc đời không mấy sung sướng sau này phải không chị? Em muốn mua Tuổi Ngọc số cũ của bộ mới (số 2 và 4) vì bị mất) phải làm sao, nhờ chị chỉ hộ em.

Em đang ở vào mùa thu con gái. Con gái vừa lớn có nhiều tật tướng là đáng ghét nhưng thật ra rất dễ thương. Đừng tưởng tượng nhầm. Đời chỉ vui khi ta làm việc và yêu thương. Nỗi buồn như mây bay trên trời. Mây sẽ bay đi. Trời còn lại nữa. Em hãy mua Tuổi Ngọc Bộ I (từ số 1 đến số 10) đông tập xinh đẹp lắm.

VIẾT MỘT CÂU HỎI TRÊN MỘT MẶT GIẤY GỬI VỀ CHO: NGỌC THÂN ÁI

Bạn sẽ được trả lời câu hỏi mà bạn không biết hỏi ai

NGUYỄN THẾ

câu hỏi về «công dân»

Xin cho biết VNCH có bao nhiêu Tỉnh, Thị, Quận, Xã, Ấp. Cho biết tên các Thị xã, các cơ quan dân cử tại các đơn vị hành chính nói trên.

ANH (Gò Công)

1.— Việt Nam Cộng Hòa hiện có :

- Đô Thành Sài Gòn
- 10 thị xã
- 44 tỉnh
- 254 quận
- 2.552 xã
- 13.821 ấp.

2.— Sau đây là tên của 10 thị xã : Huế, Đà Nẵng, Qui Nhon, Nha Trang, Đà Lạt, Vũng Tàu, Cam Ranh, Mỹ Tho, Cần Thơ, Rạch Giá.

3.— Tại các Đô, Tỉnh, Thị, có các Hội Đồng Đô Thành, Hội Đồng Tỉnh và Hội Đồng Thị Xã do dân bầu ra, nhiệm kỳ là 4 năm. Các nhân viên dân cử trong các Hội Đồng này được gọi là các Nghị Viên.

Tại cấp Quận không có cơ quan dân cử.

Tại cấp ấp nếu nói thật sát nghĩa thì không có «cơ quan» dân cử. Tại đây có Ban Trị Sự ấp trong đó chỉ có một mình ông Trưởng ấp do dân chúng bầu ra mà thôi.

Tại cấp Xã, dân chúng bầu ra Hội Đồng Xã với nhiệm kỳ là 3 năm. Ông Xã Trưởng do Hội Đồng xã bầu ra, trong số các hội viên đặc cử.

thám hiểm không gian

Cho biết về những chương trình thám hiểm không gian của Hoa Kỳ.

KHANG (Cần Thơ).

Hoa Kỳ có rất nhiều chương trình thám hiểm không gian nhưng đại loại có thể phân biệt những chương trình có người điều khiển phi thuyền và những chương trình điều khiển tự động.

Loại thứ hai thường nhằm mục đích khám phá những hành tinh xa trái đất, hoặc tìm hiểu những dữ kiện về không gian để dọn đường cho các phi thuyền có người điều khiển. Trong số những chương trình này có chương trình Ranger với nhiệm vụ thu thập các dữ kiện về Mặt Trăng để chuẩn bị cho chương trình đổ bộ người lên CHỖ HẰNG ; chương trình Mariner tìm hiểu hành tinh Venus cách trái đất khoảng 80 triệu cây số. Ngoài ra còn những chương trình nhỏ nghiên cứu về liên lạc vô tuyến liên lục địa (chương trình Echo) về thời tiết, hoặc những chương trình mật có tính cách quân sự.

Loại thứ nhất cần tới phi hành gia, được nhiều người biết đến hơn. Có 3 chương trình đánh dấu 3 giai đoạn đưa con người lên tới Mặt Trăng đó là các chương trình Mercury, Gemini và Apollo.

1.— *Chương trình Mercury* khởi sự năm 1958 và chấm dứt năm 1963, nhằm mục đích nghiên cứu các phản ứng và khả năng của con người trong các chuyến phi hành không gian. đồng thời đã thành công trong việc thu hồi nguyên vẹn phi thuyền và phi hành gia trở về trái đất.

2.— *Chương trình Gemini* khởi sự cuối năm 1963 và hoàn tất vào năm 1965 với mục đích :

Tìm hiểu khả năng của con người sống trong phi thuyền trong một thời gian lâu dài, và khả năng điều khiển máy móc của phi thuyền.

Hoàn bị sự ráp nối hai phi thuyền trong không gian.

Chứng minh khả năng điều khiển phi thuyền trở về khi quyền và đáp xuống một nơi định trước.

Chương trình Gemini thành công với sự gặp nhau và ráp nối 2 phi thuyền Gemini trong chuyến bay kéo dài từ 4 đến 18-12-1965.

3.— *Chương trình Apollo* tiếp nối ngay chương trình Gemini và đã khai thác các kết quả của 2 chương trình trên để hoàn tất sứ mạng là đem con người đổ bộ lên Mặt Trăng, phi hành gia Armstrong của Hoa kỳ đã là người đầu tiên đặt chân lên Cung Quảng vào ngày 20-7-1969 trong chuyến bay lịch sử của phi thuyền Apollo 11.

liên hiệp quốc

Xin kể ra những cơ quan chính của Liên Hiệp Quốc và những Tổng Thư Ký tổ chức quốc tế này từ khi thành lập cho tới nay.

NGUYỄN HẢI LƯỢNG (Phan Thiết).

Liên Hiệp Quốc gồm có 6 bộ

phận chính và một số các cơ quan chuyên môn.

Sáu bộ phận chính của Liên Hiệp Quốc là :

- Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc
- Hội Đồng Bảo An
- Hội Đồng Kinh Tế Xã Hội.
- Hội Đồng Giám Hộ Lãnh Thổ
- Tòa Án Quốc Tế
- Tòa Tổng Thư Ký

Về các cơ quan chuyên môn thì có tổ chức Lương Nông Quốc Tế (FAO), cơ quan Điều Hòa Quan Thuế Biểu và Thương Mại (GATT), Tổ Chức Tư Vấn Hàng Hải (IMCO), Cơ Quan Nguyên Tử Năng Quốc Tế (IAEA) Ngân Hàng Quốc Tế Tái Thiết và Phát Triển (IBRD), Tổ chức Hàng Không Dân Sự Quốc Tế (ICAO) Hiệp Hội Phát triển Quốc Tế (IDA) Tổ chức Lao Động Quốc Tế (ILO) Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế (IMF) Liên Hiệp Quốc Tế Viễn Thông (ITU), Tổ chức giáo Dục Khoa Học và văn Hóa của Liên Hiệp Quốc (UNESCO), Liên Hiệp Quốc Tế Bưu Điện (UPU) Tổ Chức Y Tế Quốc Tế (WHO) và tổ chức Quốc Tế và Khí Tượng (WMO).

Từ khi được thành lập cho tới nay, Liên Hiệp Quốc có tất cả 3 tổng thư ký là các ông :

— Trygve Lie, người Na Uy phục vụ từ năm 1946 đến 1953.

— Dag Hammarskjold, người Thụy Điển, phục vụ từ năm 1953 đến 1961 thì bị tử nạn phi cơ trong chuyến đi dàn xếp cuộc nội chiến ở Congo

— U Thant, người Miến Điện, phục vụ từ năm 1961 cho tới nay. Có tin U Thant nhất quyết sẽ từ chức vào cuối năm 1971

LINH VIỆT

ngũ giác đài

ngũ giác đài

Nói đến những dinh thự vĩ đại nhất trên thế giới ngày nay, trước hết, người ta phải nghĩ đến Ngũ Giác Đài tức Bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ. Gọi là Ngũ Giác Đài vì tòa nhà đồ sộ này được xây cất theo hình 5 góc, có 5 cạnh đều nhau với 5 tầng lầu cao ngất ngưỡng nằm ngang thiên tại Hoa Thịnh Đốn, thủ đô Hợp Chúng Quốc Hoa Kỳ. Để bạn có dịp nhận định xem Ngũ Giác Đài to lớn như thế nào, sau đây là những con số cụ thể:

Nếu đi bộ một hơi dài không nghỉ, bạn phải mất 20 phút đồng hồ để hoàn tất một vòng chung quanh tòa nhà này. Đó là mới chỉ nói đến chu vi bên ngoài. Bước vào bên trong Ngũ Giác Đài, cùng với tốc độ cồng kềnh ấy, bạn phải bỏ ra đúng 240 phút tức 4 tiếng đồng hồ để đi khắp các hành lang của 5 tầng lầu trong đờng với đoạn đường dài khoảng trên 20 cây số.

Được biết mỗi cạnh của tòa nhà ngũ giác này đo được 926 bộ tương đương với khoảng 270 mét với 50 hành lang tính theo mỗi cạnh. Trong Đệ Nhị Thế Chiến, Bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ đã tuyển dụng 38.000 nhân công giúp việc tại Ngũ Giác Đài, một nhân số tương đương với tổng số dân số của cả đô thị Quincy thuộc tiểu bang Illinois hay đô thị Elkhart thuộc tiểu bang Indiana. Riêng các đường giây điện thoại chỉ dùng để liên lạc giữa các sở phòng bên trong Ngũ Giác Đài đã đo được 85.000 cây số.

Vì tòa nhà tọa lạc trên một diện tích quá rộng, cho nên, không một ống kính nào đặt ở dưới đất mà có thể thu hình toàn bộ Ngũ Giác Đài. Muốn chụp một tấm hình kỷ niệm ngôi dinh thự đồ sộ này, bạn chỉ có một lối duy nhất là đứng trên cao chụp xuống hay là dùng không ảnh.

empire state building

Ngũ Giác Đài chỉ có chiều rộng mà không có chiều cao. Nói đến các dinh thự có chiều cao, cao nhất thế giới hiện nay thì không có một cao ốc nào có thể sánh với Empire State Building hiện tọa lạc tại đường phố 34 thuộc Đại Lộ 5 ở Nữ Ước.

Empire State Building là một cao ốc 102 tầng, cao 1.250 bộ tương đương với khoảng 370 mét, hiện chứa 25.000 người với chừng 50.000 khách viếng thăm mỗi ngày. Để đưa số người vừa nói lên xuống trong cao ốc, Empire State Building đã phải sử dụng 63 thang máy chuyên vận với tốc độ 20 cây số một giờ tương đương với vận tốc của người đi xe đạp. Nếu đặt số thang máy này nối tiếp nhau thì tổng số chiều dài đo được chừng 11

cây số. Số sắt và thép dùng để xây cất tòa dinh thự này có thể đúc được 340 cây số đường hỏa xa với trọng lượng 60.000 tấn. Empire State Building có 6.400 cửa sổ và đường giây điện thoại dùng trong cao ốc này có thể nối liền các thành phố thuộc tiểu bang California.

Bắt đầu kiến trúc từ 30-8-1929, Empire State Building đã được hoàn thành vào ngày 1-5-1931 với số nhân công và thợ thuyền xây cất từ 2.500 đến 4.000 người mỗi ngày. Có 3 kiến trúc sư là các ông Shreve, Lamb và Harmon và 3 kỹ sư là các ông Meyr, Strong và Jones đã trông coi việc xây cất tòa nhà vĩ đại này.

Gần đây, tổ chức American Bridge Company vừa xây cất thêm một đài vô tuyến truyền hình cao 65 mét trên đỉnh chót vót của Empire State Building để mỗi ngày đem đến cho 15.000.000 khán thính giả Hoa Kỳ những chương trình sôi động nhất thuộc mọi bộ môn văn hóa và nghệ thuật cùng những tin tức và biến cố nóng bỏng nhất liên quan đến đời sống của nhân loại.

Đến Nữ Ước, du khách có thể thấy ngay tòa nhà chọc trời này đứng sừng sững giữa thành phố để được mệnh danh là một cao ốc cao nhất trên thế giới ngày nay.

xa lộ autostrada del sole

Dài 751 km nối Naples (miền nam nước Ý) đến Milan (miền Bắc nước Ý)

Có tất cả 38 đường hầm dưới núi và 400 cây cầu. Trung bình 82 cây số có 18 cây cầu và một đoạn 40 cây số có đến 24 đường hầm. Hầm Dauato dài 938m là đường hầm Sandanato xuyên núi dài nhất.

Xa lộ này là một trong những xa lộ nước Ý thiết lập sau đệ nhị thế chiến.

những nhà chọc trời tại Nữ Ước

- Tòa Empire State (Nữ Ước) có 102 tầng, cao 370m
- Tòa nhà Chrysler (Nữ Ước) 76 tầng, cao 318m
- Tòa nhà Bank of Manhattan (Nữ Ước)
- 70 tầng cao 274m
- Tòa nhà RCA (Nữ Ước)
- 69 tầng cao 259m
- Tòa nhà 60 Wall street (N.U)
- 66 tầng cao 289m50,
- Tòa nhà Chose Manhattan Bank (N.U)
- 59 tầng, cao 247,m70
- Tòa nhà Wool Worth 59 tầng cao 241m50.
- Tòa nhà Panam (Pan American Airways)
- 58 tầng, cao 2503m.

TRẦN DƯƠNG THẠCH THỦY (ghi lại)

ngồi tù nhưng vẫn đoạt giải thưởng văn chương

Can phạm ALFREDO BONAZZIA từng bị tuyên án tù tại Milan từ năm 1960 đến nay, đã đoạt thêm một giải thưởng văn chương toàn quốc nữa của Ý Đại Lợi.

Đây là giải văn chương thứ tư mà ông đoạt được trong vòng có hai năm.

Tác phẩm mới nhất của ông, mang tên (Blue life Term) là một thi phẩm và vừa được Hội đồng giám khảo văn chương giải thưởng Castelforte tuyên lựa (xuất sắc nhất)

Hội đồng giám khảo đã mô tả thi phẩm trên là « một tác phẩm văn chương bất hủ và đặc biệt. Trình bày nội tâm của một con người ăn năn và hối hận sau một hành động lầm lỡ.

Bonazzia không được phép rời khỏi ngục để lãnh giải thưởng nên ban giám khảo đã đành phải trao lại cho vị hôn thê là cô Laura Mocellin.

Mocellin đã bắt đầu cảm thương Bonazzia sau khi đọc thi phẩm của ông, và để đình hôn với ông qua những lá tình thư.

KYM THOA. (Đà Nẵng)

NGUYỄN TUẤN ANH

HOÀNG NGUYỄN (Đà Lạt)

Nam nhi 14 mà chỉ cao 1m43 và nặng 33 kg thì gió thổi cũng bay và thua nữ nhi là cái chắc. Hay chóng mặt đứng là triệu chứng thiếu máu và yếu tim đấy, cháu ạ! Muốn « to con » hơn cháu chịu khó xem những lời chỉ dẫn của chú trong những số báo trước.

NHẤT YÊN (Đà Lạt)

1.— Thiếu nữ Việt Nam ngày nay ở tuổi 18 mà cao 1m58 thì không có gì quá đáng đâu cháu đừng lo lắng. Tuy nhiên sức nặng 50kg có lẽ hơi khiến cho cơ thể cháu không được thanh thoát lắm. Theo chú nghĩ con số 45 kg sẽ thích hợp nhất với cháu. Muốn vậy phải « tịnh khẩu » (có nghĩa là bớt ăn chứ không phải cấm nói, nhớ đấy nghe!) nhất là mỡ, trứng, sữa, thịt, cá v.v... Có thể uống thêm chút Lipolysine F.

2.— Nếu cục thịt dư (Amygdale) quá lớn hãy nên cắt bỏ. Để nguyên cũng không sao. Như vậy đỡ phải lo lắng sẽ cao lớn hơn và « người ấy » của cháu cũng đỡ buồn tủi vì chót sinh ra trong gia đình Pygmées! LH2 (Phan Thiết) « Cụ Duyên Anh đã chuyển lá thư của nhóm xếp hạng 3

sau quý và ma về cho « ông bếp » phụ trách « môn » « bệnh mới lớn » đã lâu, hôm nay rồi « ông bếp » xin trả lời các công tử tinh nước mắt đây. Trước hết phải giả đạo đức nghiêm khắc phê bình các công tử đã không lo việc đèn sách mà lại rủ nhau giải trí thiếu lành mạnh nên mới ra cơ sự.

« Mọt cóc » mà các công tử đang là sở hữu chủ phải được gọi là « mèo gà hoa khế » hay « súp lơ » mới chính danh, tiếng pháp gọi là Crêtes de cog hay choux-fleurs. Thật giản dị, đó là bệnh hoa liễu.

Các công tử phải chữa ngay bằng cách bôi hàng ngày.

— Résine de Podonhulle 5g
Huile de Paraffine 16g
Hoặc đốt bằng Acide Trichloracétique hoặc bằng bút chì carbonique
Chúc quý công tử mau lành.

THANH (Quy Nhơn)

Trước khi ngủ nên vận động và tắm nước lạnh. Uống thêm Tranquinal hay Probat. Giải trí lành mạnh chơi thể thao, đọc sách sẽ rất có ích.

HÀ THU THẢO (Kiến Hòa)

Bệnh của cháu hơi lạ đấy. 8-9 giờ sáng mới mở mắt ra đã lại buồn ngủ rồi. Con gái như cháu thế là hiếm và quý lắm?... Chắc ba má cháu cũng không có việc gì phải thức khuya thì chú chắc đó là bệnh lưỡi kinh niên rồi. Thử uống ít viên Maxiton hàng ngày xem sao.

Mụn có mũ ở mặt muốn trị phải uống trụ sinh như Auréomycine, Erythromycine v.v. Nhớ thoa mặt bằng Denisoline, Sacnel và không rửa bằng xà phòng thường.

TÔ CÔNG THANH ĐẠI (Phan Rang)

Chú tự hỏi cháu đã học tới đệ tứ chưa nhỉ? Chắc cháu ghét môn vật vật nhất là về cơ thể con người!

1.— Lông mọc trên thân thể là sản phẩm của da cũng như móng chân hay móng tay và không có hại mà trái lại còn vô cùng ích lợi trong sự giúp đỡ cho việc bài tiết mồ hôi là chất bã độc cho cơ thể.

2.— Đã gọi là thể thao thì dù là môn chạy bộ, nhảy cao hay nhảy dài cũng đều có lợi cho cơ thể chứ sao lại có hại được trừ trường hợp cháu chạy và nhảy suốt 24 giờ không nghỉ!..

3.— Mỗi ngày đi tiêu chừng 10 lần thì đó là triệu chứng của bệnh « bình thường » hay bệnh « lần thần » cũng thế cháu ạ!..

LÊ VĂN SINH (Phan Rang)

Rất tiếc chú không có nhiều thì giờ để trả lời cho từng bạn đọc, cháu thông cảm nhé!

Phải bỏ ngay lập tức thói xấu đó vì theo như cháu tả bệnh đã đến thời kỳ trầm trọng rồi đấy. Dùng Pertranquil hay É Panal 5, uống Tigri-nan. Glutadzoue, chích Strychnal B Fort và nhất là đừng lo nghĩ. Bệnh sẽ hết nếu có ý chí mạnh.

LÊ THỊ BÍCH TRÂM (Hội An)

Da dễ kém tươi tốt, hơi xanh có lẽ do thiếu máu. Uống thêm dưới mí mắt là do máu không tốt. Uống sinh tố C. Rutasclo ăn nhiều cam, thoa Pom-made Hirudoïd sẽ bớt.

Đau thắt ngang lưng là bị viêm các bắp thịt nằm dọc cột xương sống. Uống Bétalgine, Dolviran, hay Giffanan và thoa Baume Solar sẽ thấy dễ chịu. Không có gì nặng mà cháu phải lo lắng thái quá.

BẠCH LONG (Quy Nhơn)

Chú chắc là cháu bị thiếu máu gây ra trạng thái thiếu dưỡng khí thường xuyên để nuôi óc làm cho cháu hay nhức đầu. Một mặt uống Extrait de Foie, hay chích Strat Hépar để giúp cho sự sản xuất hồng huyết cầu, đẳng khác uống Pyrèthane hay Alginon để đỡ đau nhức. Cần tránh táo bón.

Y NHI (Quảng Trị)

1.— Cháu nói lạ! Em cháu 12 tuổi mà đã sâu răng cấm (Dent de Sagesse)?.. Chắc cháu lẫn với răng tiền hàm hay răng hàm, răng cấm chỉ mọc ngoài 30 tuổi, người có người không. Vậy nếu răng hàm của em cháu

đã mọc lần thứ 2 thay răng sữa mà nay bị sâu muốn nhổ đi là không bao giờ còn mọc răng khác nữa.

2.— Vai trái đau có thể là vì quá mỏi bị đau bắp thịt hay dây thần kinh. Uống Algib, Nubalgyt và thoa Baume Algésal sẽ thấy công hiệu.

3.— Trái cây tươi nào cũng có chứa ít hay nhiều sinh tố. Ồi cũng thế và còn có tác dụng chống tiêu chảy vì có chứa chất Tanin.

4. Con gái hay bị nổi mụn ở mặt trong những ngày gần kỳ kinh vì chất kích thích tố nữ (Folliculine) quá nhiều.

5.— Nếu muốn cháu cứ viết thư về địa chỉ cũ. Néalgyl là thuốc đau răng khá công hiệu. Dentocure dùng chấm vào răng sâu cũng làm dịu cơn đau ngay.

LÊ NGỌC HÂN (Gia Định)

Có lẽ cháu bị nấm (Mycose) đúng như nhà thương Bình Dân đã cho biết kết quả thử nghiệm.

Cách chữa hay nhất là Iode. Thoa hàng ngày:

Teinture Iode Eraiche 10	
Alcool à 90o	40
hay Teinture Iode	10
Liqueur de Hoffman	90

Có thể dùng thêm Pommade à l'acide Chrysophanique à 0,50 phần trăm hay Mycodécyl, Ronnéryl v.v.. Uống kèm Mycostatin, Mycoticine sẽ mau có kết quả hơn.

BÍCH NGỌC (Sài Gòn)

Cứ như cháu kể thì đáng lo thật. Thiếu nữ mới 17 tuổi mà tóc ngày 1 rụng và thắm trạng là... 1 ngày nào đó cháu sẽ phải mang 1 mớ tóc giả. Cháu phải thử máu ngay xem có bị giang mai gia truyền không. Chích Bépanthène, mỗi tuần 3 ống. Tới nhờ 1 y sĩ Quang Tuyền chạy thêm tia tử ngoại (Ultra violets). Hy vọng cháu sẽ toại nguyện.

trong nhật ký của Quỳnh

truyện dài : ĐÌNH TIẾN LUYỆN

195

Thế nghĩa là chuyện đó... thật sự là chuyện sao ? Tình yêu. Có phải yêu thương nhau là như thế, một người và một người. Người ta gọi là một mối tình. Tôi với Viễn. Tôi yêu chàng chàng, thế nào nhỉ ? Chàng yêu tôi chàng, sao chàng chàng nói với tôi tiếng ấy..

Giờ giấc của tôi dạo này đan lấy mơ mộng vẫn vơ. Cái thời khóa biểu tôi dành cho Viễn, Viễn chả chịu đọc, tôi chả chịu nhớ và tôi chẳng quên chàng lúc nào.

Thôi nhé, Quỳnh. Rồi tốc bây giờ học không được đâu. Mi nhớ là cuốn năm nay mi thi, thi, thi thi. Mi phải đậu.

thứ hai, 8-II

Giờ học cuối sáng nay, tôi như nón nóng điều gì, tôi không hiểu. Và lúc chuông tan học thì tôi vội vã, như có ai mong. Thực là không biết nói sao khi tôi nhìn Viễn đứng sừng sững đó, cạnh gốc cây sao ngay cổng. Tôi cố gắng quát nói với Viễn, anh về đi, kỳ quá nhớ tại bạn

đình tiến luyện

196

nó thấy thì sao, Viễn cứ như cố tình trêu, anh theo tôi phía sau và một lúc, vừa đi khỏi con dốc cửa trường thì tôi quay lại không thấy anh đâu.

Về nhà tôi lần thân nghĩ, có thể nào Viễn giận ? Tôi ôn lại cử chỉ mình lúc ở cổng trường và nhận thấy rằng mình cũng không đến nỗi kỳ cục quá để làm Viễn giận mình được. Nhưng tại sao chàng lại đến cửa trường tôi, tại sao chàng đi sau tôi rồi lại biến đâu mất. Những câu hỏi, những câu trả lời, biện minh, phản đối hỗn độn trong đầu tôi.

Tôi vừa mới khóc, thật vu vơ, buổi chiều tôi ngồi nhớ Viễn. Viễn ơi, không biết anh có biết thế.

thứ năm 18-II

Nhận được thư Đông đều đặn ít tuần nay để lần lần viết cho nàng tôi cứ chực kể cho nàng nghe chuyện « thư viện ». Đông hỏi thăm tôi lần thứ nhất: « thư viện »... mạnh khỏe chứ bỏ. Lần sau : Liệu

197

đừng làm hai con một sách nhé. Và lần nào Đông cũng : cho tớ hỏi thăm « thư viện ». Tôi viết trả lời nó : khế chứ. Khế chứ kéo ta chóng cả mặt. Bà Vân hôm nọ mới lừa tôi chơi, bà ta hỏi cung bắt tôi khai, « quay » tôi đủ mọi chiều. Nhưng, sức mấy mà tôi hở một kẽ răng ra, để rồi cho bà làm cái đài phát thanh, loan báo âm lên trong họ hàng ấy à. Có mà... tự tử. Tôi rất sợ.

Lần gặp Viễn ở thư viện mới đây, anh viết cho tôi một mẫu giấy. Vàng, vẫn là một mẫu giấy bé con xé từ cuốn sổ ghi địa chỉ của anh, không thể nào là thư vì không có bì thư — Tuần tới có lẽ không tới thư viện nữa đâu. Muốn bỏ nơi này rồi. Sở dĩ tuần này ít tới đây bởi vì mới theo ông bạn dắt đi làm báo. Báo TD đó Quỳnh. Khi gọi số 24... anh ngồi đó, buổi chiều. Viễn tự động mở ví tôi ra và bỏ mẫu giấy ấy vào khi chúng tôi rời chỗ ngồi ở thư viện.

Tôi hỏi : quan trọng lắm không anh ? Viễn đáp : Chả có gì cả nhưng về nhà hãy đọc . Lý do ? — Không lý do. Có lẽ anh sợ Quỳnh

hay hỏi làm cầm chữ gì. Đúng thế, khi đọc xong mẫu giấy của Viễn, tôi thắc mắc và muốn hỏi anh hay trên anh vài câu. Làm báo à, sao lại làm báo, bộ hết nghề làm rồi sao. Tự dưng tôi thấy... kỳ cái nghề này! Bởi vì bên cạnh nhà tôi có anh chàng tên Hậu, chả biết làm báo nào, trông người ngòm cũng chả sáng sủa gì, ấy thế mà đi đâu cũng khoe ầm lên ta là «nhà báo», mặc áo bốn túi có dặt ba bốn cây bút chì xanh đỏ ở nắp túi áo đi đâu cũng cặp kè cái máy ảnh ra vẻ ta đây phóng viên và cái xe vespa cũ mèm của anh ta có gắn bảng «Báo chí» ở cả trước lẫn sau. Mỗi ngày tôi nghe tiếng ông cộ bà cộ nhà bên cạnh than thở, cần nhần ông con trai tôi cũng đoán ra cái nghề làm báo của chàng ta... xuất xứ đến bậc nào rồi.

Khi nghe Viễn bảo, làm báo. Cái nghề nhắc tôi đã khiến tôi có mặc cảm. Tuy thế tôi cũng ghi lại cái địa chỉ của anh vào một miếng giấy nhỏ, với số điện thoại tòa báo. Tôi sẽ kiểm cái điện thoại công cộng. Tôi sẽ mua một cái gio-tông. Sáng nay con Thục đã «đay» tôi thế, dù

trong nhật ký của Quỳnh

nó không biết gì về chuyện của tôi, những điều bày vẽ ấy, tôi đã hỏi dò được. Trước khi tôi biết, làm sao để nói chuyện với người mà mình không gặp mặt, nếu không phải là viết thư.

thứ ba 23-II

Tôi quá xúc động khi nghe tiếng anh ở đầu dây bên kia. Một tuần lễ nay, tôi tưởng chừng mọi chuyện đều xảy ra một cách có thứ tự. Tôi thấy Viễn bỗng trưởng thành và tôi, con bé Quỳnh lia miệng, đến lúc này, tôi cũng cảm thấy mình lạ hẳn với mình. Giữa tôi và Viễn hình như đã có một chuỗi những ràng buộc nối tiếp nhau quấn quýt lấy chúng tôi. Tôi nhớ anh trong những buổi sáng trời dỗi lạnh tới trường trong tấm áo len mới. Tôi thương anh vô vàn. Những hôm trời thành phố bỗng lạnh cả ngày như hôm nay. Anh có đi, cùng lúc tôi đi, anh có về cùng lúc tôi về, những lần trời có một chút mưa bụi. Sao tôi nhớ anh quá. Nhớ anh quá Viễn ơi.

đình tiến luyện

Buổi chiều tôi tới cái phòng điện thoại công cộng ở trên con đường nhà tôi. Tôi gọi cho Viễn. Tôi run quá và đã nói, tôi quá xúc động khi nghe tiếng anh. Tôi chỉ tưởng tượng ra đôi mắt anh, cùng với tiếng nói: Quỳnh đó hử. Tôi thở mạnh trong cái ống nói, sao anh nghe tiếng hay thế, anh đang làm gì đó. Tôi nghe tiếng máy chữ gõ lóc cóc bên cạnh tiếng nói Viễn. Không bận lắm, tuần lễ vừa rồi có tới thư viện lần nào không. Tới thư viện à, làm gì anh Viễn nhỉ, anh thừa biết rồi mà, Quỳnh có chăm đến thế đâu. Đừng, anh Viễn la lên, nói thế đó hử cô bé, cuối năm nay thi mà. Vâng, cảm ơn anh, nó đang là con ma ám ảnh Quỳnh, đừng dọa dẫm gì Quỳnh nữa. Đầu đến nỗi phải lo lắng thế, các kỳ thi đối với anh quá tầm thường. Tôi đổi hướng câu chuyện hỏi anh, công việc ra thế nào, chắc anh thích công việc mới của anh. Viễn nói, cũng chẳng có gì gọi là công việc cả, theo bạn bè đi chơi vậy mà. Lời nói chuyện «không có bao giờ có gì quan trọng» của Viễn tôi đã quen. Tôi bắt đầu thấy quen mọi thứ thật của anh.Ừ, tôi còn nhỏ quá mà tôi đã làm quen với mọi chuyện. Khi đặt máy xuống, tôi giật

minh khi có người đợi ở đằng sau. Thỉnh thoảng nhớ gọi cho anh nhé, Quỳnh. Vâng, nếu Quỳnh không bị cái con ma thì cứ cuối năm ám ảnh.

thứ hai 29-II,

Một cố gắng của tôi, đáng lẽ chẳng hôm nào được tôi không ghi ở đây. Tôi nhớ Viễn, nhớ Viễn mỗi lúc. Không còn cái thời khóa biểu cho Viễn, cái thời khóa biểu cũ đã bị con bé Quỳnh hay mơ mộng xé bỏ từ lâu. Tôi chỉ muốn cả ngày ngồi nghĩ tới anh, viết cho anh và có anh để nói chuyện. Tôi bảo tôi, sự trọng đại trong đời mi đó Quỳnh ơi. Và không biện minh gì khác hơn là Viễn vẫn có mặt trong mọi giờ giấc của tôi. Mỗi lần vào bàn học, thu dọn sách vở thật gọn ghẽ trên bàn tôi ngồi thật ngay ngắn và nghĩ ngợi rằng, một cuộc sống có ý nghĩa nó phải bắt đầu bằng sự cố gắng trong ý nghĩ. Tôi thương Viễn và tôi thương

Viễn hơn khi tôi nghĩ tới sách vở. Em sẽ không lo lắng quá anh ạ, nhưng em sẽ học, học thật hần hoi.

Tôi đang tập bỏ những lần nghĩ tới Viễn. Lát nữa đi ông ơi, tôi hoài chi vậy, đề nhỏ này học tí chứ. Tôi cố gắng không... rắc rối nhiều ở những trang giấy này nữa, tôi sẽ ghi thưa đi.

thứ ba, 30-11

Mới nói hôm qua, hôm nay đã quên mất. Không nghĩ tới Viễn để học. Nhưng rồi cũng chẳng yên chí học được khi không có tiếng Viễn. Anh phải nói gì chứ. Tôi đã bắt đầu quen với cái điện thoại trên con đường nhà tôi. Viễn nói dù chẳng có gì quan trọng giữa chúng tôi thế mà không nghe tiếng anh tôi không chịu được. Hôm kia đã lưỡng lự nhưng hôm nay thì tôi thấy là phải, phải gọi tới cho anh. Cần thiết đến thế.

(Còn tiếp)

Phát hành tháng 12

Tập Truyện và Tùy Bút

Ý NGHĨ TRÊN CỎ

tác phẩm mới nhất của
NGUYỄN-XUÂN HOÀNG

Với những cơn mưa hân hoan, buồn rầu và tàn bạo rơi dài trên những dòng chữ viết cho một thành phố, một mối tình, một kỷ niệm...

NGUYỄN-ĐÌNH VƯỢNG xuất bản

thơ

Sa Hoài Nhuận, Lê Thụy Vi, Lê Thị Áo Trắng, Hoàng Hoa Tuấn, Hoàng Nhữ Mi, Trương Quỳnh Lynh Giang, Nguyễn Trầm Đoan, Hoài Mộng Vy, U Hoài Luyện Thanh, Nguyễn Trầm Đoan, Như Luân, Hàn Mặc Thùy Phương, Khuê Việt Trường, Nguyễn Tiến Hải, Du Thùy Dương, L. Nguyễn Dạ Thảo, Bùi Văn Phước, Huệ Mùa Thu, Trịnh Trần, Du Mùa Đông, Sóng Bạc Trùng Dương, Lê Nguyễn Du Uyên, Lê Ngọc Dao, Tân Nguyên, Ngân Thương, Trương Vân, Ngũ Yên, Lê Ngọc Di Nhân, Phạm Nhã Uyên Uyên, Thăng Thiên Hưởng Hoa Vòng Vàng, Đoàn Trường Nhân, Huy Chuôi, Xuân Hoàn, Bùi Tân Tiến, Thương Hai, Hoàng Minh Hải, Trần thị Viễn Du, Võ Văn Thiệt, Hàn Tâm, Đinh Thị Lan, Nguyễn Tiến Hải, Nguyễn Trường Thụy, NMC, Xương Huy, Quảng Minh, Tống Nữ Diệu Liên, Nguyễn Văn Long, Hải Đường, Chính Vy, Nguyễn Hoàng Linh, Hồ Thụy Cơ, Phạm Vũ Thụy Vynh, Linh Đan, Du Thùy Dương, Xương Huy, Lê thị Kim Dung, Phan Công Chính, Xuân Hoàn, Thất Huyền, Huệ Mùa Thu, Trương Quỳnh Lynh Giang.

văn

Thương Huy, Thơ Nga, Nguyễn thị Kim Hạnh, Phạm Ngọc Triều Vũ, Hàn Mặc Thùy Dương, G.H. Khắc Sơn, Mars, Lê Thy, Như Nguyễn, Duy Nguyễn, Bùi Đông Điền, Nguyễn Ngọc Thiên, Tô Hát, Hoài Duy Thụy Miên, Trương thị Ngọc Dung, Ngọc Anh, Thụy Khanh, Nguyễn Vũ Phước Lan, Lê Hà, Vũ thị Hải Dương, Nguyễn Thy Ngọc Tim Tim, Trầm Tích, Ngọc Diệp, Nguyễn thị Thúy Liễu, Tạ thị Mỹ Dung, Trần thị Hoài Khanh, Trần Phước Đức, Đoàn Phương An, Trần Chấn Tri, Camelia, Mai, Hoa Trầm Luân, Trần Trúc Quyên, Linh Đan, Tường Vi, Hải Hà, Lan Thi, Biền Nhớ, Trương Hữu, Cung thị Hoàng Phủ, Uất Kim Hương, Khánh Phương, Hồ Đắc Thượng Du, Vương thị Văn Khoa, Trương Hữu, Tô Hát Phương, Hiếu Hồng Nhung, Hân Ly, Huỳnh Bá Ngọc, Trương Hữu Mây, Phạm Chính Đông, Lê Thụy Vi, Nguyễn Hữu Phương, Nguyễn thị Minh Diệu, Nha Trang, Hà Ngọc Tuyền, Dũng Quyên, Thu Tàn, Trần Ái Mỹ, Đoàn Ái Hương, Bà Hát Vê, Triệu Minh, L., Mây Bốn Phương, Nguyễn Thanh Phương, Du Mùa Đông, Minh Thủy, Nguyễn Như, Tâm Nguyễn, Cao Văn Minh, Phan Anh Dũng, Như Luân, Ty Thổ Đế, Anh Hoa, Trần Văn Được, Ly, Nguyễn Trường Thụy, Hải Sơn, Xương Huy, Hoàng Như Phương, Nguyễn Quang Minh, Thúy H, Hàn Mặc Thùy Phương, Mây Cuối Việt, Vy, Xương Huy, Huỳnh, Nguyễn Nhân Viễn Du, Dung, Kim Dung, Vũ Minh, Lưu Ngọc Liêm.

ông hồng cho tình đầu

Hàn Mặc Thùy Phương, HT, Ngọc Lạc, Ty Thổ Đế, Võ Văn Tráng, Hàn Mặc Thùy Phương, Đỗ Vũ Thụy Uyên, Nguyễn Văn Sơn, Hải Lý, Nguyễn Mạch Hồng, Hoàng Thơ My, Trần Chân, Tôn Nữ Hạ Kim, Ly Anh, Thương Hoài Sơn, Dương Minh, Võ Châu Quế, Bùi Đường, Trâm Anh, Quyên Ca, Ngọc Hường, Bảo Châu Ly Biệt, Nguyễn thị Bạch Mai.

■ MẶC ĐIỂM (Ba Xuyên) : Thơ Hồng chỉ phát hành ở Sài Gòn vì số in rất hạn chế. Cháu đừng hỏi nhà sách dưới đó nữa, không có đâu. Muốn mua cháu gửi bưu phiếu kèm theo tên họ thật, địa chỉ chắc chắn về ông Đặng Xuân Côn. Địa chỉ của TN và nhớ đề ngoài phong bì «Mua Thơ Hồng» cho dễ nhận.

■ THANH (Cam Ranh) : Cháu khỏi phải bận tâm, vì chú không đề ý đến chuyện đã qua. Hơn nữa, có gì là quan trọng đâu ? Mỗi tuần chú sẽ cố gắng làm bài thơ cho cháu đọc. Rành cứ biên thư và ghi địa chỉ. Cần, chú sẽ viết thư.

■ N.X. (Cần Thơ) : Trong 3 người, dĩ nhiên phải có một người đọc thư cháu. Phải lạc quan, tin tưởng. Đó là một điều tốt.

■ TRỊNH VŨ LIÊN TUYẾN (Hố Nai) : Những bài đó tòa soạn đã nhận đủ. Sau bốn số không thấy đăng coi như tòa soạn giữ làm kỷ niệm. Cháu hãy gửi cho bài mới.

■ LÊ THỊ PHÚ PHƯƠNG (Đà Nẵng) : Thông lệ, những bài gửi cho báo không được hoàn lại bản thảo vì nhiều lý do phức tạp. TN cũng ở trong trường hợp đó. Cô thông cảm cho sự bận bịu của tòa soạn vậy.

■ PHẠM ĐỨC HẬN (Ban Mê) : Đã có báo đóng tập. Cháu đợi bộ 1 của TN

rồi bộ 2. Không lâu đâu. Gửi báo cũ là cả vấn đề đối với ông Bưu Điện. Cháu thông cảm cho tòa soạn nhé.

■ NGUYỄN MÂY THU (Sài Gòn) : Cháu đã có trong tay TN, là đã có một người bạn chân tình rồi đó. Hãy nghĩ như thế. Tòa soạn giữ làm kỷ niệm đồng nghĩa với... không đăng được. Ôi dào, chả bao giờ muốn nói như thế đâu. Buồn quá.

■ CAMÉLIA (Sài Gòn) : Không đặt nặng vấn đề «tiêu chuẩn chọn bài». Tòa soạn đọc, thấy được, là đăng. Quyền ở tác giả, và tác giả viết tự do. Như vậy cháu đã hết thắc mắc chưa ?

■ DUNG HẠ (Long Thành) : Chắc bây giờ cháu đã học Văn khoa ở Sài Gòn. Đoán thế chứ chả biết có đúng không. Nếu thư cho chú thì chú trả lời chứ sao lại không ? À, đó là con nhà ĐTL ngủ mơ nên xếp 1 bài đăng luôn cho 2 số báo.

■ TUYẾT THU (Huế) : Đã nhận cháu là bạn Ngọc của TN. Chỉ có vậy mà cháu lo âu ghê quá. Từ bây giờ cháu cứ mạnh dạn viết bài về cho TN đi nhé. Tòa soạn cảm ơn lời chúc của cháu.

■ BẠN NGỌC ở số 66/1 Ngô Quyền Kiến Hòa.— Bạn đặt mua Xuân Hồng nhưng lại quên cho biết tên. Vậy bạn gửi tên gấp về để quản lý vào sổ.

■ PHAN THỊ TRÀ HƯƠNG (Phủ Mỹ) Công việc quá bận rộn nên anh em TN không liên lạc thường với những tờ báo đó; chứ vẫn quý mến nhau. Thư cháu làm cho anh em TN cảm động và thiết tha với công việc của mình hơn.

■ THU MIÊN (Sài Gòn) : Chưa thi đã lo rớt, đó là căn bệnh của một học trò thiếu tự tin. Cháu phải tự tin với mình rồi mới tự tin với mọi người chứ. Ai mà chả buồn. Khuyên cháu ư ! Mỗi tuần mua tờ TN đọc mục «Chạp phở» cam đoan cháu sẽ cười hở mồm cái răng, nỗi buồn trốn mất tiêu à.

■ PHAN NHƯ PHƯƠNG (Sài Gòn) : Gửi bài thi có «lầm lỗi» gì hở cháu. Đúng là tánh lo xa của con gái. Cháu cứ viết bài gửi về, và hãy nói với chính mình rằng : Tuổi Ngọc ơi, đừng phụ rẫy ta nhé.

■ NGUYỄN THIÊN HƯƠNG (Biên Hòa) Bài cháu gửi rất nhiều và nhận đủ cả. Có điều khó mà chưa đăng được vì cháu làm thơ không vần điệu chi cả, dù đó là thơ vắn. Thơ vắn, không thể bỏ vần được cháu ạ. Nếu muốn làm mới cháu làm thơ tự do. Thử xem !

■ TRƯƠNG VĂN TÂY (Xóm Mới) : Những đề nghị của em thật thiết thực. Nhưng bây giờ phải bận rộn cho số xuân Hồng. Đợi ra giêng ngày rộng tháng dài ta in bích chương và quảng cáo thêm. Mỗi số mời một nhà văn đã thực hiện. Em vừa ý chứ ?

■ TRẦN THỊ PHƯƠNG MAI (Chợ Lớn) Cháu tới tòa soạn sẽ có sách tặng. Gửi cho cháu cũng được, nhưng không bảo đảm vì ông Bưu Điện nhà ta mà cháu đã biết.

■ THU HÀ (Tuy Hòa) : Đó là thành kiến đã có từ xưa. Đúng mà cũng

không đúng. Viết văn có người gầy người mập (mập dễ sợ nữa là khác), có người hút người không. Bây giờ các nhà văn trẻ không ai sa vào thứ đó. Cháu thắc mắc buồn cười ghê nhỉ.

■ LƯƠNG CÔNG TOÀN (KBC 4091) : Muốn mua báo đóng tập em gửi bưu phiếu về tòa soạn đề tên ông Đặng Xuân Côn. Những đề nghị của em tòa soạn sẽ nghiên cứu lại, thực hiện dần, chúc em may mắn.

■ NGUYỄN ĐÌNH KIM LUÂN (Sài Gòn) Cháu cứ ghé tòa soạn. Anh em TN rất mong được hân hạnh hầu chuyện với cháu. Bài của cháu đang đọc.

■ LÊ MINH NGUYỄN HOÀI (?) : Cái gì viết hoài rồi cũng nhàm. Cháu hiểu không. Lâu lâu sẽ trở lại «Những bài thơ hay phổ nhạc». Đúng, những bài thơ phổ nhạc đó đều đáng để viết cả.

■ TRẦN NGỌC PHƯƠNG (Số Thứ) : Cháu làm cảm nhất nước rồi. Những điều kia cháu không nói thì ai mà biết được. Bài cháu tòa soạn đang đọc. Cháu cứ viết thư, chả sao cả. Nhưng đừng gọi bằng «ông già», nghe kỳ lắm.

■ DUYÊN KHANH (Tây Ninh) : Bài cháu tòa soạn đã nhận được đầy đủ cả. Cứ xem TN như bạn Ngọc trong «Thời kỳ buồn dài dài này». Nghĩa là hết buồn TN hết là bạn của cháu ? Cháu có thể mua báo đóng tập. Gửi bưu phiếu về tòa soạn và đề tên Đặng Xuân Côn.

■ NGUYỄN LÊ HỒNG HẠNH (Đà Lạt) Nếu không nhuận 2 tháng 2 bây giờ là Giáng sinh, trời lạnh là phải. Có như thế mà cháu cũng than khổ trong khi có những người yêu thích cái lạnh của Đà Lạt. Đề bảo ĐTL trả lời cháu.

■ HOÀI THANH (Đà Nẵng) : Đứng như em nghĩ, phải xây tương lai của mình trên hồ thủy, vì hồ thủy không phải là đường cùng. Hy vọng sẽ gặp em ở Sài Gòn để nói chuyện nhiều. Về bài vở em viết hoàn toàn tự do.

■ GIAO ĐÀI (Đà Nẵng) : Bài cháu tòa soạn đã nhận được đầy đủ. Mấy tuần rồi không có mục « Bài nhận được » vì lý do kỹ thuật. Cám ơn lời chúc của cháu phải qua cái ga 200 chứ.

■ SONG HÀO (Kiến Giang) : Người ta bán TN đến 45 đồng vì người ta tính thêm tiền cước phí gửi đi đấy cháu ạ.

Tòa soạn vô tội, mọi việc do nhà phát hành. Tên nào mà chả được hỏ cháu. Tên cháu như vậy là đẹp rồi.

■ GIÁNG KIỀU (Gia Định) : Khi nào bài cháu được chọn đăng, sẽ sửa tên cháu lại như thế. Cháu hết lo chưa ?

■ NGUYỄN THÚY PHƯƠNG (Tây Ninh) : Không thể « tr » được cháu ạ vì tòa soạn bận rộn lắm. Cháu gửi bưu phiếu đề tên ông Đặng Xuân Côn địa chỉ tòa soạn về mua báo đóng tập. Chắc ăn hơn, vì báo đóng tập đã có rồi.

9 giờ 30 sáng chủ nhật này (28-11)

PHÁT HÀNH RA MẮT TẠI QUÁN SÁCH TUỔI NGỌC
Lầu I số 75 CRYSTAL PALACE SÀI GÒN

200 ấn bản đặc biệt

NGỰA CHÚNG TRONG SÂN TRƯỜNG

với chữ ký của tác giả — giá bằng bản thường : 300 đồng
6.000 ấn bản giấy giố

SÓNG MỚI TÔNG PHÁT HÀNH

30B Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn II, Điện thoại : 24.030

Đã bày bán riêng tại tòa soạn và quán sách TUỔI NGỌC : TUỔI NGỌC Bộ I (từ số 1 đến số 10) và Bộ II (từ số 11 đến số 20)

- MUỐN CUỐI NĂM CÓ TIỀN LỚN ĐI DU LỊCH THĂM QUÊ HƯƠNG YÊU DẤU VIỆT NAM ?
- MUỐN CUỐI NĂM CÓ TIỀN LỚN MUA XE GẮN MÁY ?
- MUỐN VÀI NĂM SAU CÓ TIỀN LỚN DU HỌC NGOẠI QUỐC ?

NGAY TỪ BÂY GIỜ, BẠN NGỌC HÃY ĐỀ DÀNH TIỀN NHỎ VÀO :

TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM

của

Kỹ Thương Ngân Hàng

- TIỀN LỜI TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM TÍNH TỪNG NGÀY.
- TÌM SỰ BẢO ĐẢM CHO TƯƠNG LAI BẰNG CÁCH ĐỀ DÀNH TIỀN NHỎ VÀO TRƯƠNG MỤC TIẾT KIỆM CỦA KỸ THƯƠNG NGÂN HÀNG.

Chi nhánh Kỹ Thương Ngân Hàng

Công Trường Diên Hồng số 2 Phạm Ngũ Lão

S A I G O N

(Ga xe lửa Sài Gòn)

vừa khai lương ngày 26 - 10 - 71

Các chi nhánh KỸ THƯƠNG NGÂN HÀNG tại HUẾ, SÓC TRĂNG, CHỢ LỚN... ĐANG CHỜ ĐÓN BẠN NGỌC BIẾT LO XA.

KỸ-THƯƠNG NGÂN-HANG

COMMERCIAL INDUSTRIAL BANK

Công Ty Nặc Danh — Vốn 250.000.000, góp đủ

Trụ Sở 422 Trần Hưng Đạo — SAIGON

(Góc Nguyễn Biểu — Trần Hưng Đạo)

Điện thoại số : 98.495 — 98.496. QS : 60.078 61.421

Điện tín : INCOMBANK

Thực hiện mọi nghiệp vụ ngân hàng :

- Nhận và trả mọi tiền ký thác
- Cho vay dưới mọi hình thức
- Mở tín dụng khoản xuất nhập cảng
- Chuyển ngân
- Mở Truong Mục Tiết Kiệm

Tiếp đón nông hậu

Phục vụ mau lẹ và kín đáo